

NNCL1800-5FDv1.0

Agatha Christie

Halál a felhők között

Hunga-Print Nyomda és Kiadó

Budapest, 1993

Fordító Kocsis Anikó

Sorozatcím: Hunga könyvek

Szerkesztő: Eszterág Ildikó

ISBN-szám: 963-7455-50-6

Agatha Christie: Halál a felhőfölktt

Ahol Hercule Poirot megjelenik; ott biztos, hogy történik valami. Ezúttal egy Párizs-Croydon között közlekedő repülőgép a helyszín. Rejtélyes és brutális módon megölnek egy utast. A tettes nem lehet más, csak a gépen tartózkodó személyek közül valaki. De ki? A krimiíró, aki így próbálja igazolni egyik elméletét? Netán az az arisztokrata hölgy, aki így próbálja igazolni egyik elméletét? Netán az az arisztokrata hölgy, aki így szeretné elleplezni magánélete sötét foltjait? Mindenki gyanús. Még maga a híres detektív, Hercule Poirot is. Tehát nem marad más lehetőség a számára, mint kideríteni az igazságot.

Tartalom

ELSŐ FEJEZET Párizs és Croydon között, a levegőben

MÁSODIK FEJEZET A felfedezés

HARMADIK FEJEZET Croydon

NEGYEDIK FEJEZET A kihallgatás

ÖTÖDIK FEJEZET A kihallgatás után

HATODIK FEJEZET Konzílium

HETEDIK FEJEZET Kirakósvi

NYOLCADIK FEJEZET A lista

KILENCEDIK FEJEZET Grandiérné

TIZEDIK FEJEZET A fekete notesz

TIZENEGYEDIK FEJEZET Az amerikai

TIZENKETTEDIK FEJEZET Horbury Chase-ben

TIZENHARMADIK FEJEZET Antoine fodrászszalonjában

TIZENNEGYEDIK FEJEZET A Muswell Hillen

TIZENÖTÖDIK FEJEZET Bloomsburyben

TIZENHATODIK FEJEZET A haditerv

TIZENHETEDIK FEJEZET Wandsworthben

TIZENNYOLCADIK FEJEZET A Queen Viktoria Streeten

TIZENKILENCEDIK FEJEZET Robinson a színpadra lép – majd lelép

HUSZADIK FEJEZET A Harley Streeten

HUSZONEGYEDIK FEJEZET A rejtély három kulcsa

HUSZONKETTEDIK FEJEZET Jane új munkát kap

HUSZONHARMADIK FEJEZET Anne Morisot

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET A letört köröm

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET Félek...

HUSZONHATODIK FEJEZET Megvilágosodás-vacsora után

ELSŐ FEJEZET
Párizs és Croydon között, a levegőben

A szeptemberi nap forrón tűzött a Le Bourgetrepülőtéren. Az utasok átvágtak a betonon, és beszálltak a Prometheus nevű utasszállító gépbe, amely percekben belül indulni készült Croydon, felé.

Jane Grey az utolsók között foglalta el a helyét, a 16-os ülést. Néhányan már átmentek az elülső utastérbe az aprócska konyha és a két mosdó mellett nyíló ajtón át. Csaknem mindenki a helyén ült. A széksorokat elválasztó folyosó túloldalán élénken csevegtek. Magas, kissé éles női hang uralta a hangzavart. Jane elhúzta a száját.

Nagyon is jól ismerte ezt a fajta hanghordozást.

– Drágám... Ez nagyszerű... fogalmam sincs... Mit mondtál, hol? Juan Le Pin? Ó, igen.

Nem – én Le Pinet-ben... Igen, csak a szokásos társaság... Persze hogy üljünk egymás mellé.

Hogyhogyan nem lehet? Kicsoda...? Vagy úgy...

Aztán egy udvarias, idegenes férfihang: -... a legnagyobb örömmel, asszonyom.

Jane a szeme sarkából vetett feléjük egy pillantást.

Alacsony, idősebb úr– nagybajuszú, tojásdad fejű – emelkedett fel udvariasan a Jane ülésével megegyező helyzetű székéből a túloldalon.

Jane apró fejmozdulattal szemügyre vette a két nőt, kiknek váratlan találkozására kiváltotta az idegen udvarias gesztusát. Az, hogy Le Pinet-t emlegették, felkeltette az érdeklődését, mert ő is ott járt.

Az egyik nőre jól emlékezett. A baccarat asztalnál látta utoljára– apró kezét tördelve ült ott; miközben finom drezdai porcelánt idéző arca hol kipirult, hol elsápadt. Ha nagyon akarná, a neve is eszébe jutna, gondolta Jane. Egy barátnője említette, hozzátéve: "Nemesi címe van, igen, de azért nem az igazi fajtából való. Valami kis táncosnő volt, vagy efféle." Mélységes megvetéssel mondta ezt a barátnője, Maisie, akinek elsőrangú állása volt: masszózként "tüntette el" a felesleges kilókat.

A másik nő az igazi, afféle lovaglós vidéki úrhölgy, gondolta Jane futólag, s ezzel ejtette is akét nőt mint témát. A Le Bourget repülőtérnek az ablakból elértároló látványára fordította a figyelmét. Köröskörül repülőgépek álltak a betonon. Az egyik úgy festett, mint egy nagy acél százlábú.

Jane egyetlenegy irányba nem nézett volna semmi pénzért: egyenesen maga elé, ahol, a szemközti ülésen, egy fiatalember ült.

A férfi élénk türkizkék pulóvert viselt. A pulóver fölé Jane eltökélten nem emelte a pillantását.

Ha ezt tenné, netán találkozna a tekintetük, s erről szó sem lehet!

A szerelők odakinn franciául kiáltoztak– a motor felbőgött – elhalkult – felbőgött megint – a fékezőbakokat elvették a gép elől – s máris nekilendültek.

Jane visszafojtotta a lélegzetét. Most repült még csak másodszor életében. Az eredeti izgalmat újra átélte, úgy látta, mintha... mintha egyenesen belerohannának abba a kerítészerűségbe – de nem, már el is emelkednek a földtől, egyre feljebb és feljebb... Körbe fordultak, s Le Bourget lenn, a mélyben terült alájuk.

A déli croydoni járat ezzel megkezdte útját. A fedélzeten huszonegy utas foglalt helyet – tíz az elülső utastérben, tizenegy a hátsóban. Két pilótából és két utaskísérőből állt a személyzet. A motorhang a hatásos szigetelésnek köszönhetően nem volt túl erős, nem kellett senkinek vattát tennie a fülébe. A zaj azért ahhoz elég nagy volt, hogy a fedélzeten lévőknek inkább gondolkodni, semmint társalogni támadjon kedvük.

A gép tehát tovadübörgött Franciaország fölött a La Manche csatorna irányában, s a hátsó utasfülke utasai a gondolataikba mélyedtek.

Jane Grey erre gondolt: "Nem nézek rá... Nem én... Jobb lesz így. Csak bámulok kifelé az ablakon, s gondolkodom. A legjobb, ha kigondolom, min gondolkozzam, ez mindig beválik. Lefoglalja az agyamat. Végiggondolom szépen az egészet, az elejétől a végéig..."

Tudatosan felidézte hát az „elejét”, azt, hogy jegyet vett a lóversenyes szerencsejátékra, az ír lottóra. Könnyelmű lépés volt, de felvillanyozó könnyelműség.

Mennyit nevettek, meg évdtek a hajvágó szalonban; ahol Jane és öt másik lány dolgozott...

– Mit csinálsz, drágám, ha megnyered...? – Tudom én jól, mit csinálnék...

Tervezgetés, Légvárak... Röpködtek a fricskák.

Végül is Jane nem nyerte meg – mármint a fődíjat, de nyert száz fontot.

Száz font!

– Költsd el a felét, édesem, s a másik felét tedd el rosszabb napokra. Az ember sohasem tudhatja...

– Ha neked lennék, vennék egy bundát – egy igazán gyönyörűt.

– Mi lenne, ha hajókáznál egyet?

Jane megingott a hajóút gondolatára, de aztán mégis hű maradt eredeti elképzeléséhez. Egy hét Le Pinet-ben. Miközben ügyes ujjai rakták-rendezték a hullámos fűrtöket, s szájából elhangzottak a gépies mondatok – "Lássuk csak, mikor is daueroltunk utoljára, asszonyom?" – meg: "A haja igazán különleges színű, asszonyom." – és: "Milyen gyönyörű nyarunk van, ugye, asszonyorri?" – ezt gondolta magában: Mi az ördögért ne mehetnék el egyszer "én is Le Pinet-be? Hát most elmehetett.

A ruha nem volt gond. Jane, mint a többi londoni lány, aki elegáns helyen dolgozott, nevelésesen szegényes ruhatárból is divatos kollekciót tudott varázsolni. Ápolat körmei, sminkje és a frizurája pedig végképp kifogástalan volt.

Jane elment hát Le Pinet-be.

Hogy lehet az, hogy az agyában ez a tíz nap egyetlen jelenetté zsugorodott össze?

A rulettasztal mellett játszódtott le ez a jelenet.

Jane minden estére engedélyezett magának egy bizonyos összeget, hogy a játék örömeinek hódolhasson. Az összeget semmi áron nem lépte volna túl. A közhittel ellentétben neki mint kezdő játékosnak egyáltalán nem volt szerencséje. Már negyedik este játszott, s éppen az aznapi utolsó zsetonoknál tartott. Mindig óvatosan színre játszott vagy az egyik tucat számra. Nyert egy keveset, de még többet veszített. A tétet a kezében tartva várakozott.

Volt két szám, amelyre senki nem tett – az ötös és a hatos. Feltegye-e az utolsó tétjét az egyikre? Ha igen, melyikre? Ötös vagy hatos...?

Mit súg az ösztöne?

Az ötös – az ötös lesz a jó. A golyó megpördült. Jane kinyújtotta a kezét. Hatos – a hatra tett.

Éppen az utolsó pillanatban. Ő meg a vele szemben ülő egyszerre tett – Jane a hatosra, a másik játékos az ötösre.

– Rien ne va' plus – mondta a krupié.

A golyó csilingelt, aztán megállt. – Le numéro cinq, rouge, impair, manque.

Jane legszívesebben elsírta volna magát mérgében, hogy mégis az ötös jött be... A krupié besöpörte a zsetonokat, kitétte a nyereményt. A szemben ülő férfi megszólalt: – Nem veszi el a nyereményét?

– A nyereményemet?!

– Igen.

– De én a hatosra tettem.

– Dehogyan. Én tettem a hatra, maga az ötre.

A fér fi mosolygott. Nagyon vonzó volt a mosolya. Ragyogóan fehér fogak, nagyon barna arc, kék szem, sportosan rövidre vágott haj.

Jane hitetlenkedve összeszedte a nyereményt.

Igaz ez? Kicsit össze volt zavarodva. Talán tényleg az ötösre tett... Kétkedve nézett az ismeretlenre, aki derűsen mosolygott rá. – Helyes – mondta. – Ha az ember az asztalon hagy bármit, valaki más ráteszi a kezét, akinek semmi köze hozzá. Régi trükk.

Egy barátságos biccentés, s a férfi már ott sem volt. Ez is kedves volt tőle. Különben Jane azt gyaníthatta volna, hogy azért passzolta át neki a saját nyereményét, hogy megismerkedhessen vele.

De nem az a fajta férfi. Igazán megnyerő... (És most ez a férfi itt ül vele szemben.) Aztán vége lett az egésznek, a pénzt elköltötte, az utolsó (meglehetősen kiábrándító) két napot Párizsban töltötte, most pedig repül hazafelé.

Mi lesz ezután?

Állj, mondta magának Jane. Ne gondoldj arra, mi vár rád. Csak ideges leszel.

A két nő abbahagyta a csevegést.

Jane feléjük pillantott. A porcelánbőrű ingerülten felkiáltott, s letört körmét vizsgálgatta: Csöngetett, s a megjelenő fehér kabátos utaskísérőnekezt mondta: – Küldje be a komornámat. A másik fülkében van.

– Igen, asszonyom. – A szolgálatkész, gyors és udvarias utaskísérő elsietett. Egy sötéthajú, feketébe öltözött francia lány jelent meg, kezében egy ékszerdobozzal: Lady Horbury franciául szólt hozzá: – Madeleine, a vörös bőrdobozomat kérem.

A komorna végigment a széksorok között. Az utastér túlsó végében szőnyegek és táskák voltak egymásra halmozva. A lány egy kis piros neszesszerrel tért vissza.

Cicely Horbury elvette tőle, s elbocsátotta alányt.

– Rendben, Madeleine. Nem kell visszavinned.

A komorna újra kiment. Lady Horbury kinyitotta a neszesszert, s a gyönyörűen elrendezett készletből elővett egy körömrészelőt. Aztán hosszasan és kritikusan szemügyre vette az arcát egy apró tükörben, s egy-két ponton munkába vette – ide egy kis púder, amoda egy kis rúzs...

Jane ajka megvető kis mosolyra görbült. A pillantása lejjebb vándorolt az utastérben.

A két nő mögött ült a kis külföldi, aki átadta helyét a "vidéki úrhölgynek". A nyaka köré teljesen fölöslegesen – bugyolált sálba süppedve mélyen aludni látszott. Talán megzavarta Jane kutató pillantása, mert egy pillanatra kinyitotta a szemét, Jane-re nézett, aztán lehunyta megint.

Mellette egy magas, őszes úr ült, tekintélyt parancsoló. arca volt. Az ölében nyitott hangszertokhevert, a kezében egy fuvolát tartott, amelyet szerető gonddal fényesítgetett. Fura, gondolta Jane, egyáltalán nem látszik zenésznek – inkább ügyvédnek vagy doktornak nézné az ember.

E két férfi mögött franciák ültek, az egyik szakállas, a másik jóval fiatalabb, talán apa és fia.

Vadul gesztikulálva, izgatottan tárgyaltak valamiről.

Az innenső oldalon Jane pillantásának útját akék pulóveres férfi zárta el, az, akire a lány valamiféle rejtélyes okból nem volt hajlandó ránézni.

Micsoda hülyeség, hogy ilyen... izgatott vagyok, gondolta Jane undorral. Mint egy tizenhét éves...

A vele szemben ülő Norman Gale ezt gondolta: "Nagyon csinos... igazán nagyon csinos... Persze hogy emlékszik rám. Milyen csalódott volt, amikor besöpörték a zsetonjait. Annál a nyereménynél sokkal többet ért látni az örömét. Elég jól csináltam... Nagyon... vonzó, amikor mosolyog.

Semmi fogínysorvadás – egészséges íny, jó fogak... A fenébe is, hogy izgulok. Nyugi, öregfiú...

– Hideg marhanyelvet kérek – mondta az étlappal a kézben várakozó utaskísérőnek.

Horbury grófnőjének ez járt a fejében: "Te jó isten, mit csináljak? Micsoda pokolian zűrös helyzet, pokolian zűrös... Egyetlen kiutat látok csak.

Csak legyen hozzá merszem. Meg tudom tenni?

Ki tudom játszani magam ebből? Az idegeim romokban hevernek. A kábítószer miatt. Mi a csudának szoktam rá? Az arcom rémes, egyszerűen rémes. Hogy ez a macska, Venetia Kerr itt van, csak tetézi a helyzetet. Mindig úgy néz rám, mintha pestises volnék. Magának akarta Steplzent. Hát nem kapta meg! Az a megnyúlt képe az idegeimre megy. Pontosan olyan, mint egy ló. Gyűlölöm ezeket a vidéki nőket. Jaj, istenem, mihez kezdjek? El kell döntenem. A vén banya komolyan gondolja, amit mondott..." Beletúrt a ridiküljébe a cigarettatárcája után, majd hosszú szipkába illesztett egy szál cigarettát. A keze kissé remegett.

Venetia Kerr úrhölgy így gondolkozott: "Francos kis ribanc. Semmi más. Lehet, hogy most éppen erkölcsösen él, de attól még riherongy, semmi más. Szegény Stephen. . bárcsak megszabadulhatna tőle..."

Ő is cigarettáért nyúlt, s elfogadta Cicely Horburytól a tüzet.

– Elnézést, hölgyeim – szólalt meg az utaskísérő –, tilos a dohányzás.

– A fenébe...! – szisszent fel Cicely Horbury.

Monsieur Hercule Poirot agyán ez villant át: "Csinoska, az a kislány amott. Határozottságra vallott az álla vonala. Ugyan miért ideges ennyire?"

Miért nem néz a világ minden kincséért sem a szemben ülő fiatalemberre? Pedig nagyon is tudatban van a jelenlétének, ahogy a fiú is az övének... – A gép megbillent egy kicsit. – Mon estomac... – Hercule Poirot elszántan lehunyta a szemét.

A mellette ülő Dr. Bryant, miközben ideges mozdulatokkal simogatta a fuvoláját, erre gondolt: "Nem tudom eldönteni. Egyszerűen képtelen vagyok. Ezen múlik a karrierem..." Izgatottan kivette a fuvolát a tokból, gyöngéden, szeretettel... A zene... A zene kiutat nyújt minden bajból. Halvány mosollyal a szájához emelte a hangszert, aztán letette megint. A mellette ülő kis bajszos mélyen alszik. Volt egy pillanat, amikor a gép megbillent egy kicsit, s az emberke határozottan elzöldült. Dr. Bryant örömmel gondolt arra, hogy ő sosincs rosszul se vonaton, se hajón, se a levegőben...

Az idősebbik Dupont izgatottan a fia felé fordult, és ezt harsogta:– Semmi kétség, mind tévednek! A németek, az amerikaiak, az angolok! Mind rosszul datálják az őskori kerámiákat. Vegyük csak a samarrai leleteket...

A magas, szőke Jean Dupont tettetett nyugalommal mondta:– Mindenféle bizonyítékot tekintetbe kell venni. Ott van Tall Halaf meg Sakjo Geuze...

Ezen elvitatkoztak egy darabig.

Aztán Armand Dupont feltépte ütött-kopott diplomatatáskáját.

– Figyeld meg ezeket a kurd pipákat. Ezeket ma csinálják, mégis a rajtuk lévő díszítés csaknem pontosan olyan; mint a Krisztus előtt 5000-ben készült tárgyakon!

Heves gesztikulálásával csaknem lesöpörte maga elől a tányért, amelyet az utaskísérő helyezett oda.

Clancy, a krimiíró, felemelkedett a székéből, amely Norman Gale-é mögött volt, és a fülke végébe ment. Az esőkabátja zsebéből előhúzott egy európai menetrendet, s visszaült a helyére, hogy kidolgozzon egy jó komplikált alibit a könyvéhez.

Hyder úr, aki a háta mögött ült, ezen töprengett: "Valahogy ki kell tartanom a fejem a vízből, de nem lesz könnyű. Nem tudom, honnan kerítem elő a dohányt a következő osztalékfizetés előtt... Ha nem sikerül, akkor benne vagyok a pácban... A pokolba is..."

Norman Gale felkelt, és kiment a mosdóba.

Amint eltűnt, Jane előkapta a tükrét, s aggodalmasan szemügyre vette az arcát. Feltett még egykis púdert, és újrarúzsosza az ajkát.

Az egyik utaskísérő kávét tett eléje.

Jane kibámult az ablakon. A Csatorna fényeskéken terült el alattuk.

Clancy krimürő feje körül egy darázs zümmögött, amikor éppen a 19.55-ös tzaribrodi viszonylattal foglalkozott. Szórakozottan elhessegette a rovar. A darázs ezután Duponték kávécsészéit vette vizsgálat alá.

Jean Dupont akkurátusan kivégezte.

A nyugalom szétáradt az utasfülkében. Nem beszélgetett senki, csak a gondolatok cikáztak a fejekben némán.

A fülszékek legvégében, a kettes számú ülésen Madame Giselle feje előrebukott egy kicsit. A szemlélő azt hitte volna, hogy alszik. Nem aludt. Nem beszélt, de nem is gondolkodott.

Madame Giselle halott volt...

MÁSODIK FEJEZET

A felfedezés

Henry Mitchell, a két utaskísérő közül az idősebbik, gyorsan egyik üléstől a másikig lépett: át, nyújtotta mindenkinek a számláját. Félórán belül Croydonban lesznek. Elvette a bankjegyeket és az érméket, meghajolt. – Köszönöm, uram. Köszönöm, asszonyom – ismételte. A két francia mellett egy-két percig várakoznia kellett, amíg észrevették a gesztikulálással kísért, heves vita tüzeiben. Ráadásul rendes borralaló sem néz ki belőlük, gondolta Mitchell rosszkedvűen. Két utas pedig aludt – a kis bajszos és az öregasszony ott, hátul. Az idős nő jó juttat ad, jutott Mitchell eszébe. Már sokszor volt hozzá szerencséje Párizs és Croydon között. Ezért nem szívesen ébresztette volna most föl.

A kis bajszos fölébredt, s kifizette a szódavizét meg a kekszet, mert mást nem fogyasztott.

Mitchell a végére hagyta a nőt, amennyire lehetett. Öt perccel leszállás előtt odament, és lehajolt hozzá, – Elnézést, asszonyom, a számlája...

Könnyedén a vállára tette a kezét. Az asszony nem ébredt föl. Mitchell kissé megszorította a vállát, gyöngéden megrázogatta, mire az öregasszony teste váratlanul előrebukott. Az utaskísérő föléje hajolt, majd falfehér arccal felegyenesedett.

– Hú ! Nem mondd komolyan...? – mondta Albert David, a másik utaskísérő.

– Így igaz, ahogy mondom.

Mitchell sápadt volt és reszketett.

– Biztos, Henry?

– Holtbiztos. Legalábbis – hát, szerintem szélütés...

– Pár perc múlva Croydonban leszünk.

– Ha éppen most lett rosszul...

Tanácsstalanul néztek egymásra, aztán eldöntötték, mi a teendő. Mitchell visszament a hátsóutastülkébe. Egyik széktől a másikig ment, és bizalmasan suttogta: – Bocsánat, uram, ön véletlenül nem orvos?

– Én fogorvos vagyok – mondta Norman Gale. – De rendelkezésére állok... – Félig felemelkedett ültéből.

– Én orvos vagyok – szólalt meg Dr. Bryant.

– Miről van szó?

– Ott, az a hölgy... Valami van vele, attól tartok...

Bryant felállt, s követte a férfit. Nem vették észre; hogy a kis bajszos férfi is a nyomukba szegődött.

Dr. Bryant a kettes ülésben görnyedő alak fölé hajolt. A fekete ruhás asszony testes, korosabb nő volt.

Az orvos nem sokáig vizsgálódott.

– Halott – jelentette ki.

– Mit gondol, mi történt – valami roham? kérdezte Mitchell.

– Ezt nem tudom pontosan megmondani alapos vizsgálat nélkül.

– Mikor látták utoljára – úgy értem, élve?

Mitchell eltöprengett.

– Amikor a kávét hoztam, még nem volt semmi baj a.

– Az mikor volt?

– Hát, úgy háromnegyed órája – körülbelül.

Aztán, amikor hoztam a számlát, azt hittem, alszik...

– Legalább félórája halott – jelentette ki Dr. Bryant.

A beszélgetésük kezdte fölkelteni a többiek figyelmét – fejek fordultak feléjük, az utasok nyakukat nyújtogatva füleltek.

– Feltételezem, hogy valami roham lehetett... – jegyezte meg Mitchell reménykedve.

Nem tárgított a roham gondolatától.

A felesége nővérének is voltak rohamai. Mitchell úgy érezte, a roham otthonos fogalom, könnyen felfogható.

Dr. Bryant azonban nem foglalt állást. Csak megcsóválta a fejét – hitetlenül, értetlenül.

A könyökénél megszólalt valaki. A bajszos, szálás férfi volt az. – Van egy seb a nyakán.

Bocsánatkérően hangzott a megjegyzés, mintaki annak tudatában beszél, hogy a másik nálánál járatosabb ember efféle ügyekben.

– Igaza van – felelte Dr. Bryant.

Az asszony feje oldalra billent. Oldalt, a torkán egy aprócska szúrásnyom látszott.

– Pardon – csatlakozott a két Dupont a társasághoz, akik pár perce már figyelték a párbeszédet. – A hölgy halott, azt mondják, és szúrás van a torkán?

A fiatalember, Jean Dupont beszélt.

– Megjegyezhetek valamit? Volt itt egy darázs. Én ütöttem agyon.

Felmutatta a rovartetemet a csészealjában. Lehetséges, hogy a szegény hölgy darázscsípésbe halt bele? Hallottam már ilyesmiről.

– Lehetséges – helyeselt Dr. Bryant. – Ismerek ilyen eseteket.

Igen, valószínű magyarázat, különösen, ha szívgyengeség áll fenn...

– Van valami teendőm, uram? – kérdezte az utaskísérő. – Egy perc múlva Croydonban leszünk.

– Nem hiszem – válaszolta Dr. Bryant, és kissé odébb lépett. – Nincs mit tenni. A... izé... testet nem szabad elmozdítani innen.

– Igen, uram, világos.

Dr. Bryant sarkon fordult, hogy visszaüljön a helyére, s némi meglepetéssel nézett a sálba bugyolált, külföldi emberkére, aki elzárta az útját.

– Kedves uram – mondta neki –, a legjobb lesz, ha visszaül. Azonnal Croydonban leszünk.

– Így van, uram – helyeselt az utaskísérő, majd emeltebb hangon hozzátette: – Kérem, mindenki foglaljon helyet!

– Pardon – jegyezte meg az emberke. Van itt valami...

– Valami micsoda?

– Mais oui, valami elkerülte a figyelmüket.

Hegyes, méretre szabott bőrcipőjének orrávalmutatta, mire gondol. Az utaskísérő és Dr. Bryant odanézett. Valami sárga-fekete villant a fekete szoknya szegélyénél, félig takarásban.

– Még egy darázs? – kérdezte a doktor meglepetten. Hercule Poirot letérdelt. A zsebéből elővett egy kis csipeszt, s finoman megragadta vele zsákmányát. Felegyenesedett.

– Igen – mondta –, nagyon hasonlít egy darázsra. De nem az. Ide-oda forgatta az apró tárgyat, hogy Dr..

Bryant és az utaskísérő is jól lássa, micsoda: egyfelbolyhozott, fekete-sárga színű selyemdarabka volt, amely egy hosszú, furcsa kinézetű, a hegyén elszíneződött tuskére volt rögzítve.

– Szent ég! Szentséges ég! – Ez a felkiáltás a kis Clancy úrtól származott, aki elhagyta ülőhelyét, és kétségbeesett igyekezettel nyújtózkodott, hogy átlásson az utaskísérő válla fölött. Lenyűgöző, igazán lenyűgöző. A leglenyűgözőbb dolog, amit életemben láttam. Istenemre mondom, ezt soha nem hittem volna...

– Ki tudná kicsit világosabban fejezni magát, uram? – kérte az utaskísérő. – Ön felismeri mi ez?

– Hogy felismerem-e? Hát persze hogy felismerem! – Clancy úr ragyogott a büszkeségtől és az örömtől. – Ez a tárgy, uraim, ez a nyílvevő bennszülöttek fegyvere, amelyet fűvócsóból repítenek ki bizonyos törzseknél... ööö... most nem vagyok teljesen biztos benne, hogy dél-amerikai törzsekről van szó vagy borneóiakról, de az biztos, hogy ezt a bennszülöttek fűvócsóból lövik ki, s azt is erősen gyanítom, hogy a nyíl végén...

– ... az a híres méreg van, amelyet a dél-amerikai indiánok használnak – fejezte be a mondatot Hercule Poirot. Aztán hozzátette: – Mais enfin! Est-ce que c'est possible?

– Ez tényleg nagyon, nagyon figyelemre méltó – mondta Clancy, még mindig az izgalom tetőfokán. – Úgy, ahogy mondom – nagyon figyelemre méltó. Én detektívregényeket írok, de az, hogy a való életben találkozom... – Nem találta a szavakat.

A repülőgép lassan dőlni kezdett az egyik oldal felé, s azok, akik álltak, kissé tántorogni kényszerültek. A gép a leszállókörét rőtta a croydoni repülőtér fölött.

HARMADIK FEJEZET

Croydon

Az utaskísérő és a doktor nem volt többé ura ahelyzetnek. Helyükbe se szó, se beszéd, a meglehetősen fura megjelenésű, sálakba burkolódzó emberke lépett. Tekintélyt parancsoló modora volt, s láthatólag biztos volt benne, hogy engedelmeskednek neki. Ezért aztán senki nem is kérdőjelezte meg a szerepét.

Mitchell fülébe súgott valamit, mire az utaskísérő bólintott, s az utasokon átnyomakodva az elülső utasfülkébe vezető ajtó elé állt, a mosdók mellé.

A gép már a betonon gurult. Mikor végre megállt, Mitchell emelt hangon így szólt: – Meg kell kérjem önöket, hölgyeim és uraim hogy maradjanak a helyükön addig, amíg egy ha tósági személy megérkezik. Remélem, hogy nem tartják fel önöket sokáig.

Az utasok többsége elismerte a kérés jogosságát, de egy valaki élesen tiltakozott.

– Hallatlan – kiáltotta Lady Horbury mérgesen. – Nem tudják, ki vagyok? Ragaszkodom hozzá, hogy azonnal elmehessek.

– Nagyon sajnálom, asszonyom. Nem tehetünk kivételt.

– Hát ez abszurd, teljesen abszurd. – Cicely toppantott. – Jelenteni fogom a légitársaságnak.

Felháborító, hogy bezárjanak ide minket egy hullával!

– Igen, drágám – duruzsolta Venetia Kerr a maga finom modorában –, nagyon kellemetlen, de azt hiszem, el kell viselnünk a helyzetet. Ezzel le is ült, s elővette a cigarettát. – Most már dohányozhatom? – kérdezte az utaskísérőtől.

– Azt hiszem, most már nem számít, kisasszony – mondta a boldogtalan Mitchell.

A férfi hátrapillantott. Davies a vészkijáraton át kiürítette az elülső utasfülkét, s elment, hogy értesítse a hatóságokat.

Nem kellett sokáig várakozniuk, de az utasoknak úgy tűnt, legalább félóra telt el, mígnem egykatonás tartású, civilruhás úr, nyomában egyenruhás rendőrrel sietve átvágott a betonon, és beszállt a gépbe, miután az ajtót Mitchell kinyitotta előtte.

– Nos, miről van szó? – kérdezte az újonnan érkezett pattogós hivatali stílusban..

Meghallgatta Mitchellt, aztán Dr. Bryantet, majd gyors pillantást vetett a halott nő görnyedező figurájára.

Utasítást adott a rendőrnek, s aztán az utasokhoz fordult.

– Volnának szívesek követni, hölgyeim és uraim?

Az utasok kiszálltak a gépből, s a civil ruhás átkísérte őket a repülőtéren. Nem léptek be a vámvizsgálati helyiségbe, ehelyett a civil ruhás egy apró privát szobába vezette őket.

– Remélem, nem kell önöket tovább itt tartanom, mint amennyire feltétlenül szükséges, hölgyeim és uraim.

– Nézze; felügyelő – szólalt meg James Ryder. – Nekem fontos üzleti tárgyalásom van Londonban.

– Sajnálom, uram.

– Én Lady Horbury vagyok. Teljességgel felháborítónak tartom, hogy feltartsanak ilyen ügy miatt!

– Őszintén sajnálom, Lady Horbury, de tudja, nagyon komoly ügyről van szó. Úgy tűnik, gyilkosság történt.

– A dél-amerikai indiánok nyílmérge – mormogta Mr. Clancy boldog, révült mosollyal az arcán.

A felügyelő gyanakodva nézett rá.

A francia teljes izgalomban hadart az anyanyelvén, a nyomozó pedig lassan, megfontoltan válaszolgatott neki ugyanazon a nyelven.

– Borzasztóan unalmas ez az egész, de önnek tennie kell a kötelességét, felügyelő – mondta Venetia Kerr, mire az imígyen megtisztelt némi hálás felhanggal válaszolt: – Köszönöm, asszonyom.

– Ha önöket, hölgyeim és uraim, itt hagyhatom, váltanék néhány szót doktor... ööö...

– Dr. Bryant a nevem.

– Köszönöm. Jöjjön velem, doktor. Erre tessék.

– Segédkezhetnék a kihallgatásban?

A bajuszos emberke volt az ajánlkozó.

A felügyelő feléje fordult, már a száján voltegy éles megjegyzés. Aztán hirtelen megváltozott az arckifejezése.

– Elnézést, monsieur Poirot – mondta. Annyira be van bugyolálva, hogy nem ismertem meg. Persze, mindenképpen jöjjön.

Kinyitotta az ajtót Bryant és Poirot előtt, akik a többiek gyanakvó pillantásával a hátukban kimentek a szobából.

– Őt miért engedik ki, amikor minket nem?

– méltatlankodott Cicely Horbury. Venetia Kerr megadóan leült egy székre.

– Talán a francia rendőrséghez tartozik mondta –, vagy civilruhás vámellenőr.

Cigarettára gyújtott.

Norman Gale kissé félénken Jane-hez fordult: – Azt hiszem, láttam magát . . . : ööö... Le Pinet-ben.

– Le Pinet-ben voltam.

– Borzasztóan jó hely. Szeretem a fenyőit mondta Norman Gale.

– Igen, nagyon illatosak – jegyezte meg Jane.

Mindketten elhallgattak pár percre, nem tudták, mit mondhatnának még.

Végül Gale szólalt meg: – Én... szóval... azonnal megismertem magát a gépen.

– Tényleg? – mondta Jane, mint aki nagyon meg van lepve.

– Gondolja, hogy azt a nőt valóban meggyilkolták?

– Szerintem igen – felelte Jane. – Ez elég izgalmas, ha úgy vesszük, ugyanakkor elég gusztustalan is. – A lány kissé megborzongott, mire Norman Gale védelmező mozdulattal egy hajszálynyra közelebb húzódott hozzá.

A két Dupont franciául társalgott. James Rycler számításokat végzett kis jegyzetfüzetébe, s időnként az órájára pillantott. Cicely Horbury ültében türelmetlenül topogott, s reszkető kézzel cigarettára gyújtott.

Az ajtót egy nagydarab, kék egyenruhás, egykedvű rendőr támasztotta belülről.

A szomszédos szobában Japp felügyelő Dr. Bryanttal és Hercule Poirot-val tárgyalt.

– Ön jó érzékkel mindig a legváratlanabb helyeken tűnik fel, monsieur Poirot.

– A croydoni repülőtér kissé mintha kívül esne a megszokott csapásain, nemde, barátom? – kérdezte Poirot.

– Éppen nagy fogás nyomában vagyok csempészvonalon. Tiszta szerencse, hogy most erre jártam. Évek óta nem találkoztam ilyen elképesztő ügygel. Na, kezdjünk is hozzá... Doktor, először is adja meg a teljes nevét és a címét.

– Roger James Bryant. Fül-orr-gégész specialista. A Harley Street 329 alatt lakom.

Az asztalnál ülő rendőr rezenéstelen arccal írta az adatokat.

– A mi sebészünk is megvizsgálja a holttestet, természetesen – mondta Japp –, de szeretnénk, ha részt venne a kivizsgálásban, doktor.

– Hogyne, hogyne.

– Meg tudná mondani hozzávetőlegesen a halál beálltának idejét?

– Amikor megvizsgáltam, az asszony legalább félórája halott volt.

Ez pár perccel leszállás előtt történt. Nem tudom ennél pontosabban meghatározni, de az utaskísérő azt mondja, hogy úgy egy órával korábban beszélt vele.

– Nos, ez mindenesetre leszűkíti az ügyet minden gyakorlati szempontból. Gondolom, hiába kérdem, hogy észrevett-e bármi gyanúsat...?

A doktor megrázta a fejét.

– Én pedig aludtam – mondta Poirot mélységesen sajnálkozva. – Legalább annyira szenvedek repülőgépen, mint hajóban. Mindig jól bebugyolálom magam, és aludni próbálok.

– Van valami elképzelése, mi okozhatta a halált, doktor?

– Egyelőre nem szívesen mondanék bármit is.

A boncolás során ki kell derülnie.

Japp megértően bólintott.

– Rendben, doktor – mondta. – Azt hiszem, főleg tovább itt tartanunk Sajnos... ízé... bizonyos formásokon, mint minden utasnak, át kell esnie. Nem tehetünk kivételt.

Dr. Bryant mosolygott.

– Szeretném megbizonyítani, hogy nincs nálam... őőő... fúvócső vagy más halálos fegyver elrejtve – mondta komolyan.

– Rogers majd megbizonyosodik róla – bólintott Japp a beosztottja felé. – Egyébként, doktor, van valami elképzelése arról, mi lehetett a hegyén?

A színtelen tuskére mutatott, amely egy kis dobozban feküdt előtte az asztalon.

Doktor Bryant megrázta a fejét.

– Nehéz vizsgálat nélkül megmondani. Általában kuráre az a méreg, amelyet a bennszülöttek

használnak, ha jól tudom.

– Az képes ilyen hatásra?

– Nagyon gyorsan ölő mérge.

– De nem könnyű hozzájutni, ugye?

– Nem hivatásos számára minden bizonnyal.

– Akkor önt fokozott óvatossággal kell átkutatnunk – mondta Japp, aki mindig élvezte a saját humorát. – Rogers!

Az orvos és a rendőr kimentek a szobából.

Japp hátradöntötte kissé a székét, s Poirot-ra nézett.

– = Fura egy ügy – mondta. – Túl különös ahhoz, hogy az ember elhiggye. Fúvócső, . mérgezett nyíl egy repülőgépen – nos, ez meghaladja a felfogóképességemet.

– Ez nagyon helyénvaló megjegyzés, barátom – felelte Poirot.

– Két emberem átkutatja a gépet – folytatta Japp. – A nyomrögzítő és a fotós már úton van.

Most talán vegyük sorra az utaskísérőket.

Az ajtóhoz lépett, és kiszólt. A két utaskísérőtbevezették. A fiatalabb már visszanyerte a lelki egyensúlyát. Csupán izgatottság látszott rajta. A másik még mindig sápadt volt és rémült.

– Rendben, fiúk – szólalt meg Japp. – Üljenek le. Itt vannak az útlevelek. Nagyon jó.

Gyorsan átfutotta a dokumentumokat.

– Á, ez az. Marie Morisot – francia útlevel.

– Ismerik őt?

– Láttam egy párszor. Elég gyakran ment Angliába – mondta Mitchell.

– Aha, biztos valami üzleti ügyben. Nem tudják, mivel foglalkozott?

Mitchell megcsóválta a fejét.

– Én is emlékszem rá – szólalt meg a fiatalabbik utaskísérő. – A reggeli járaton láttam, a nyolcórás párizsin.

– Melyikük látta őt élve utoljára?

– Ő – mutatott a társára a fiatalabb.

– Így van – mondta Mitchell. – Amikor felszolgáltam neki a kávé.

– Hogyan nézett ki akkor?

– Nemigen figyeltem. Csak átnyújtottam neki a cukrot, és tejjel kínáltam, de azt nem kért.

– Ez mikor volt?

– Hát, pontosan nem tudnám megmondani. A Csatorna fölött jártunk. Körülbelül két óra felé lehetett.

– Nagyjából – erősítette meg Albert Davies, a másik utaskísérő.

– Aztán mikor látta újra?

– Amikor körbementem a számlákkal.

– Mikor történt ez?

– Körülbelül negyedórával később. Azt gondoltam, alszik. A mindenit – akkor már biztos halott volt!

A férfi hangjából áradt a megilletődöttség.

– Nem látott semmi effélé? – mutatott Japp a darázszerű nyilacsára.

– Nem, uram, nem láttam.

– És maga, Davies, mit tapasztalt?

– Utoljára akkor láttam élve, amikor a sajthoz a kekszet szolgáltam fel. Akkor nem volt semmi baj a.

– Mi a felszolgálás rendje? – kérdezte Poirot. – Külön-külön dolgoznak a két utasfülkében?

– Nem uram, együtt dolgozunk. Először jön a leves, aztán a hús meg a zöldség, a saláta, aztán az édesség és így tovább. Általában a hátsó utastérben kezdjük a felszolgálatot, aztán friss készlettel megyünk az elülsőbe.

Poirot bólintott.

– Beszél valakivel ez a Morisot nevű nő az út során, vagy felismerni látszott valakit?

– Nincs róla tudomásom, uram.

– És magának, Davies?

– Nincs, uram.

– Az asszony elhagyta a helyét az út során?

– Nem hiszem, uram.

– Nincs semmi, amit ezzel az ügyel kapcsolatba hozhatnának – bármelyikük?

A két férfi eltöprengett, aztán mindkettő a fejét rázta.

– Hát akkor egyelőre ennyi. Később még beszélünk.

– Nagyon csúnya ügy, uram, Kínos, hogy úgy mondjam, hogy éppen az én szolgálatom alatt történt... – Magukat nincs okunk vádolni bármivel – mondta Japp. – De egyetértek, nagyon csúnya ügy.

Elbocsátó kézmozdulatot tett. Poirot előrehajolt.

– Engedjen feltennem egy apró kérdést...

– Csak tessék, monsieur Poirot.

– Észrevettek-e egy darazsat a gépen röpködni?

A két utaskísérő a fejét rázta.

– Nem láttam semmiféle darazsat – mondta Mitchell.

– Pedig volt darázs – mondta Poirot. – Az egyik utas tányérján volt agyoncsapva.

– Hát, én nem láttam, uram – mondta Mitchell.

– Én sem – tette hozzá Davies.

– Nem számít.

A két férfi elhagyta a szobát. Japp átfutotta az útleveleket.

– Van egy grófnőnk – mondta. – Gondolom, ő csinálja a felhajtást. Vegyük előre, nehogy megvaduljon, s felvetesse a parlamentben, hogy milyen brutálisak a rendőrség módszerei.

– Gondolom, ön nagyon alaposan átvizsgálhatja a hátsó utastérben lévők kézipoggyászait?

Japp vidoran kacscintott egyet.

– Hát már hogy a csudába ne, monsieur Poirot! Meg kell találnunk azt a fúvócsövet – ha van egyáltalán ilyen, s nem csak képzelődünk. Ez az egész rémalomnak tűnik. Remélem, az az írócska nem bolondult meg, s nem döntött úgy, hogy ez egyszer nem papíron, hanem a valóságban csinál egy gyilkosságot! Ez a mérgezett nyilas história éppen rá vall.

Poirot kétkedve ingatta a fejét.

– Igen – folytatta Japp –, mindenkit átkutatunk, akár kapálódzik ellene, akár nem. És minden egyes poggyászt átvizsgálunk – ez világos.

– Talán nem ártana pontos listát készíteni javasolta Poirot –, listát az utasoknál lévő tárgyokról.

Japp kérdően nézett rá.

– Meg lehet éppen tenni, ha gondolja, monsieur Poirot. Bár nem látom egész világosan, hova akar kilyukadni. Tudjuk, hogy mit keresünk.

– Talán ön tudja, mon ami, de én nem vagyok olyan biztos a dolgomban. Kereselek valamit, de nem tudom, mit.

– Helyben vagyunk, monsieur Poirot! Maga aztán szereti megnehezíteni a dolgokat, ugye? Na, lássuk ölédiségét, mielőtt még kikaparná a szememet.

Lady Horbury azonban feltűnően nyugodtabb volt most. Elfogadta a felkínált széket, s a legkisebb tétovázás nélkül válaszolgatott Japp kérdéseire. Elmondása szerint Horbury grófjának a felesége, aki Sussexben, Horbury Chase-ben, illetve Londonban, a Grosvenor Square 315 alatt lakik.

Le Pinet-ből és Párizsból tér éppen haza Londonba. Az elhunyt asszonyt nem ismeri. Idefelé, a gépen semmi gyanúsat nem észlelt. Egyébként is, másfelé nézett – a menetiránnyal szemben ült, tehát nem láthatta, mi folyik a háta mögött. Egyszer sem hagyta el az ülőhelyét az út során. Ha jól emlékszik, senki sem jött a hátsó utastérbe az elülsőből – az utaskísérőkön kívül. Nem emlékszik határozottan, de úgy rémlik neki, hogy két férfi kiment a mosdóba, de ebben nem volt biztos. Nem látott senkinél olyasmit, ami fűvócsőre emlékeztetett volna. Nem, felelte Poirot kérdésére, nem vett észre darazsat a gépen.

Lady Horburyt elbocsátották. Utána Venetia Kerr úrhölgy került sorra.

Kerr kisasszony vallomása nagyjából megegyezett a barátnőjével. Venetia Anne Kerr – adta meg a nevét. A címe: Little Paddock, Horbury, Sussex. Dél-Franciaországból tér haza. Tudomása szerint sosem látta a megboldogultat. Semmi gyanúsat nem vett észre az út során. Igen, látta, hogy néhányan ott, a hátsó ülések körül kergették a darazsat. Az egyikük, úgy tudja, megölte.

Ez azután volt, hogy felszolgálták az ebédet.

Miss Kerr el.

– Magát láthatóan nagyon érdekli ez a darázs, monsieur Poirot.

– Ez a darázs nem is annyira érdekes, mint inkább sokatmondó, nemde?

– Ha engem kérdez – kezdte Japp, hogy témát váltson –, az a két francia a ludas! Csak a széksorok közti folyosó választotta el őket attól a Morisot nevű nőtől. Nem éppen jól öltözöttek, s az ütött-kopott poggyászuk tele van istenháta mögötti helyekről való matricákkal. Nem lennék meglepve, ha jártak volna Borneón vagy Dél-Amerikában vagy hol is... Persze ezzel még nincs meg az indíték, de azt is megszerezjük majd Párizsból. Be kell vonnunk majd a biztonságiakat is. Ez inkább az ő témájuk, mint a mienk. De ha a véleményemre kíváncsi, az a két nehézfiú a mi madarunk.

Poirot szeme felvillant.

– Amit mond, nem kizárt természetesen, de néhány megállapítását tekintve tévedésben van, barátom. Azok ketten aligha nehézfiúk, vagyis nyakelmetszők, ahogy ön véli. Ellenkezőleg – nagyon tekintélyes és nagy tudású régészek.

– Nocsak. Tréfál, ugye?

– Dehogyan. Látásból nagyon is jól ismerem őket. Armand Dupont és a fia, Jean Dupont. Nemrég tértek vissza egy rendkívül érdekes ásatásról. Terzsiában végeztették, Szuzától nem messze.

– Folytassa!

Japp megragadta az egyik útlevelet.

– Igaza van, monsieur Poirot – állapította meg. – De el kell ismernie, hogy nem néz ki belőlük...

– A világhírességek ritkán látszanak annak!

Engem például – moi, qui vous parle – összetévesztettek egyszer egy fodrásszal.

– Ne mondja! – vigyorgott Japp. – No akkor vegyük szemügyre nagytekintélyű régészeinket...

Dupont úr, az apa, kijelentette, hogy az aláhunyt teljességgel ismeretlen a számára. Semmiről nem tud, ami az út során történt, mert egy nagyon érdekfeszítő kérdéssel vitatkozott a fiával. Nem hagyta el egyszer sem a helyét. Igen, látott egy darazsat az ebéd végeztével. A fia agyoncsapta. Ifjabb Dupont megerősítette apja vallomását. Nem érzékelt semmit abból, ami körülötte zajlott.

Hogy miről vitatkoztak? A Közel-Kelet ősi kerámiáiról.

Mr. Clancy, aki ezután következett, nehéz percek elé nézett. Japp felügyelő szerint túlságosan sokat tudott a fűvócsövekről meg a mérgezett nyilakról.

- Önnek is volt valaha fűvócsöve?
- Hát... nekem... ööö... igen, ami azt illeti, van.
- Valóban? – csapott le Japp felügyelő.
- Ne... ne értse félre, az indokaim teljesen ártatlanok. Meg tudom magyarázni...
- Helyes, meg is kell magyaráznia.
- Szóval írtam egy könyvet, amelyben a gyilkosságot így követték el...
- Tényleg?

Megint az a fenyegető hangsúly... Clancy sietve folytatta: – Minden az ujjlenyomatokon állt vagy bukkott..

ha érte, mire gondolok... Szükségem volt arra, hogy kipróbáljam, amire gondoltam... Vagyis az ujjlenyomatokat – az ujjlenyomatok helyzetét a fűvócsövön, ugye, és akkor észrevettem egy efféle szerkentyűt – ez a Charing Cross Roadon volt... legalább két éve... Szóval megvettem a fűvókát... Egy művész barátom volt olyan kedves és lerajzolta nekem – az ujjlenyomatokkal együtt –, hogy illusztrálja az ötletemet. Meg tudom adni a könyv címét – A vörös szírom titka – és a barátom nevét is.

- Megtartotta a fűvókát?
- Hát, persze... gondolom, igen... vagyis, igen, megtartottam.
- És most hol van?
- Hát, azt hiszem... valahol meg kell lennie.
- Pontosan mit ért azon, hogy "meg kell lennie", Mr. Clancy?
- Azt, hogy valahol megvan – nem tudom, hol – tudja, nem vagyok nagyon pedáns ember...
- Nincs most véletlenül önnél?
- Egészen biztosan nincs. De legalább egy fél éve nem is volt a kezemben.

Japp felügyelő gyanakvó pillantást vetett rá, aztán folytatta: – Elhagyta az út során az ülőhelyét?

- Nem, dehogyan – legalábbis – szóval, egyszer igen.
- Tehát igen... És hová ment?
- Az esőkabátom zsebében lévő európai menetrendért. Az esőkabát a fülke végében, a bejáratnál volt egy rakás szőnyeg és útításka között.
- Tehát ön szorosán elhaladt az elhunyt mellett? – Nem – legalábbis – igen, minden bizonnyal. De ez jóval azelőtt volt, hogy bármi is történhetett volna. Éppencsak befejeztem a levesemet.

A további kérdésekre Clancy tagadó válaszokat adott. Nem vett észre semmi gyanúsat. Teljesen belemerült, hogy kidolgozza az európai alibit.

- Alibi, hm? – jegyezte meg a felügyelő sötéten.

Poirot közbeszúrt egy darazsakra vonatkozó kérdést.

Igen, Clancy látott egy darazsát, amely meg is támadta őt. Fél a darazsaktól. Hogy mikor volt ez? Közvetlenül azután, hogy az utaskísérő hozta a kávéját. Feléje csapott, mire a rovar odébb ment.

Clancytól elkérték a nevét és a címét, s aztán elengedték. Megkönnyebbült arccal távozott.

– Hát, büzlik itt nekem valami – szögezte le Japp. – Tényleg van fűvócsöve; s ahogy viselkedik... Teljesen zavarodott.

- Ez a maga hivatalos szigorának a hatása, kedves barátom.
- Senkinek nem kell félnie, ha igazat mond jelentette ki a Scotland Yard embere szárazon.

Poirot kissé sajnálkozva tekintett rá.

– Őszintén szólva úgy látom, maga valóban hisz ebben.

– Hát persze, hogy hiszek. Ez így van. Nos, akkor hívjuk be Norman Gale-t.

Norman Gale Muswell Hillen, a Shepherd's Avenue 14-ben lakott: Fogorvos, s a francia partokon, Le Pinet-ben töltött vakációjáról tért haza.

Egy napot Párizsban töltött, hogy megnézzze az új fogászati műszereket.

Sosem látta az elhunytat, s nem vett észre semmi gyanúsat az út során. Tulajdonképpen a másik irányba nézett az ülése – az elülső utaskabin felé. Egyszer elhagyta a helyét, hogy kimenjen a mosdóba. Utána rögtön visszaült, s nem is ment a fülke hátsó részébe. Nem látott darazsat.

James Ryder következett, aki kissé ingerült volt és mogorva. Üzleti úton járt Párizsban. Nem ismerte az elhunytat. Igen, éppen előtte ült, de másképp nem láthatta volna, csak ha felemelkedik, és átnéz az üléstámla fölött. Nem hallott semmit – se kiáltást, se jajszót. Senki nem járt a fülke végében az utaskísérőkön kívül. Igen, a két francia a folyosó túloldalán ült, vele átellenben.

Lényegében végigbeszélték az egész utat. A fiatalabbik megölt egy darazsat az ebéd végeztével.

Nem, előtte nem látta a darazsat. Nem tudja, hogy néz ki egy fúvócső, mivel sosem látott még olyat, tehát nem tudja megmondani, hogy látott-e effélét az utazás során...

Itt tartottak, amikor kopogtak. Egy rendőr lépett be, alig tudta visszafojtani a diadalérzetét.

– Az őrmester most találta, uram – mondta.

– Gondoltam,, azonnal látni akarja.

Letette a zsákmányát az asztalra, s óvatosan kibontogatta a zsebkendőből, amibe csomagolták.

– Nincs rajta ujjlenyomat, amennyire az őrmester meg tudta állapítani, de azt mondta, azért vigyázzak vele.

Az előbukkanó tárgy kétségtelenül egy kézzelkészített, bennszülött fúvócső volt.

Japp felhorkant.

– Te jó isten! Akkor igaz! Őszintén szólva nem hittem volna.

Ryder érdeklődve hajolt előre.

– Szóval ez az, amit a dél-amerikai indiánok használnak, ugye? olvastam róla, de még sosem láttam. Most már tudok válaszolni a kérdésre.

Nem láttam senkinél effélét.

– Hol találták? – kérdezte Japp élesen.

– Az egyik ülés alá dugták, hogy ne látszódjék, uram.

– Melyik ülés alá?

– A kilences alá.

– Nagyon mulatságos – jegyezte meg Poirot.

Japp feléje fordult. – Mi ebben a mulatságos?

– Csak az, hogy a kilences az én ülésem volt.

– Hát, ez kissé különös fényt vet magára, meg kell mondanom – szólalt meg Ryder.

Japp összevonta a szemöldökét.

– Köszönöm, Mr. Ryder, végeztünk.

Amikor Ryder kifelé indult, Poirot felé fordult vigyorogva: – Szóval maga tette, öregfiú?

– Mon ami – mondta Poirot méltóságteljesen –, ha én elkövetek egy gyilkosságot, akkor azt nem a dél-amerikai indiánok nyílmérgével teszem...

– Hát csakugyan nem túl elegáns megoldás helyeselt Japp. – De hatásosnak látszik.

– Éppen ez az, ami nagyon is megdöbbent az embert.

– Bárki volt is, örült kockázatot vállalt. Igen, a pokolba is. Örült kockázatot: A fickó teljesen holdkóros. Ki van még hátra? Csak egy lány.

Hívjuk be, legyünk túl ezen. Jane Grey – mintha a történelemkönyvből vette volna a nevét...

– Nagyon csinos lány – jegyezte meg Poirot.

– Valóban, maga vén kecske? Szóval, mégsem aludta végig az egész utat...?

– Csinosnak – és idegesnek láttam – tette hozzá Poirot.

– Idegesnek? – csapott le Japp.

– Ó, drága barátom, ha egy fiatal lány ideges, akkor rendszerint egy fiatalember van a háttérben, nem pedig bűntény.

– Hát, alighanem igaza van. Na, már itt is van.

Jane elég világosan válaszolt a feltett kérdésekre. Jane Greynek hívják, és a Bruton Streeten, Antoine úr fodrászszalonjában dolgozik: A lakáscíme: 10 Harrogate Street, NW5. Le Pinet-ből jön haza.

– Le Pinet! Hm!

További kérdésekre elmondta a történetet az ír lottóval.

– Be kéne tiltani ezt az ír lottót – morgott Japp.

– Szerintem nagyszerű játék – mondta Jane.

– Miért, maga még sosem tett fel egy fillért sem lovakra?

Japp elvörösödött, és zavarba jött.

Folytatták a kérdezősdit. A fúvócsövet látva Jane kijelentette, hogy nem látott ilyesmit. Nem ismerte az elhunytat, de feltűnt neki még a Le Bourget repülőtéren.

– Mi keltette fel a figyelmét?

– Hogy olyan rémesen csúf volt – felelte Jane őszintén.

Több érdemlegeset nem tudott mondani a két férfinak, s ezután távozhatott.

Japp megint a fúvókán meditált.

– Nem érem föl ésszel – ismerte be a felügyelő. – A legostobább krimiötlet egyszer csak testet ölt. Mire vadászunk most tehát? Egy pasasra, aki olyan helyeken utazgatott, ahonnan ez az izé származik? De pontosan honnan származik? Szereznünk kell egy szekértőt. Lehet maláj, dél-amerikai vagy afrikai dolog is.

– Eredetileg igen – mondta Poirot. – De ha közelebbről megvizsgálja, barátom, láthatja, hogy egy alig látható papírdarab tapad rá. Nagyon úgy tűnik nekem, hogy egy letépett árcédula maradványa. Szerintem ez a darab valami ócskás boltján keresztül keveredett ide hozzánk a vadonból. Ez nagyban meg is könnyíti a nyomozásunkat. Csak egy apró kérdésem van.

– Elő vele.

– Ezek után is megcsináltatja azt a listát az utasok holmijának jegyzékét?

– Hát, ez most nem annyira égető, de azért megcsinálhatjuk. Maga nagyon vár valamit ettől igaz? – Mais oui. Nagyon, nagyon zavarban vagyok. Ha találnék valamit, ami segítene...

Japp nem figyelt rá. A letépett árcédulát vizsgálta.

– Clancy elkottyantotta, hogy vett egy fúvócsövet. Ezek a krimiírók... mindig hülyének ábrázolják a rendőröket... Közben nem tudnak semmit... Ha én olyasmiket mondanék a főnöknek, mint amiket a könyvekben mondanak rendőrök a főfelügyelőnek, abban a percben úgy kivágnának, hogy hason csúsznék. Tudatlan firkászok! Ez éppen olyan gyilkosság, amelyet egy efféle szemetet gyártó firkász elkövetne azt remélve, hogy megússza a dolgot...

Négy nappal később tartották Marie Morisotügyében a kihallgatást. Halálának különös körülményei nagy visszhangot keltettek, a tárgyalóterem zsúfolásig megtelt.

Az első beidézt tanú egy magas, ősz szakállú, idősebb francia úr volt: Alexandre Thibault ügyvéd. Lassan, de jól és hibátlanul beszélt angolul, csupán a kiejtésén érződött halványan, hogy külföldi.

A bevezető, formális kérdések után az ügyészezt kérdezte: – Ön megtekintette a holttestet. Felismerte?

– Igen. Az ügyfelem, Marie Angélique Morisot.

– Ez a név áll az elhunyt útlevelében. Más közismert neve volt-e?

– Igen, Madame Giselle-ként ismerték.

A publikum izgatottan felmorajlott. Az újságírók készenlétben tartották a tollukat. Az ügyész folytatta: – Megmondaná-e nekünk pontosan, ki volt ez a Madame Morisot – vagy Madame Giselle?

– Madame Giselle – hogy azt a nevet használjam, amely néven résztvett az üzleti életben az egyik legismertebb pénzkölcsönző volt Párizsban.

– Üzleti tevékenységét hol folytatta?

– A Rue Joliette 3-ban. Ott volt az otthona is.

– Úgy tudom, elég gyakran utazott Angliába.

Üzleti tevékenysége kiterjedt erre az országra is?

– Igen, sok ügyfele angol volt. Nagyon jól ismerték őt az angol társadalom bizonyos köreiben.

– Meg tudná határozni, mely köreiben?

– Főként a felső tízezer tagjai és üzletemberek, orvosok, effélék fordultak hozzá olyan ügyekben, ahol a legteljesebb diszkrécióra volt szükség.

– Őt úgy ismerték mint aki diszkrét?

– Rendkívül diszkrét volt.

– Megkérdezhetem, hogy önnek volt-e közelebbi betekintése a hölgy üzleti ügyeibe?

– Nem volt. Én a jogi képviselővel foglalkoztam. Madame Giselle elsőrangú üzletasszony volt, aki teljes mértékben képes volt saját ügyeit kézben tartani, s a legtökéletesebb módon intézni. Másnak nem is engedett betekintést, mindent egy kézben tartott. Ha szabad így mondanom, nagyon eredeti jellem volt, azonkívül közismert személyiség.

– Legjobb tudomása szerint halála idején gazdag volt?

– Rendkívül gazdag.

– S tud-e arról, hogy ellenségei voltak?

– Nem tudok róla.

Thibault ügyvédet a tanúk padjában Henry Mitchell váltotta föl.

– Ön Henry Charles Mitchell, és Wandsworthben, a Shoeblock Lane 11-ben lakik? – kérdezte az ügyész.

– Igen, uram.

– A Universal Airlines alkalmazottja, igaz?

– Igen, uram.

– Ön a rangidős utaskísérő a Prometheus utasszállítón?

– Igen, uram.

Múlt hét keddjén, 18-án, ön szolgálatot teljesített a Prometheus fedélzetén, a Párizs-Croydon közötti, tizenkét órakor induló járaton. Az elhunyt ezen a járaton utazott. Ön látta más alkalommal is az elhunytat ezt megelőzően?

– Igen, uram. Hat hónappal ezelőtt a 8.45-ös járaton voltam szolgálatban, s ezen a járaton láttam őt egyszer vagy kétszer.

– Ismerte őt név szerint is?

– A neve rajta kellett hogy legyen az utas-listán, de én, hogy úgy mondjam, nem figyeltem fel rá különösebben.

– Hallotta-e valaha ezt a nevet: Madame Giselle?

– Nem, uram.

Kérem, mondja el saját szemszögéből, mitörtént múlt kedden.

– Felszolgáltam az ebédet, uram, és aztán körbementem a számlákkal. Az elhunyt – legalábbis azt hittem – aludt. Elhatároztam, hogy nem ébresztem fel, csak öt perccel a leszállás előtt.

Amikor aztán föl akartam ébreszteni, rájöttem, hogy halott, vagy nagyon rosszul van. Találtam egy orvost az utasok között. Ő azt mondta:

– Dr. Bryant tanúvallomását nemsokára meghallgatjuk. Kérem, nézze ezt meg!

A fúvókát Mitchell kezébe adták, aki gyöngéd óvatossággal fogta meg.

– Látta ezt valaha?

– Nem, uram.

– Biztos benne, hogy nem látta egyik utas kezében sem?

– Igen, uram.

– Albert Davies!

A fiatalabb utaskísérő lépett a tanúk emelvényére.

– Ön Albert Davies, aki Croydonban, a Barcome Street 23-ban lakik. A Universal Airlinesnál áll alkalmazásban?

– Igen, uram.

– Múlt kedden ön szolgálatban volt mint második utaskísérő a Prometheus fedélzetén?

– Igen, uram.

– Hogyan értesült a tragédiáról?

– Mr. Mitchell mondta, uram, hogy , attól fél, valami baj történt az egyik utassal.

– Látta ezt már?

A fúvócsövet átnyújtották Daviesnek.

– Nem, uram.

– Nem vette észre valamelyik utasnál?

– Nem, uram.

– Történt-e bármi az út során, amiről úgy véli, magyarázatot ad erre az ügyre?

– Nem, uram.

– Rendben. Elmehet.

– Dr. Roger Bryant.

Dr. Bryant megadta a nevét és a címét, s fülorr-gége specialistaként határozta meg önmagát.

– Elmondaná nekünk a saját szavaival, Dr. Bryant, pontosan mi történt múlt kedden, tizennyolcadikán?

– Éppen mielőtt leszálltunk volna Croydon-ban, a fő utaskísérő odajött hozzám, és megkérdezte, orvos vagyok-e. Igenlő válaszomra közölte, hogy az egyik utas rosszul van. Felálltam, és követtem. A szóban forgó nő ernyedten hevert az ülésében. Már egy ideje halott volt.

– Mit gondol, mennyi ideje, Dr. Bryant?

– Azt kell mondjam, legalább félórája. Minimum félórája, maximum egy órája a becslésem szerint.

– Kialakította-e az álláspontját a halál okát illetően?

– Nem. Alapos vizsgálat nélkül lehetetlen lett volna megmondani.

– De ön észrevett, ugye, egy apró sebet az áldozat nyakán?

– Igen.. – Köszönöm... Dr. James Whistler.

Dr. Whistler sovány, csontos kis ember volt.

– Maga ennek a kerületnek a rendőrorvosa?

– Én vagyok.

– Elmondaná a saját szavaival, mit tapasztalt?

– Múlt kedden, tizenhét órakor, valamivel három óra után hívást kaptam a croydoni repülőtérről. Megmutattak nekem egy idősebb asszonyt a Prometheus utasszállító fedélzetén. Az asszony halott volt. A halál megítélésem szerint körülbelül egy órával azelőtt állhatott be. Egy kör alakú vágatot vettem észre a nyak oldalsó részén, közvetlenül a főütőéren. Ez a sebhely lehetett darázscsípés, vagy okozhatta olyan tövisforma nyílvesző, amelyet mutattak nekem. A testet a halottasházba szállították, ahol módomban volt részletes vizsgálatot végezni.

– Milyen következtetésekre jutott?

– Arra következtettem, hogy a halált a véráramba jutott, valamifajta erős mérge okozta. A halál – amely minden bizonnyal azonnali volt közvetlen oka szívbénulás.

– Meg tudja mondani, milyen méregről van szó?

– Olyanról, amellyel korábban nem találkoztam.

Az éber fülelő riporterek leírták: "Ismeretlen mérge".

– Köszönöm... Mr. Henry Winterspoon.

Mr. Winterspoon nagydarab, álmatag férfi volt, arcán jószágos kifejezés honolt. Kedvesnek, de ostobának látszott. Kisebbségi döbbenetet okozott, amikor kiderült: ő a törvényszéki főorvos és egyben a ritka mérgek neves szakértője.

Az ügyész a magasba tartotta a balvégzetű nyilacsakát, s feltette a kérdést Winterspoonnak, hogy felismeri-e.

– Igen, felismerem. Elküldték hozzám vizsgálatra.

– Elmondaná nekünk a vizsgálat eredményét – Hogyne. Véleményem szerint a nyilat eredetileg kuráre készítménybe mártották – ezt a nyílmérget bizonyos bennszülött törzsek használják.

Az újságírók kedvtelve jegyzeteltek.

– Ön szerint tehát a halált a kuráre okozhatta.

– Ó, nem – tiltakozott Mr. Winterspoon. Az eredeti készítményt csak egészen elenyésző nyomokban találtam a nyílhegyen. Az elemzésem szerint a hegyet nemrégiben a Dispholidus Typus, ismertebb nevén a boomslang mérgebe mártottál...

– Boomslang? Mi ez?

– Ez egy dél-amerikai kígyófajta – az egyik leghalálosabb mérgű kígyó. Hasonlatos a falakó kígyóhoz, amely Dél-Afrikában található. Emberre tett hatása nem ismeretes, de némi fogalmat alkothatnak a mérge hatásosságáról, ha elmondom, hogy hiénába fecskendezve még azelőtt megöli az állatot, hogy a tút kihúznák belőle. Egy sakált úgy pusztított el, mintha lelőtték volna. A mérge heves bőr alatti érzékenységet okoz, s a szívre is hat – megbénítja a működését.

Aegriportegrek ezt írták: "Páratlan eset. Kígyó a lé-i drámában. Halálosabb a kobránál."

– Hallott-e arról, hogy ezt a mérget valaha tudatosan gyilkosságra használták volna?

– Nem, soha. Roppant érdekes az eset.

– Köszönöm, Mr. Winterspoon.

Wilson őrmester elmondta, hogy a fúvócsövet az egyik ülés párnája mögött találta meg. Nem volt rajta ujjlenyomat. Kísérleteket végeztek a fúvókával és a nyíllal. A "hatósugarán" belül, amely körülbelül 10 méter volt, meglehetősen pontosan lehetett célozni vele.

– Monsieur Hercule Poirot.

Az érdeklődés moraja futott át a termen, de Poirot úr tanúvallomása nagyon visszafogott volt. Nem vett észre semmit, ami felkeltette volna a gyanúját. Igen, ő találta meg az apró nyílveesszőt a fülke padlózatán: A nyíl úgy helyezkedett el, ahogy a halott nő nyakából magától kieshetett.

– Horbury grófnője.

Az újságírók leírták: "Főnemes felesége tanúskodik a gyilkossági rejtélyben." Néhányan így fogalmaztak: "... a kígyómérgező rejtélyben".

Azok, akik női magazinoknak dolgoztak, efféléket jegyeztek le: "Lady Horbury divatos kalapot és rókaprémet viselt, vagy: "Lady Horbury, az egyik legcsinosabb hölgy a városban, feketében jelent meg, hozzá divatos kalapot viselt" meg "Lady Horbury, aki házassága előtt Miss Cicely Blandként volt ismert, elegáns feketébe öltözött, s legutolsó divat szerinti kalap volt rajta."

Mindenki élvezettel vette szemügyre a mutatós fiatal hölgyet, bár az ő tanúvallomása volt a legkurtább. Nem vett észre semmit, soha korábban nem látta a megboldogultat.

Venetia Kerr következett, de ő nem csigázta fel annyira a publikumot.

A híreket a női olvasók számára gyűjtögetőkfáradhatatlanul rótták a sorokat: "Lord Cottesmore leánya jól szabott kabátban-szoknyában jelent meg, divatos harisnyában" – s mellébiggyesztették: "Társasági hölgyek a tárgyalóteremben".

– James Ryder.

– Ön James Bell Ryder, aki a Blainberry Avenue 17-ben lakik?

– Igen.

– Mi a foglalkozása?

– Az Ellis Vale Cement Company ügyvezető igazgatója vagyok.

– Volna szíves megtekinteni ezt a fűvócsövet?

(Szünet.) Látta ezt már valaha?

– Nem.

– Nem látott ilyesmit senkinél a Prometheus fedélzetén?

– Nem.

– Ön a négyes számú ülésen foglalt helyet, közvetlenül azt elhunyt előtt?

– És ha így volt?

– Kérem, ne használjon ilyen hangnemet velem szemben. Ön a négyes ülésen ült. Onnan gyakorlatilag rálátott minden utasra.

– Nem, nem láttam rá. Példának okáért a velem egy oldalon ülőket egyáltalán nem láttam. A székeknek magas háttámlájuk van a repülőgépen.

– Ha azonban bárki is kilépett a széksorok közti folyosóra – mégpedig olyan módon, hogy képes legyen célozni a fűvócsóval az áldozatra – akkor ön látta volna?

– Biztosan.

– De nem látott ilyesmit?

– Nem.

– Elhagyta-e a helyét bárki az ön előtt ülők közül?

– A férfi, aki két sorral ült előttem, kiment a mosdóba.

– Ezzel öntől és az elhunyttól eltávolodott, mert a másik irányban volt a mosdó?

– Igen.

– Egyáltalán nem jött ön felé később sem?

– Nem, azonnal visszament a helyére.

– Vitt valamit a kezében?

– Semmit a világon.

– Biztos ebben?

– Teljesen.

– Más is elhagyta a helyét?
– Az előttem ülő fickó. Ő a másik irányba indult, elment mellettem a fülke hátsó részébe.
– Tiltakozom – sivította Mr. Clancy, és felugrott a helyéről. – Ez korábban – sokkal korábban volt – egy óra körül!

– Kérem, üljön le – mondta az ügyész. – Önt is meg fogjuk hallgatni. Folytassa, Mr. Ryder. Észrevette, hogy annak az úrnak valami van a kezében?

– Azt hiszem, a töltőtolla volt. Amikor visszajött, egy narancssárga könyv volt nála.

– Ő az egyedüli, aki ön felé vette az útját?

Ön személy szerint nem hagyta el a helyét?

– De igen, a mosdóba mentem – és nekem sem volt fúvócső a kezemben.

– Ön igen helytelen modort vett föl. Elmehet.

Norman Gale, a fogorvos, semmi érdemlegeset nem mondott. Azután a méltatlankodó Clancy állt a helyébe.

Mr. Clancynek kisebb volt a hírértéke, nem versenyezhetett egy grófnővel.

”Krimiíró a tanúk padján. Jól ismert szerző beismeri, hogy halálos fegyvert vásárolt. Szenzáció I a tárgyalóteremben.”

A szenzáció azonban kissé éretlennek bizonyult.

– Igen, uram – sivította Clancy. – Valóban vásároltam fúvócsövet, sőt, mi több – magammal is hoztam! Határozottan tiltakozom ama beállítás ellen, amely szerint az a fúvócső, amellyel a bűntényt elkövették, az enyém. Az én fúvókám itt van.

Ezzel diadalmasan elővette a sajátját.

A riporterek feljegyezték: ”Újabb fúvócső a bíróságon”.

Az ügyész keményen bánt Clancyvel. Kijelentette, hogy azért kellett megjelennie, hogy az igazságszolgáltatást segítse, s nem azért, hogy képzelt vádakát cáfoljon. Azután kikérdezték a Prometheuson történekről, de nagyon keveset tudott mondani. Mint szükségtelen terjengősséggel elmondta, annyira belemerült a külföldi vonatmenetrendek furcsaságaiba, abba, hogy a vonatok a nap huszonnégy órájában közlekednek, hogy semmire nem figyelt fel. Felőle akár az összes utas fúvócsőből mérgezett nyilakat lödözhetett volna.

Jane Grey kisasszony, a fodrászsegéd, nem váltott ki jegyzetelési lázat az újságírókból.

A két francia következett.

Monsieur Armand Dupont azt vallotta, hogy Londonba tartott, hogy a Királyi Ázsia-kutató Társaságban előadást tartson. Ő és a fia nagyon be-lemerültek egy szakmai problémába, s ezért vajmi kevéssé észlelték, mi folyik körülöttük. A megboldogultat addig nem is vette észre, amíg a halála felfedezése körüli izgalom rá nem terelte a figyelmét.

– Egyébként ismerte, akár látásból is, ezt a bizonyos Madame Morisot-t vagy Madame Giselle-t?

– Nem, uram, sosem láttam.

– Pedig ő jól ismert személyiség Párizsban, nem?

Az idősebb Dupont vállat vont.

– Számomra nem. Egyébként is, elég ritkán vagyok Párizsban mostanában.

– Ha jól tudom, ön nemrégiben tért haza Keletről, nemde?

– Így van, Monsieur – Perzsiában voltam.

– Ön és a fia, ugye, elég sokat utaztak a világ félreesőbb helyein is?

– Pardon, hogy mondja...?

– Önök távoli vidékeken jártak, igaz?

– Igen, így van.

– Találkozott-e valaha olyan emberekkel, akik kígyóméreggel kenik be a nyilaikat?

Ezt le kellett fordítani Dupont úr számára, aki, miután megértette a kérdést, hevesen megrázta a fejét.

– Soha – soha nem találkoztam ilyesmivel.

A fia következett. A vallomásában megismételte az apja által elmondottakat. Nem látott semmit. Azt gondolta ott, a gépen, hogy nem lehetetlen, hogy az elhunytat darázs csípte meg, hiszen ő maga ölte meg a kellemetlenkedő rovar.

A két Dupont zárta a kihallgatottak sorát.

Az ügyész megköszönte a torkát, és az esküdtekhez fordult.

Ez az ügy, mondta, kétségkívül a legdöbbenetesebb és leghihetlenebb esett, amellyel valaha foglalkoznia kellett. Egy asszonyt meggyilkoltak – az öngyilkosság és a baleset lehetősége teljesen kizárt –, méghozzá odafönn, a levegőben, egy gép szűk kis utasterében.

Nem követhette el a bűntényt más, mint aki a helyszínen volt. Ebből következik, hogy a gyilkos – ha csak egy volt – megjelent itt ma reggel, mint a tanúk egyike. Ez kétségbevonhatatlan tény, még ha iszonyú, még ha szörnyű is. Az egyik beidézett kétségbeesetten, magából kivetkőzve tagadott.

A büntettet hallatlan vakmerőséggel követték. Tíz – az utaskísérőkkel együtt tizenkét szemtanú előtt a gyilkos az ajkához emelte a fűvócsövet, s halálos útjára küldte a végzetes nyílveszőt a légtéren át úgy, hogy senki nem vette észre. Ez teljesen hihetetlennek hangzik, de bizonyítékként itt van a fűvócső, a nyílvesző, amelyet a padlón találtak, az elhunyt nyakán a seb, valamint az orvosi vélemény, amely szerint, bármennyire képtelenségnek tűnik is, ez a bűntény megtörtént.

Mivel nincs terhelő bizonyíték senkire, ő csak azt javasolhatja az esküdteknek, hogy ismeretlen elkövető vagy elkövetők ellen hozzák meg gyilkosságban elmarasztaló ítéletüket. A jelenlévők mindegyike tagadta, hogy ismerte volna az elhunyt asszonyt. A rendőrségre tartozik, hogy felderítse egy esetleges kapcsolat mibenlétét. A gyilkosság indítékának teljes hiányában csupán az elmondott megoldást indítványozhatja az esküdtszéknek. Az esküdtek fontolják meg, hogy határoznak.

Az esküdtszék egyik tagja – szögletes arcú gyanakvó pillantású férfi – mélyeket lélegezve előrehajolt.

– Kérdezhetek valamit, uram?

– Természetesen.

– Azt mondja, a fűvócsövet az egyik ülés alatt találták meg, ugye? Kinek az ülése alatt?

Az ügyész belenézett a jegyzeteibe. Wilson őrmester odalépett hozzá, és sűgött neki valamit.

– Ó, igen. A kérdéses ülés a kilences számú, amelyen monsieur Hercule Poirot ült. Poirot úr, bátran mondhatom, nagyon jól ismert és nagytekintélyű magán-detektív, aki... ööö... több ízben együtt dolgozott a Scotland Yarddal.

A szögletes képű pillantása Poirot arcára vándorolt, s távolról sem elégedetten pihent meg ahosszú bajuszon.

Külföldiek – mondta ez a pillantás – az ember sohasem bízhat meg az idegenekben, még ha puszipajtások is a rendőrséggel...

Hangosan ennyit mondott: – Ez a Poirot úr volt az, aki fölszedte a nyilakat?

– Igen.

Az esküdtek visszavonultak. Öt perc múlva visszatértek, s az elnökük egy papírlapot nyújtott át az ügyésznek.

– Mi ez? – vont össze a szemöldökét az ügyé sz. – Képtelenség, ezt az ítéletet nem fogadhatom el.

Pár perccel később a módosított ítélet is megérkezett: "Úgy látjuk, hogy az áldozat halálát mérgezés okozta, de arra nincs elég bizonyíték, megállapíthassuk, ki adta be neki a mérget."

ÖTÖDIK FEJEZET A kihallgatás után

Jane kiment a tárgyalóteremből az ítélethirdetés után. Norman Gale tűnt fel mellette.

– Kíváncsi lennék – szólalt meg a férfi mi állt azon a papíron, amelyről az ügyész hallani sem akart?

– Én talán megmondhatom önnek – hangzott fel a hátuk mögött.

Ők ketten megfordultak. Monsieur Poirot állott, a szeme derűsen csillogott.

– A ítélet úgy szól, – mondta az emberke hogy én követtem el az aljas gyilkosságot.

– Nem létezik! – kiáltott fel Jane.

Poirot vidáman bólintott.

– Mais oui. Amint kijöttem, hallottam, hogy valaki azt mondja: "Az a kis külföldi, a nyakam rá, hogy ő tette!"

Az esküdtek is így gondolták. Jane habozott, hogy sajnálkozzék vagy inkább nevéssen. Az utóbbi mellett döntött. Poirot vele nevetett.

– De most elköszönök – mondta –, mert munkához kell látnom, hogy tisztázzam magam...

Mosolyogva meghajolt feléjük, és távozott.

Jane és Norman utána néztek.

– Micsoda fura kis csavargó – mondta Gale. – és még nyomozónak nevezi magát. Nem értem, hogy nyomoz ki bármit is. Egy mérföldről kiszúrák őt a bűnözők. El sem tudom képzelni, hogyan álcázza magát.

– Nem gondolja, hogy nagyon ódivatú elképzelései vannak arról, milyen egy detektív? – kérdezte Jane. – Az állszakállasdi ideje már lejárt.

Manapság a nyomozók ülnek a karosszékben, gondolkoznak, és lélektani oldalról közelítik meg; az eseteket.

– Így kevésbé megerőltető.

– Fizikailag, talán, de feltétlenül tiszta, világos fejre van szükség.

– Aha, értem. Egy forró és zavaros nem len-ne alkalmas...

Mindketten nevettek.

– Hallgasson ide – szólalt meg Gale. Halványan elvörösödött, és hadarni kezdett. – Mit szólna... úgy értem, nagyon kedves lenne magától... bár egy kicsit késő van... de nem teázhatnánk együtt? Most, hogy hm... osztozunk a balszerencsében... és...

Abbahagyta. Magában így folytatta: "Mi van veled, te szédült? Nem tudsz teázni.

hívni egy lányt dadogás és pirulás nélkül, anélkül, hogy hülyét csinálnál magadból? Mit fog ez: a lány gondolni rólad?"

Gale zavara még jobban hangsúlyozta Jane hűvös nyugalmát.

– Köszönöm – mondta Jane. – Szívesen meginnék egy teát.

Találtak egy teázót, benne egy flegma pincérnőt, aki mogorván vette föl a rendelésüket, mint aki kételkedik az ötlet sikerében. Ez rítt le róla: "Ne engem hibáztassanak aztán a csalódásért... Állítólag tea kapható itt, de én még nem hallottam róla... A teázó csaknem teljesen üres volt. Így még intimebb hangulata lett a teázgatásnak. Jane lehámozta magáról a kesztyűjét, s a szemben ülő férfi e pillantott. Valóban vonzó – ezek a kék szemek, s az a mosoly... Azonfelül a modora is jó.

– Fura egy cirkusz ez a gyilkosságosdi kezdte Gale sietve, hogy beszéljen valamiről. Még mindig nem szabadult meg teljesen képtelen zavarától.

– Így van – felelte Jane. – Aggódom is a dolog miatt – úgy értem, az állásom szempontjából.

Nem tudom, hogy fogadják...

– Eegen. Erre nem is gondoltam.

– Az Antoine szalon nem biztos hogy szívesen lát olyan munkatársat, aki gyilkossági ügybe keveredett, s tanúvallomást kellett tennie, és így tovább: – Az emberek furcsák – jegyezte meg Norman Gale elgondolkozva.

Az élet... olyan igazságtalan. Valami, amiről az ember nem tehet... – dühösen összevonta a szemöldökét. – A fenébe is...!

– Egyelőre azért még nem történt semmi emlékeztette Jane. – Nincs értelme előre idegeskedni és bosszankodni. Végtére is van abban valami – akár én is lehetnék a gyilkos! És ha az ember már megölt valakit, akkor állítólag nincs megállás. Az meg elég kényelmetlen, ha egy gyilkos vágja le az ember haját...

– Csak magára kell nézni, hogy bárki láthassa: ez a lány nem lehet gyilkos! – mondta Norman őszintén, s a lányt bámulta.

– Ebben nem vagyok olyan biztos – felelte Jane. – Néha nagyon szívesen megölném egyik-másik vendégemet – mármint ha biztos lennék benne, hogy nem derül ki! Különösen az egyiket – olyan hangja van, mint a káromgó varjúnak, s mindenért morog. Sokszor arra gondolok, hogy nem is lenne bűn eltenni láb alól – inkább jó cselekedet! Szóval, láthatja, úgy gondolkozom, mint egy bűnöző.

– Hát, ezt a gyilkosságot nem maga követte el – mondta Gale. – Én, megesküdhetem erre.

– Én meg arra esküdhetem, hogy nem maga tette – mondta Jane. – De ez nem segít, ha a betegek azt hiszik, hogy maga volt.

– A betegek, igen... – Gale eltöprengett.

– Azt hiszem, igaza van – erre még nem is gondoltam. Egy fogorvos, aki netán megrögzött gyilkos... Nem, hát ez nem valami biztató kilátás...

Hirtelen szenvedéllyel ezt kérdezte: – Ugye nem bánja, hogy fogorvos vagyok?

Jane felvonta a szemöldökét.

– Én? Miért bánnám?

– Arra gondolok, hogy a fogorvosokban van valami... komikus. Nem valami romantikus foglalkozás... Egy orvost persze mindenki komolyan vesz...

– Ugyan, hagyja – nyugtatta meg Jane.

Egy fogorvos mindenesetre följebb van egy emelettel, mint egy fodrászsegéd.

Nevettek, aztán Gale megjegyezte: – Úgy érzem, jó barátok leszünk. Nem gondolja?

– Igen, én is így érzem.

– Egyik este velem vacsorázhatna, aztán . elmehetnénk szórakozni.

– Köszönöm.

Elhallgattak, aztán Gale megszólalt: – Hogy érezte magát Le Pinet-ben?

– Nagyon muris volt.

– Volt már ott valaha?

– Nem. Tudja...

Jane bizalmasan elmesélte a szerencsejátékos történetet. Egyetértettek abban, hogy az ír lottó nagyon szórakoztató és jó játék, s érthetetlen, hogy az angol hatóságok miért üldözik.

Beszélgésüket egy barnaöltönyös fiatalember zavarta meg, aki pár perce már bizonytalanul ott téblábolt körülöttük, csak éppen nem vették észre.

Az ismeretlen megemelte a kalapját, s magabiztosan Jane-hez fordult.

– Miss Jane Grey? – kérdezte.

– Igen.

– A Heti Harsonától vagyok, Miss Grey. Érdeklődöm, hogy hajlandó volna-e rövid beszámolót adni nekünk erről a gyilkosságról a repülőgépen . A szemtanú szemszögéből . .

– Nem, inkább nem... Köszönöm.
– Jaj, ne mondjon ilyet, Miss Grey. Jól megfizetjük.
– Mennyit fizetnek? – érdeklődött Jane.
– Ötven font – vagy, mondjuk... legyen kicsivel több... Hatvan.
– Nem – mondta Jane. – Nem hiszem, hogy meg tudnám írni. Nem tudom, hogyan kell.
– Ez nem számít – mondta a fiatalember könnyedén. – Valójában nem önnek kell megírnia a cikket. Az egyik emberünk feltenne pár kérdést, s az ön szemszögéből megírná az egészet.

Nem kerülne fáradságába.

– Mindegy – felelte Jane. – Inkább nem.

– És ha száz fontot fizetnénk? Figyeljen ide: tényleg megkapja a százat, és csinálunk magáról így fotót is...

– Nem – mondta Jane. – Nem tetszik ez nekem.

– Akkor tehát odébb is állhat – mondta Norman Gale. – Miss Grey nem óhajtja, hogy zavarják.

A fiatalember reménykedően fordult feléje.

– Mr. Gale, ugye? – kérdezte. – Nézze, Mr.

Gale, ha Grey kisasszony kissé visszariad a dologtól, mi lenne, ha ön ragadná meg az alkalmat?

Ötszáz szó. És ugyanannyit fizetünk, amennyit Miss Greynek ajánlottam. Ez jó ajánlat, mert egy nő halálakor egy másik nő véleményének nagyobb a hírértéke. Ne szalassza el az alkalmat.

– Nem élek vele. Egy szót sem írok magának.

– A pénzen túl jó reklám is lenne önnek mint ígéretes karrier előtt álló szakembernek – az összes betege elolvasná.

– Ez az, amitől a legjobban félek – szögezte le Norman Gale.

– Manapság egy lépést nem tehet jó reklám nélkül.

– Lehet, de ez a reklám milyenségétől függ.

Remélem, hogy legalább egy vagy két betegem nem olvas újságot, és mivel nem értesül róla, hogy gyilkossági ügybe keveredtem, továbbra is eljön hozzám. Nos, csendben elmegy, vagy rakjam ki innen?

– Semmi ok a heveskedésre – mondta a fiatalember, meg sem rezzelve a fenyegetésre. Jó estét, és hívjon fel az irodámban, ha meggondolta magát. Itt a névjegyem.

Derűsen kísértált a teázóból, s ezt gondolta: "Nem rossz. Egész rendes kis interjút csináltam".

Valóban – a Heti Harsona következő számában előkelő helyen szerepelt a két tanú véleménye a "Rejtélyes repülő gyilkosságról". Miss Jane Grey túlságosan levert volt ahhoz, hogy nyilatkozzék. Nagyon megrázta az eset, nem szeret rágondolni sem. Mr. Norman Gale hosszasan beszélt arról, hogyan befolyásolja valakinek a pályafutását, ha – bármilyen ártatlanul is – bűnténybe keveredik. Mr. Gale humorosan annak a reményének adott hangot, hogy néhány betege csak a divatrovatot olvassa, s nem gyanakszik a legrosszabbra, amikor eljön hozzá, hogy alávesse magát a "kínzásnak".

Amikor a fiatalember elment, Jane megszólalt: – Nem értem, miért nem keres fontosabb személyeket?

– Azt talán a nála tehetségesebbekre hagyja – vélekedett Gale komoran. – Lehet, hogy náluk már próbálkozott, de hiába.

Egy-két percig homlokráncolva ült, aztán megszólalt: – Jane – Jane-nek foglak szólítani, nem bánod, ugye? Jane, szerinted ki ölte meg ezt a Giselle nevű nőszemélyt?

– Halvány fogalmam sincs.

– Gondolkoztál-e rajta? Igazándiból.

– Hát, nem, nem mondhatnám. A saját szerepem érdekelt benne, amely kissé aggaszt. Komolyan még nem fontoltam meg, hogy ki lehetett – ki lehetett a többiek közül. Azt hiszem, egészen máig nem is fogtam igazán föl, hogy az egyikük a gyilkos.

– Igen, az ügyész ezt elég határozottan leszögezte. Én tudom, hogy én nem tettem, s azt is, hogy te sem, mert – nos, mert többnyire szemmel tartottalak.

– Igen – mondta Jane. – Tudom, hogy nem te voltál – ugyanilyen okokból. És természetesen azt is tudom, hogy nem én tettem. Tehát valaki más volt, de nem tudom, ki. Halvány gőzöm sincs, róla. És neked? .

– Nincs.

Norman Gale mélyen elgondolkozni látszott.

Mint aki gondolatban kibogozni próbál valamit.

Jane folytatta: – Persze, nem tudom, hogyan is lehetne fogalmunk az egészről, mikor semmit nem láttunk: , Én legalábbis nem – és te?

Gale megrázta a fejét.

– Az égvilágon semmit.

– Hát ez az, ami félelmetesen furcsa. Te tényleg nem láthattál semmit. Nem is arrafelé ültél: De én igen. Végigtekintgettem a fülkén, középen, a széksorok között. Szóval, előfordulhatott volna, hogy . .

Jane pirulva elhallgatott. Eszébe jutott, hogy a szemét jórészt arra a türkizkék pulóverre szegezte, s az esze nem annyira azon járt, hogy be fogadja a környezet jelzéseit, mint inkább azon, milyen ember is az, aki a kék pulóverben van.

Norman Gale erre gondolt: "Nem tudom, miért pirult így el... Csodálatos lány... Elveszem feleségül. Isten bizony. De nem szabad nagyon elengedni a fantáziámat. Valami jó ürügy kell, hogy gyakran találkozassunk. Ez a gyilkosság megteszi. Mellesleg, csinálni is kéne valamit – ez a minden lében kanál riporter meg a hírverés..." Hangosan ennyit mondott: – Gondoljuk végig. Ki ölhetette meg? Vegyük sorra az embereket. Az utaskísérők?

– Nem – mondta Jane.

– Egyetértek. A velünk átellenben ülő nők?

– Nem hiszem, hogy olyasvalaki, mint Lady Horbury embereket öldöссön. És a másik, Miss Kerr, hát ő túlságosan is vidékies. Nem ölne meg egy idős francia nőt, ebben biztos vagyok.

– Csak egy alkalmatlan hajtót a vadászaton?

Azt hiszem, nem jár messze az igazságtól. Aztán ott van az a bajuszkirály, de mivel ő az esküdtszék szerint a leggyanúsabb, ez felmenti. A doktor? Ez sem nagyon valószínű.

– Ha ölni akart volna, akkor valami nyomot nem hagyó anyagot használt volna, és akkor soha nem derül ki semmi.

– Eegen – mondta kételkedően Norman. – A szagtalan, ízetlen mérgek nagyon kényelmes megoldást jelentenek, csak hogy kétlelem, hogy léteznének. És az a kis ember, aki azzal rukkolt ki, hogy van fúvókája...?

– Hát az elég gyanús. De amúgy nagyon helyes, kedves embernek látszik. Nem is kellett volna megmondania, hogy vett ilyesmit, tehát feltehetőleg ártatlan. .

– Aztán ott van Jameson – nem, hogy is hívják? Ryder?

– Igen, ő is lehetett...

– És a két francia?

– Ők a legvalószínűbb tettesek mindenféle isten háta mögötti helyeken jártak. És persze indítékuk is lehetett, amiről nem tudunk. Úgy láttam, a fiatalabbik nagyon el volt keseredve, és aggódott valami miatt.

– Talán te is aggódnál, ha gyilkosságot követnél el – jegyezte meg Norman Gale komoran. – De azért kedves fiúnak látszott – mondta Jane. – Az apja meg egyenesen elragadó. Remélem, hogy nem ők voltak...

- Nem haladunk valami gyorsan – mondta Norman Gale.
- Nem tudom, hogyan juthatnánk előbbre anélkül, hogy sokkal többet tudnánk az öregasszonyról, az áldozatról. Ellenségek – hogy ki örököl utána, és így tovább.
- Norman Gale elgondolkozva kérdezte: – Gondolod, hogy mindez hiábavaló spekuláció?
- Hát nem az? – kérdezett vissza Jane szárazon.
- Nem egészen. – Gale habozott, aztán lassan folytatta: – Van egy olyan érzésem, hogy talán hasznos volna...
- Jane érdeklődve tekintett rá.
- A gyilkosság – mondta Norman Gale nem pusztán az áldozatot és a gyilkost érinti. Az ártatlanokat is. Te meg én ártatlanok vagyunk, de a gyilkosság ránk is árnyékot vet. S nem tudjuk, ez az árnyék milyen hatással lesz az életünkre.
- Jane hűvösen józan gondolkodású lány volt, de erre kissé megborzongott.
- Jaj, ne – mondta. – Megijesztesz.
- Én is meg vagyok kicsit ijedve – mondta Gale.

HATODIK FEJEZET

Konzílium

- Hercule Poirot felkereste barátját, Japp felügyelőt, aki vigyorogva üdvözölte: – Üdv, öregfiú. Nem sokon múltott, hogy a fogdában végezze...
- Attól félek – mondta Poirot komoran –, hogy ez az incidens tönkretette a hírnevemet.
 - Az már igaz – vigyorgott Japp –, hogy a pandúrokról időnként kiderül, hogy rablók legalábbis a könyvekben...
- Egy magas, intelligens és mélabús képű sovány férfi csatlakozott a társaságukhoz. Japp bemutatta.
- Ez monsieur Fournier a biztonságiaktól.
- Azért jött ide, hogy együttműködjön velünk ebben az ügyben.
- Ha jól emlékszem, évekkel ezelőtt már volt szerencsém önnel találkozni, Poirot úr – mondta Fournier kis meghajlással. Kezet ráztak. – Giraud úrtól is hallottam már önről.
- Egészen halvány mosoly játszadozott a szája szögletében.. Poirot, aki nagyon jól el tudta képzelni, milyen tónusban emlegette őt Giraud (akit ő, Poirot, lekicsinylően csak úgy szokott emlegetni, hogy az "embervadász róka"), válaszképpen szintén megengedett magának egy diszkrét kis félmosolyt.
- Azt javaslom, uraim – szólalt meg Poirot –, hogy mindketten vacsorázzanak nálam.
- Thibault ügyvédet is meghívtam. Legalábbis ha ön és barátom, Japp, nem ellenzik a közreműködésemet...
- Szó sincs róla, maga vén róka – mondta Japp, és kedélyesen hátba vágta Poirot-t. – Páholyt kap tőlünk...
 - Megtiszteltetés a számunkra – mormogta ünnepélyesen a francia.
 - Tudják – mondta Poirot –, ahogy ezt egy fiatal hölgynek meg is említettem, azon vagyok, hogy tisztázzam magam.
 - Az esküdteknek nem nagyon tetszett a maga képe – mondta Japp újabb vigyorral az arcán. Ez a legjobb vicc hosszú idő óta.
- Közös megegyezéssel nem beszéltek az ügyről a kitűnő vacsora során, amelyet a kis belga adott a barátainak.
- Végül is nem lehetetlen jól enni Angliában – mormogta elismerően Fournier, miközben a gondosan asztalra helyezett fogpiszkálóval ügyködött finoman: – Rendkívül ízletes volt a

vacsora, Poirot úr mondta Thibault.

– Kissé franciás, de átkozottul jó – szögezte le Japp.

– Az ételnek sosem szabad megterhelnie a gyomrot – jelentette ki Poirot. – Annyira nem lehet nehéz, hogy lebénítsa a gondolkozást.

– Nem mondhatnám, hogy a gyomrom gyakran okozna nekem gondot – mondta Japp. – De nem vitatom, amit mond. Nos, lássunk munkához.

Ha jól tudom, Thibault úrnak dolga van ma este úgyhogy azt javaslom, vitassuk meg, vele az ügyet bármilyen, hasznosnak ígérkező szempontból.

– A szolgálatukra állok, uraim. Most természetesen sokkal szabadabban beszélhetek, mint a tárgyalótetemben. A kihallgatás előtt sebtében pár szót válthattam Japp felügyelővel, s ő azt javasolta, hogy legyenek tartózkodó, s csak a legszükségesebb tényeket említsem.

– Így van – helyeselt Japp. – Sosem szabad túl forrón enni a kását. De most halljuk, mit tud mondani nekünk erről a Giselle nevezetű nőszemélyről.

– Őszintén szólva elég keveset tudok. Én úgy ismertem, ahogy a világ látta őt: neves személyiségként. A magánéletéről nagyon keveset tudok.

Talán Fournier úr többet is tud nálam. De annyit mondhatok, hogy Madame Giselle valódi személyiség volt. Eredeti karakter. A múltjáról semmit nem lehet tudni. Van egy olyan érzésem, hogy fiatal korában szép volt. Azt hiszem, hogy himlő csúfította el. Olyan ember volt – és most a saját benyomásomról beszélek –, aki élvezte a hatalmat. Volt ugyanis hatalma. Kemény üzletasszony volt. Az a fajta vasakarátú francia nő, aki sosem keveri bele az érzelmeit az üzleti ügyekbe, ugyanakkor arról volt híres, hogy mindent kifogástalan tisztességgel bonyolít.

Fournier-re nézett helyeslést várva. Az bólintott komor, mélabús képpel.

– Igen – mondta. – Becsületes volt – már amennyire tellett tőle. Ha azonban lett volna bizonyíték; a törvény felelősségre vonhatta volna, de hát... – Lemondóan megvonta a vállát. – Az emberi jellem olyan, amilyen, mit várhatnánk hát...

– Ezt hogy érti?

– Chantage.

– Zsarolás? – visszhangozta Japp.

– Igen, még hozzá különleges, speciális módon.

Madame Giselle úgy adott pénzt kölcsön, hogy arról senki más nem tudhatott. Az összeg nagyságát és a visszafizetés feltételeit illetően teljesen diszkrét volt, de, mondhatom, megvoltak a maga sajátos módszerei, hogyan készítse fizetésre az adósaikat.

Poirot érdeklődve hajolt előre.

– Ahogy Thibault úr említette ma, Madame Giselle ügyfelei a felső körökből, valamint az üzletemberek, orvosok stb. közül kerültek ki. Ezek a rétegek különösen ki vannak szolgáltatva a közvélemény hatalmának. Madame Giselle-nek megvolt a maga kis titkosszolgálat... Az volt a szokása, hogy mielőtt kölcsönt folyósított volna (legalábbis ha nagy összegről volt szó), annyi információt begyűjtetett az ügyfeléről, amennyit csak lehetett. Bátran mondhatom, hogy a hírforrása nagyon jól dolgoztak. Csak ismételhetem, amit a barátunk az előbb mondott: Madame Giselle, amennyire tellett tőle, kínosan ügyelt a becsületére. Nem ártott azoknak, akik nem ártottak neki.

Őszintén mondom, hogy szerintem soha nem használta fel senki ellen a titkokat, amelyek a tudomására jutottak, csak akkor, ha már túl voltak a visszafizetési határ időn.

– Azt mondja – szólt közbe Poirot –, hogy az információkat saját védelmére használta fel?

– Pontosan, mégpedig úgy, hogy nem ismert pardont: teljes kíméletlenséggel, az együttérzés legkisebb szikrája nélkül. De kijelenthetem, uraim – a módszere kifizetődő volt! Nagyon, nagyon ritkán fordult elő, hogy ráfizetett egy-egy kölcsönre. A férfi vagy a nő, aki nem kockáztathatta meg a botrányt, kétségbeesésében mindenre hajlandó volt, hogy előteremtse a pénzt. Tehát, ahogy mondom, tudtunk a tevékenységéről, de ami a lát vényes vádemelést illeti... – Megvonta a vállát. – Az nehezebb dolog. Az emberi természet olyan, amilyen...

– És tegyük fel – mondta Poirot –, hogy – mint említette – néha le kellett írnia a veszteséget egy-egy rossz lépés nyomán – akkor mi történt?

– Ebben az esetben – mondta Fournier lassan – a titkos információ nyilvánosságra került adva annak a kezébe, akit az valamiképpen érdekelhetett.

Pillanatnyi hallgatás után Poirot szólalt meg: – Pénzügyileg ez nem járt a számára haszonnal?

– Nem – felelte Fournier – legalábbis köz, véltlenül nem.

– És közvetetten?

– Közvetetten igen – mondta Japp, – A többiek fizettek, mint a katonatiszt, ugye?

– Pontosan – helyeselt Fournier. – Hasznos volt, hogy úgy mondjam, az erkölcsi hatás szempontjából.

– Én inkább erkölcstelennek mondanám horkantott Japp. – Szóval – töprengve megvakarta az orrát –, ez megnyitja előttünk az indítékok végtelen tárházát. Aztán itt a kérdés: ki öröklí a vagyonát? – Thibault-hoz fordult. – Ki tud segíteni minket ezt illetően?

– Van egy leánygyermek – mondta az ügyvéd. – Nem élt az anyjával. Valójában, azt hiszem, az anya pici gyerekkora óta nem is látta őt. Mindenesetre sok évvel ezelőtt csináltatott egy végrendeletet, amelyben mindent a lányra, Anne Morisot-ra hagyott, egy kisebb összeg kivételével, amely a komornáját illeti. Amennyire én tudom, azóta nem készített újabb végrendeletet.

– Az örökség nagy? – kérdezte Poirot.

Az ügyvéd megvonta a vállát.

– Becslésem szerint úgy nyolc vagy kilenc millió frank.

Poirot füttyre csücsörítette a száját. Japp megjegyezte: – Egek, ezt nem néztem volna ki belőle. Lássuk csak... Az átszámolva annyi, mint...

hát, jóval több mint százezer font. A teringgettét – Mademoiselle Anne Morisot nagyon gazdag fiatal hölgy lesz egy-kettőre – mondta Poirot.

– Csakhogy ő nem volt ott a gépen – szögezte le Japp fanyarul. – Akkor egyből rászállna a gyanú, hogy eltette láb alól az öreglányt, hogy hozzájusson a dohányhoz. Mennyi idős lehet most?

– Igazából nem tudom. Úgy gondolom, hogy huszonnégy vagy huszonöt lehet.

– Mindenesetre semmi nem vall arra, hogy őt kapcsolatba lehetne hozni a gyilkossággal. Ezzel a zsarolósdival kell kezdenünk valamit. Az utasok mind tagadták, hogy ismerték volna Madame Giselle-t. Az egyikük hazudik. Meg kell találjuk; melyik. Az üzleti papírok talán eligazítanak bennünket, nemde, Fournier?

– Barátom – felelte a francia –, amint értesültem a történetekről telefonon, a Scotland Yard révén, azonnal odamentem a házába. Van ott egy széf, amelyben a papírok voltak. Az összeset elégették.

– Elégették? Miért? Kicsoda?

– Madame Giselle-nek volt egy beavatott jó embere, a komorna, Elise. Elise utasítást kapott az úrnőjétől, hogy bármi történne vele, nyissa ki a széfet, amelynek tudta a kombinációját, és égesse el, amit talál benne.

– Micsoda?! Hát ez elképesztő! – bámult Japp.

– Láthatja – folytatta Fournier – Madame , Giselle-nek megvolt a maga erkölcsi kódexe. Annak nem ártott, aki neki sem ártott. Megígérte az ügyfeleinek, hogy becsületesen bánik velük. Kegyetlen asszony volt, de mindig megtartotta a szavát.

Japp álmélkodva csóválta meg a fejét. A négy férfi hallgatott, s a halott nő különös egyéniségén elmélkedett...

Thibault ügyvéd felállt.

– El kell hagynom önöket, uraim. Találkozom van még valakivel. Ha szükségük volna további

felvilágosításra, bármikor a rendelkezésükre állok Tudják a címemet.

Ünnepélyesen kezét rázott mindenkivel, s elment.

HETEDIK FEJEZET

Kirakódsi

Miután Thibault eltávozott, a három férfi közelebb húzta a székét az asztalhoz.

– Hát akkor – kezdte Japp –, fogjunk hozzá. – Kicsavarta a töltőtolla kupakját. – Tizenegy utas volt a gépen – úgy értem, a hátsó kabinban. Az elülső szóba sem jön. Tizenegy utas és a két kísérő. Összesen tizenhárom. Marad tehát tizenkét ember, akik közül valaki kinyíffantotta az öregasszonyt. Van néhány angol, néhány francia: Utóbbiakat Fournier úrnak adom át. Az angolokkal én foglalkozom: Aztán van nyomoznivaló Párizsban is – ez is Fournier dolga lesz.

– Nem csak Párizsban van nyomoznivaló mondta Fournier. – Nyaranta Giselle számos ügyletet bonyolított a fürdőhelyeken – Deauville-ban, Le Pinet-ben, Wimereux-ben. Délebbre is járt, Antibes és Nizza tájékán. Az összes ilyen helyen.

– Jó gondolat, egy-két ember a Prometheusról említette is Le Pinet-t, emlékszem. Rendben, ez az egyik szál. Azután fontolóra kell vegyük magát a gyilkosságot : ki lehetett olyan helyzetben, hogy kilőhette azt a nyilat? – Kiteregetett az asztalon egy méretes rajzot, amely a repülőgép belsejét ábrázolta. – Akkor kezdhetjük az alapoknál. Először is, vegyük sorra az embereket, vizsgáljuk meg, mennyire valószínű, hogy ez vagy az volt-e – s főképpen: hogy módjában állt-e megtenni?

– Először is monsieur Poirot-t kizárhatjuk a körből. Marad tizenegy ember.

Poirot szomorkásan megrázta a fejét.

– Maga, barátom, túlságosan nagy bizalommal él. Senkiben nem szabad bíznia – senkiben!

– Nos, akkor benne hagyjuk, ha úgy akarja jelentette ki Japp derűsen. – Aztán ott vannak az utaskísérők. Szerintem nagyon valószínűtlen, hogy bármelyik szóba jöhet. Nem hinném, hogy nagyobb összeget kölcsönöztek volna, s mindkettő rendes, józan ember hírében áll. Nagyon meglepődnék, ha bármi közük lenne a dologhoz. Másrészt viszont, abból a szempontból, hogy fizikailag képesek lettek volna-e megtenni, igenis szóba jöhetnek. Le-föl járkáltak. Elvileg elképzelhető, hogy úgy – olyan szögben – állhattak meg, ahonnan használhatták a fúvócsövet, de nem hiszem, hogy úgy tudta volna kilőni a nyilat a zsúfolt utastérben, hogy senki ne vegye észre. Tudom gyakorlatból, hogy egyesek olyan vakok, mint a denevér, de azért ennek is van határa. Persze hogy bizonyos fokig gyengeelméjük is ilyenek.

Örültség, teljes örültség így elkövetni egy bűntényt. Csak egy a százhoz az esélye annak, hogy nem veszik észre. Az elkövetőnek pizok szerencséje volt. Az összes szédült módszer közül ilyen...

Poirot, aki lehuny szemmel üldögélt, dohányzott, közbeszúrt egy kérdést: – Úgy gondolja, hogy butaság volt így gyilkolni – Hát persze. Tökéletes örültség.

– Mégis – sikerült! Itt ülünk, mi hárman, vitatkozunk róla, de fogalmunk sincs, ki a gyilkos!

Ezt nevezem sikernek.

– Tiszta szerencse, és kész – érvelt Japp. A gyilkosnak ötszörösen-hatszorosán kellett volna lebuknia.

Poirot elégedetlenül rázta meg a fejét.

Fournier kíváncsian nézett rá.

– Mi jár a fejében, Poirot?

– Mon ami – mondta Poirot –, az én elvem az, hogy minden ügyet a kimenetele szempontjából kell megítélnünk. Ez a tett sikerült, és kész.

– Mégis – töprengett a francia – kész csoda, – Csoda, vagy nem csoda, megtörtént – vágta rá Japp. – Itt az orvosi szakvélemény, itt a tárgyi bizonyíték. Ha valaki egy héttel ezelőtt azt

mondja nekem, hogy olyan ügyben kell majd nyomoznom, amelyben egy asszonyt kígyóméregbe mártott nyíllal ölnek meg – nos, akkor a képébe röhögök! Ez sértés, ez a gyilkosság! Igen, sértés.

Zihálva vette a levegőt. Poirot mosolygott.

– Lehet, hogy az elkövetőnek kifacsart humorérzéke van – mondta elgondolkozva Fournier. – nagyon fontos a nyomozáskor, hogy képet kapjunk a tettes lelki alkatáról.

Japp aprót horkantott erre, mert ő nem sokra tartotta a pszichológiát.

– No, ez az, amit Poirot úr szívesen hall j egyezte meg.

– Engem mindkettőjük véleménye roppantul érdekel.

– De nem kétli, ugye, hogy ilyen módon hajtották végre a gyilkosságot? – kérdezte Japp gyanakodva. – Ismerem már a csavaros észjárását!...

– Nem, nem, barátom. Semmi kétségem nincs e tekintetben. A mérgezett nyíl, amelyet felszedetett, az okozta a halált. Ez biztos. Mindazonáltal, vannak olyan momentumok ebben az ügyben...

Értetlenül rázta a fejét.

– Nos, térjünk vissza a házi feladatunkhoz folytatta Japp. – Nem zárhatjuk ki teljesen az utaskísérőket, de a magánvéleményem szerint nagyon valószínűtlen, hogy közülük lenne az ügghöz.

Egyetért, monsieur Poirot?

– Ó, hát tudja, mit mondtam. Én – én nem zárnék ki eleve senkit – micsoda kifejezés, mon dieu! – senkit ebben a fázisban.

– Ahogy tetszik. Lássuk akkor az utasokat.

Kezdjük a fülke végétől, a mosdók és a konyhafelől. Tizenhatos ülés. – Ceruzájával a rajzra bökött. – Ez itt a fodrászlány, Jane Grey. Az ír lottón nyert, a pénzt elverte Le Pinet-ben. Eszerint a lány szerencsejátékos. Lehetséges elvileg, hogy nehézségei voltak, s kölcsönvett az öreg hölgytől. Azért nem hinném, hogy nagyobb összegről szó lehetett, s azt sem, hogy Giselle sakkban tudta volna tartani. Kis halacska, mi nagyobbat keresünk. Azt sem hiszem, hogy egy fodrászsegédnek a legkisebb esélye volna rá, hogy kígyómérget szerezzen. Nem lehet vele haját festeni vagy arcpakolást csinálni...

– Halál a felhők között – Valójában elhibázott lépés volt kígyómérget használni, mert ez jócskán leszűkíti a kört. Százból jó, ha két embernek van fogalma a mérgekről s be is tudja szerezni.

– Ebből legalább egy dolog tisztán következtethető – szólalt meg Poirot.

Fournier kutató pillantást vetett felé.

Jappet elfoglalták a saját elméletei.

– Én így látom a kérdést – mondta Poirot. A gyilkos kétféle kategóriába tartozhat: vagy olyan ember, aki bejárta a világot, tud valamennyit a kígyókról, a leghalálosabb mérgűekről, s a törzsi szokásokról ott, ahol harcra használják kígyómérget – szóval ez az egyes kategória.

– És a kettes?

– A tudományos vonal. Kutatás. Ez a mérge éppen az a fajta, amellyel jó nevű laboratóriumokban szívesen kísérleteznek. Winterspoon mondott egyet s mást. A kígyómérget – pontosabban a kobráét – felhasználják a gyógyászatban. Epilepsziát gyógyítanak vele, s elég jók az eredmények. A kígyóméregben rengeteg tudományos lehetőség rejlik.

– Érdekes és gondolatébresztő – mondta Fournier. – Igen, de haladjunk tovább. Ez a Grey nevű lány egyik kategóriába sem illik bele. Ami őt illeti, nem valószínű, hogy lehetett indítéka, az esélye pedig, hogy hozzájusson a mérgehez – igen csekély. A fizikai lehetősége, hogy végrehajtsa á; fúvócsöves mutatót – igen kétséges, majdnem semmi. Nézzék csak.

A három férfi a rajz fölé hajolt.

– Itt a tizenhatos ülés – mondta Japp. – Ez meg a kettes, ahol Giselle ült – köztük van egy

csomó ülés, egy csomó emberrel. Ha a lány nem hagyta el a helyét – és mindenki azt állítja, hogy, nem ment sehova –, akkor aligha célozhatta meg a fúvókával Giselle torkát. Azt hiszem, leszögezhetjük, hogy kevésbé gyanúsítható.

– Ez itt szemben, a tizenkettes ülés, Norman Gale-é, a fogorvosé. Rá ugyanaz vonatkozik. Kis hal. Az igaz, hogy valamivel több esélye van kígyómérget szerezni.

– Bár az efféle injekció nem éppen a fogorvosok kedvenc mutatója – mormolta Poirot kedélyesen. – Inkább ölni, mint gyógyítani jó.

– A fogorvosoknak e nélkül is éppen elég szórakozási lehetőségük van a pácienseikkel – vigyorgott Japp. – De azért azt hiszem, olyan körökben mozog, ahol az ember furcsa szerekhez juthat hozzá. Lehet egy tudós barátja. De ami a fizikai megvalósíthatóságot illeti – hát nemigen jön szóba. Igaz, hogy elhagyta az ülőhelyét, de csak a mosdóba ment, tehát az ellenkező irányba.

Visszafelé nem mehetett messzebb a széksorok között, mint ez a pont itt, s ha innen kellett kilőnie a nyílveaszt, hogy az öreg hölgyet nyakon találja vele – nos, akkor valami idomított nyílra volt szüksége, amely trükkösen befordul jobbra.

Szóval ő eléggé kizárható.

– Egyetértek – helyeselt Fournier. – Menjünk tovább.

– Akkor menjünk át a túloldalra. Tizenhetes.

– Eredetileg ez volt az én helyem – mondta Poirot. – Átengedtem az egyik hölgynek, aki a barátnője mellett akart ülni.

– Venetia úrhölgynek. Lássuk a kisasszonyt hát ő már nagyvad. Kölcsönkérhetett Giselle-től.

Bár nem úgy néz ki, mint akinek bűnös titkaivannak. Persze éppenséggel lehet, hogy vesztett a lova a terepfutó versenyen, vagy hogy mondják.

Kicsit oda kell figyelniük rá. Fizikailag megtehetné. Ha Giselle egy kicsit elfordította a fejét, hogy, kinézzen az ablakon, akkor Venetia úrhölgy leadhatott egy sportos lövést (vagy inkább fújást?) átlós irányban a fülke teljes hosszában. Jó nagy mázli kell hozzá, hogy sikerüljön. Azt mondanám, hogy csak felállva lehetne végrehajtani.

– Az a fajta nő, aki az őszi vadászatokon puffogat. Nem tudom, hogy a fegyverismeret megkönnyíti-e egy bennszülött-fúvócső használatát? Szerintem inkább szem kérdése... Jó szem és gyakorlat kell mindkettőhöz. Könnyen lehetne olyan barátai, ismerősei – férfiak –, akik isten háta mögötti helyekre jártak vadászni. Ily módon hozzájuthatott valami bennszülött kotyvalékhoz Micsoda badarságnak hangzik ez az egész! Semmi, de semmi értelme nincs...

– Igen, elég valószínűtlennek látszik – szólalt meg Fournier. – Kerr kisasszony – láttam őt ma a kihallgatáson... – Megrázta a fejét. Nem könnyű feltételezni róla, hogy gyilkos.

– Tizenhárom szék – folytatta Japp. – Lady Horbury. Ő aztán sötét ló a játszmában! Tudok valamit róla, majd elmesélem. Nem lepne meg, ha kiderülne: van titkolnivalója.

– Véletlenül tudom – mondta Fournier hogy a szóban forgó hölgy igen sokat veszített a baccarat asztalnál, Le Pinet-ben.

– Brávó. Igen, ő az a fajta madár, aki összeszűri a levelet Giselle-lel.

– Egyetértek.

– Nos, eddig rendben van. De hogyan tehetné meg...? Emlékeznek, ő sem állt föl a helyéről.

Fel kellett volna térdelnie az ülésen, s a támla fölött áthajolnia – úgy, hogy közben tíz ember bámul rá. Az ég szerelmére, menjünk tovább!

– Kilenc és tíz – csúsztatta odébb az ujját Fournier a rajzon.

– Monsieur Hercule Poirot és Dr. Bryant mondta Japp. – Mit mond monsieur Poirot saját védelmére?

Poirot bánatosan csóválta a fejét.

– Mon estomac... – mondta borúsán. – Milyen szomorú, hogy a szellem ki van szolgáltatva a gyomornak...

– Én is így vagyok ezzel – mondta Fournier együttérzéssel. – Mindig rosszul leszek a levegőben.

Lehunyt szemmel, borzongva rázta meg a fejét.

– Jó, akkor lássuk Dr. Bryantot. Mit mondhatunk róla? Nagykutya a Harley Streeten. Nem valószínű, hogy francia pénzkölcsönzőhöz fordul, aki ráadásul nő, de az ember sohasem tudhatja...

Ha egy orvos botrányba keveredik, akkor egy életre befellegzett neki! És most jön az én tudományos teóriám: az ilyen ember, mint Bryant, aki a csúcson van, ismeri az összes kutatót, aki orvosi témában utazik. Játszva elcsenhet egy fiola kígyómérget, amikor éppen egy jobbfejű laboratóriumban jár.

– Ezeket az anyagokat ellenőrzés alatt tartják, barátom – jegyezte meg Poirot. – Ilyesmit ellopni azért nem olyan egyszerű, mint ibolyát szedni a réten.

– Még ha ellenőrzés van is, egy ilyen tanult ember, mint Bryant, könnyedén helyettesíteni tudja az anyagot valami mással. Éppen azért elképzelhető ez, mert Bryant minden gyanú fölött áll.

– Sok igazság van ebben – ismerte el Fournier.

– A furcsa csupán az, hogy akkor miért hívta fel a többiek figyelmét? Miért nem mondta, hogy szívroham történt – tehát természetes halál?

Poirot köhintett. A másik kettő kérdően nézett rá.

– Ha nem tévedek – mondta –, ez volt a doktor... hm, hogy is mondjam... első benyomása. Végül is, csakugyan természetes halálnak tűnt, amelyet talán éppen darázscsípés okozott, hiszen ne felejtsük el, hogy ott volt egy darázs...

– Nehéz is volna elfeledkezni arról a darázsról – vágta rá Japp. Annyit emlegeti...

– Voltaképpen – folytatta Poirot – én voltam, aki észrevettem a végzetes nyílvezzőt a padlózatán én szedtem föl. Ezután már minden gyilkosságra vallott.

– A nyilat előbb-utóbb úgyis megtalálta volna valaki.

Poirot megrázta a fejét.

– A gyilkosnak lett volna rá némi esélye, hogy észrevétlenül felszedje.

– Bryant?

– Bryant vagy valaki más.

– Hm... elég kockázatos.

Fournier nem értett ezzel egyet.

– Azért gondolkozik így most – mondta –, mert már tudja a gyilkosság tényét. De ha egy hölgy hirtelen szívroham következtében meghal, és egy férfi elejti a zsebkendőjét, lehajol, hogy fölvegye, ugyan kinek tűnik fel, ki gyanakodna?

– Igaz – ismerte el Japp. – Szóval szerintem Bryant mindenképpen rajta kell hogy legyen a gyanúsítottak listáján. Kidughatta a fejét a támla mögül, s megereszthette a nyílvezzőt, ő is keresztirányban. De ugyan miért nem vette ezt észre senki sem?! Na jó, ebbe ne menjünk megint bele. Bárki tette is, senki nem látta!

– Ennek pedig mindenképpen oka van – szögezte le Fournier. – Olyan ok, amely a hallottak szerint Poirot urat is kielégítené... Lelki motívumra gondolok!

– Folytassa, barátom – mondta Poirot. – Érdekes, amit mond.

– Tegyük fel – kezdte Fournier –, hogy a vonaton utazunk, s egy égő ház mellett haladunk el. Egyszeriben mindenki kibámulna az ablakon, a szemek egy bizonyos pontra szegeződnének. Ebben a pillanatban valaki felkaphatna egy kést, és leszúrhatna egy embert anélkül, hogy bárki észrevenné.

– Így van – csatlakozott Poirot. – Emlékszem egy esetre, amelyben nyomoztam – mérgezéses eset volt. Volt abban is egy ilyen pillanat.

Pszichológiai helyzet, ahogy ön nevezné. Ha rájönnénk, hogy volt ilyen pillanat a Prometheus

fedélzetén is...

– Ki kell kérdeznünk erről az utaskísérőket és a többieket is – jelentette ki Japp.

– Így van. De ha valóban volt egy ilyen pillanat, akkor logikusan feltételezhetjük, hogy a gyilkos idézte elő valamiképpen. És képesnek kellett lennie arra, hogy ilyen helyzetet teremtsen.

– Pontosan – helyeselt a francia.

– Jó, mindenesetre jegyezzük föl, hogy ez ügyben további kérdéseket kell feltennünk mondta Japp. – Akkor következik a nyolcas ülés – Daniel Michael Clancy.

Japp élvezettel ejtette ki ezt a nevet.

– Szerintem ő a leggyanúsabb az összes közül.

Mi sem könnyebb egy krimiszerzőnek, mint hogyszakmai érdeklődést tessen a mérgek iránt, s rávegyen egy gyanútlan vegyész ismerősét, hogy engedje az anyag közelébe. És ne feledjük – ő elhaladt Giselle ülése mellett; s ő volt az egyetlen!

– Biztosíthatom, barátom – szólalt meg Poirot –, hogy nem felejtettem el.

Ezt különös nyomatékkal mondta.

Japp folytatta: – Ő használhatta azt a fűvókát elég közelről, s még – ahogy önök mondják – "pszichológiai pillanatra" sem lett volna szüksége. Elég komoly esélye lehetett rá, hogy büntetlenül megússza. Ne feledjük, mindent tud a fűvócsövekről – ő maga mondta.

– S ez persze elgondolkoztatja az embert.

– Ugyan, tiszta megjátszás az egész – vágott vissza Japp. – J És ami azt a fűvókát illeti, amellyel ma a tárgyalóteremben előállt – ugyan ki tudná megmondani, hogy ez-e az, amit két évvel ezelőtt vett? Ez az egész nagyon büzlik nekem.

Szerintem nem egészséges dolog, hogy valaki folyton csak bűnügyeken törí a fejét, összeolvas mindenfélét. Mindenféle ötlet foganhat meg az illetőfejében.

– Hát egy író nem is lehet meg ötletek nélkül – szúrta közbe Poirot.

Japp újra a rajzra fordította a figyelmét.

– A négyes Ryderé volt – ez az áldozat előtti ülés. Nem hiszem, hogy ő tette. De nem zárhatja ki. Kiment a mosdóba. Amikor visszafelé jött, akkor elég közelről akár lőhetett is, csak hogy akkor szinte a régész pasasok mellett kellett állnia.

Nekik óhatatlanul észre kellett volna venniük.

Poirot gondterhelten rázta meg a fejét.

– Talán nem ismeri eléggé a régészeket... Ha ezek, ketten, egy igazán érdekes diskurzust folytatnak egy szakkérdésről – eh, bien, barátocskám, akkor akár ágyút is sütogethetnek mellettük... Merthogy akkor éppen Krisztus előtt ötezerben járnak, meg efféle... Ezerkilencszázharmincöt akkor nem is létezik a számukra.

Japp ebben mintha kissé kételkedett volna.

– Hát akkor következzenek ők. Mit tud Dupontékról mondani, Fournier?

– Armand Dupont az egyik legtekintélyesebb francia régész.

– Nos, ezzel nem sokra megyünk. A mi szempontunkból elég jó helyzetben ültek – a folyosó túloldalán, de Giselle-től csak kicsit előrébb. Gondolom, bejárták a világ összes zugát, s mindenféle lehetetlen helyen ástak. Könnyen szerezhették a bennszülöttektől kígyómérget.

– Lehetséges – vélte Fournier.

– És nem gondolja, hogy valószínű is? Fournier kétkedően csóválta a fejét.

– Dupont úr a hivatásának él. Megszállott. Korábban régiségkereskedő volt. Virágzó üzletet adott fel az ásatások kedvéért. Ő is, meg a fia is szívvel-lélekkel végzik a hivatásukat. Valószínűtlennek tűnik nekem – azt nem mondanám, hogy lehetetlennek, mert amióta kipattant ez a Staviskyv-botrány, hajlamos vagyok bármit elhinni, szóval nem valószínű, hogy köze van ehhez az üggyhez.

– Rendben – mondta Japp.

Felkapta azt a papírlapot, amelyre eddig jegyzetelt, s megköszöri a torkát.

– Tehát, így állunk: Jane Grey – a valószínűség, hogy ő tette – gyenge. A lehetősége: gyakorlatilag nulla. Gale. Valószínűség: gyenge. Lehetőség: lényegében itt is nulla. Miss Kerr. Nagyon valószínűtlen. Lehetőség – kétséges. Lady Horbury. Valószínűség tekintetében: erős. Lehetőség: gyakorlatilag semmi. Monsieur Poirot szinte biztosan ő a tettes. Ő az egyedüli ember a fedélzeten; aki képes „pszichológiai” helyzetet teremteni.

Japp szívből nevetett saját kis tréfáján. Poirot huncutul mosolygott, Fournier egy kissé kényszeredetten: Aztán a felügyelő folytatta: – Bryant. Valószínűség és lehetőség: egyaránt erős. Clancy. Az indíték kétséges, valószínűség és lehetőség: nagyon erős. Ryder. Kis valószínűség, a lehetőség oldaláról jobban áll. A két Dupont. Az indítékot tekintve a valószínűség gyenge, a mérget viszont beszerezhatték. Lehetőség: jó.

– Azt hiszem, ez elég alapos áttekintés, már ami a lehetőségeket illeti. Rengeteg rutinyomozást kell még lefolytatnunk. Először Clancyt és Bryantet vizsgálom meg – hátha rájövök az indítékaikra, például, hogy meg voltak-e anyagilag szorulva mostanában. Hogy idegesítette-e őket valami, mit csináltak az elmúlt évben, és így tovább. Ryderrel kapcsolatban is elvégzem mindezt. Persze, a többieket sem lenne jó elhanyagolni. Utasítom Wilsont, hogy szaglásszon körül. Fournier úr elvállalja Dupontékat.

A biztonsági szolgálatos bólintott.

– Vegye úgy, hogy kézben van a dolog. Még ma éjjel visszamegyek Párizsba. Talán valamit ki tudok csalogatni Elise-ből, Giselle komornájából most, hogy többet tudunk. Giselle útjainak is utánanézek. Nem árt tudnunk, hol járt ezen a nyáron. Azt tudom, hogy egyszer vagy kétszer Le Pinet-ben volt. Talán kiderül valami az angol kapcsolatairól is. Igen, van munkánk...

Mindketten Poirot-ra néztek, aki a gondolataiba merült.

– Részt akar ebben egyáltalán venni, monsieur Poirot? – kérdezte Japp.

Poirot felállt.

– Igen, azt hiszem, elkísérem Fournier urat Párizsba.

– Enchanté – felelte a francia.

– Most meg miben töri a fejét? – érdeklődött Japp. Kíváncsian meredt Poirot-ra. – Nagyon csendben volt ma. Kicsírázott egy-két kis ötlet, nemde?

– Csak egy vagy kettő, nem több. Nem könnyű eset...

– Halljuk!

– Az egyik dolog, ami izgat – kezdte Poirot lassan –, hogy miért éppen ott volt a fűvócső, ahol találtuk?

– Noná! Majdnem lakat alá került miatta!

Poirot megcsóválta a fejét.

– Nem erről van szó. Nem az izgat, hogy miért éppen az én ülésem alatt volt – hanem az, hogy egyáltalán miért dugták egy ülés alá?

– Nem látok ebben semmi különöset – vélte Japp –, akárki gyilkolt is, valahová el kellett rejtenie azt az izét. Nem kockáztathatta meg, hogy megtalálják nála.

– Evidemment. De láthatta, barátom, amikor átvizsgálta a gépet, hogy mindegyik ablakon amelyeket egyébként nem lehet kinyitni – van egy kis szellőző, vagyis kör alakban nem túl nagy, kerek lyukak sorakoznak az üvegen. Egy elmozdítható üveglap nyitásával-csukásával lehet szabályozni a szellőzést. Ezek a lyukak elég nagyok ahhoz, hogy a mi kis fűvócsövünk átférjen rajta. Mi sem lett volna egyszerűbb tehát, mint imígyen megszabadulni a tárgyi bizonyítéktól. Leesett volna valahol odalenn, a földön, s nagyon valószínűtlen, hogy valaha is előkerült volna.

– Tudok egy ellenérvet ezzel szemben – a gyilkos félt, hogy meglátják. Ha kilökte volna a szellőzőn a fűvókát, azt valaki észrevehette volna.

– Aha – mondta Poirot. – Attól nem félt, hogy meglátja valaki, amint a fűvócsövet a szájához illeszti s kilövi a végzetes nyílvezzőt, de attól igen, hogy fölfedezik, amint az ablakon át akarja eltávolítani a tárgyat!

– Hát igen, elég képtelenül hangzik – ismerte el Japp. – De mégiscsak így van. Az illető az ülés alá rejtette a fűvókát, nem máshova. Ebből kell kiindulnunk.

Poirot nem válaszolt, s Fournier kíváncsian kérdezte tőle:– Támadt erről egy ötlete, ugye?
Poirot bólintott.

– Hogy úgy mondjam, ez bizonyos irányban indította el a gondolataimat.

Szórakozottan megigazította a használaton kívüli tintatartót, amelyet Japp türelmetlen kézzel kissé féloldalra vetett.

Aztán hirtelen felvetette a fejét, és feltette a kérdést : – A propos, megvan az a részletes lista az utasok holmijáról, amelyet kértem a múltkor?

NYOLCADIK FEJEZET

A lista

– Én szavatartó ember vagyok, úgy ám – felelte Japp. Vigyorogva benyúlt a zsebébe, s előhúzott egy köteg, sűrűn gépelt, összehajtogatott papírlapot – Tessék. Minden rajta van, a legapróbb részletekig. Meg kell mondjam, egy nagyon furcsa dolog van benne. Majd megbeszéljük, ha elolvasta.

Poirot kiterítette a lapokat maga előtt, és belemélyedt. Fournier hozzá lépett, és a vállafölött belenézve hangosan olvasta mindnyájuk számára: – James Ryder.

– Zsebek: Zsebkendő, J. monogrammal. Disznóbőr tárca, benne hét egyfontos meg három névkártya. Üzletfél, George Ebermann levele arról hogy, remélhetőleg a kölcsön rendben van, különben ott vagyunk, ahol a part szakad”. Levél Maudie aláírással, randevú-megbeszélés a Trocaderóba, másnap estére (olcsó levélpapír, kezdetleges kézírás). Ezüst cigarettatárca. Egy levél gyufa.

Töltőtoll. Kulcscsomó. Kulcs. Némi aprópénz, francia és angol érmék.

– Aktatáska: kötegnyi irat cementügyletekről. Egy doboz aszpirin.

– Dr. Bryant.

– Zsebek: Két zsebkendő. Tárca, benne 20 font és 500 frank. Némi apró mindkét pénznemben. Notesz. Cigarettatárca. Öngyújtó. Töltőtoll. Kulcscsomó.

– Fuvola, tokban. Benvénuto Cellini memoárjai és a Les Maux de Orseille.

– Norman Gale.

– Zsebek: Selyem-zsebkendő. Tárca, benne 1 angol font és 600 frank. Aprópénz. Névkártyák két francia cégtől – fogászati eszközök gyártói. Bryant and May feliratú gyufásdoboz, üres. Ezüst öngyújtó. Pipa. Dohányzacskó. Köles.

– Aktatáska: fehér vászonköpeny. Két kis fogorvosi tükör. Fógászati tampon. Képeslapok – La Vie Parisienne. The Strand Magazine. The Autocar.

– Armand Dupont.

– Zsebek: Tárca 1000 frankkal és 10 fonttal. Szemüveg, tokban. Némi francia aprópénz. Zsebkendő. Egy levél gyufa, cigarettásdoboz. Kártya. Fogpiszkáló.

– Aktatáska: A Királyi Ázsiakutató Társaságban tartandó előadás vázlatja. Két német régészeti szaklap. Két papírlap, kerámiát ábrázoló vázlatos rajzzal. Két díszes, üreges cső (állítólag kurd pipanyelek). Kis fonott tálca. Kilenc fotó kerámiákról.

– Jean Dupont.

– Zsebek: Tárca, benne 5 font és 300 frank. Cigarettatárca. Szipka (elefántcsont). Öngyújtó. Töltőtoll. Két ceruza. Két notesz, olvashatatlan jegyzetekkel. Angol nyelvű levél L. Marrinertől,

ebédmeghívás egy Tottenham Court Road közelében lévő étterembe. Némi francia aprópénz.

– Daniel Clancy.

– Zsebek: Zsebkendő (tintafoltos). Töltőtoll (szivárog). Tárca 4 fonttal és 100 frankkal. Három újságból kivágott cikk, mindegyik friss bűnügyről (egyik arzénmérgezés, a másik kettő sikkasztás). Két levél ingatlanügynököktől, vidéki házak leírásaival. Notesz. Négy ceruza. Zsebkés. Három nyugta, négy kifizetetlen számla. S. S. Minotaur feliratú fejléces levél "Gordon"-tól. Két félig kész, Times-ból kivágott keresztretjvény. Jegyzetfüzet, detektívregény-vázlatokkal. Apró olasz, francia, svájci és angol pénzben. Kifizetett hotelszámla Nápolyból. Nagy kulcsosomó.

– Felöltő zsebében: Kéziratos jegyzetek Gyilkosság a Vezúvon címmel. Európai vonatmenetrend. Golfabdá. Egy pár zokni. Fogkefe. Kifizetett párizsi hotelszámla.

– Miss Kerr.

– Neszesszer: rúzs, két szipka (egyik elefántcsont, a másik jadedő). Púderkompakt. Cigarettatárca. Egy levél gyufa. Zsebkendő. 2 angol font. Aprópénz. Egy félig megírt ajánlólevél. Kulcsok.

– Kosmetikai táska, belül bőr. Üvegcsék, hajkefék, fésűk, stb. Manikűrkészlet. Mosdókészlet fogkefe, szivacs, szappan, fogkrém. Két olló. Öt levél családtagoktól és barátoktól, Angliából. Két Tauchnitz kiadású regény. Fotó két spánielről.

– Lapok: Vogue és Good Housekeeping.

– Miss Grey.

– Kézitáska: ajakrúzs, arcpirosító, púder. Lakáskulcs, bőröndkulcs. Ceruza. Cigarettatárca. Szipka. Egy levél gyufa. Két zsebkendő. Kifizetett hotelszámla, Le Pinet-ből. Francia társalgási zsebkönyv. Tárca, benne 100 frank és néhány tízfrankos. Angol és francia aprópénz. Egy kaszinócécula 5 frank értékben.

– Kabátzseb: hat párizsi képeslap, két zsebkendő és egy selyemkendő. Gladys aláírással egy levél. Egy doboz aszpirin.

– Lady Horbury.

– Neszesszer: két szájrúzs, ajakpirosító, púder. Zsebkendő. Három ezres bankjegy, frankban. 6 angol font. Francia aprópénz. Egy gyémántgyűrű. Öt francia bélyeg. Két szipka. Öngyújtó, tárca.

– Kézitáska: teljes kozmetikai készlet. Nagy manikűrkészlet (arany). Üvegce "bórsavas hintőpor" felirattal.

Amikor Poirot a lista végére ért, Japp rábökött az utolsó tételre.

– Nagyon okos a mi emberünk. Gondolta, hogy ez a hintőpor valahogy nem illik ide. Méghogy bórsavas hintőpor! A fehér por az üvegben – kokain volt.

Poirot szeme kissé kitágult. Lassan bólintott.

– Talán semmi köze az ügyünkhöz – mondta Japp. – De mondanom sem kell, hogy abban a nőben, aki a kokain rabja, nem lehet túlságosan sok erkölcsi tartás. Van egy olyan érzésem, hogy őlédisége nemigen habozik, ha valamit meg akar szerezni, akár mennyire eljártssza is a gyenge nőt.

Akárhogy is – kétlem, hogy elég bátor volna véghezvinni ilyesmit, s őszintén, nem hiszem, hogy módja lett volna rá. Ez az egész ördögös egy feladvány...

Poirot felmarkolta a papírlapokat, s még egyszer átolvasta a listát, majd sóhajtva tette le az asztalra.

– A felszínt tekintve – mondta –, egy valaki nagyon egyértelműen gyanúsítható. – Mégis nem értem, hogy miért tette, s azt sem, hogyan.

Japp rábámult.

– Azt akarja velem elhitetni, hogy elolvasta ezt a listát, és rájött, ki a tettes?

– Azt hiszem, tudom.

Japp elragadta a papírokat Poirot elől, és ő isátolvasta. Amint végzett egy-egy oldallal, átnyújtotta Fournier-nek. Aztán az utolsó lapot lecsapta az asztalra, s Poirot-ra meredt.

– Viccel velem, monsieur Poirot?

– Nem, dehogy. Quelle idée!

A francia is végzett az olvasással.

– És maga, Fournier, mit gondol?

A francia megcsóválta a fejét. – Lehet, hogy ostoba vagyok – mondta –, de nem látok semmit ebben a listában, ami segíthetne minket.

– Önmagában nem is – jegyezte meg Poirot.

– De ha összefüggésbe hozzuk az ügy némely részletével... Nos, könnyen lehet, hogy tévedek, hogy teljesen rosszul gondolom.

– No, jöjjön elő a farbával – noszogatta Japp.

– Azért nagyon szeretném hallani az elméletét.

Poirot nemet intett.

– Nem mondom el, mert ahogy maga mondta, ez csak egy elmélet. Reméltem, hogy találok egy bizonyos tárgyat ezen a listán. Eh bien, rajta is van, csak hogy nem arra a személyre mutat, akire kellene. A nyomravezető j el – rossz irányt ad.

Ez azt jelenti, hogy még sok munkánk van, s őszintén szólva, nagyon sok részlet még homályban van előttem. Nem látom az utat, amerre haladnom kellene. Bizonyos dolgok előtérben állnak, és kirajzolunk egy határozott alakzatot. Nem értenek egyet velem? Nem, látom, hogy nem. Akkor mindnyájan dolgozzunk saját elképzeléseink szerint. Még egyszer mondom, nem vagyok biztos a dolgomban, csak gyanakszom valamire...

– Szerintem csak blöfföl – jelentette ki Japp.

Felállt. – No, akkor fejezzük be mára. Én a londoni vonatkozásokon fogok dolgozni, maga, Fournier, visszatér Párizsba – és mi lesz a mi Poirot-nkkal?

– Még mindig szeretném elkísérni Fournier urat Párizsba – most még inkább.

– Még inkább...? Igazán szeretnék a fejébe látni, vajon milyen kukac rág benne ilyen makacsul?

– Kukac?! Ce n'est pas jolia!

Fournier ünnepélyesen kezét rázott velük.

– Viszontlátásra, és hálás köszönetem a kitűnő vendéglátásért. Akkor látjuk egymást holnap reggel Croydonban?

– Így van. Á demain.

– Reméljük – mondta Fournier – hogy senki nem végez velünk útközben...

A két detektív eltávozott.

Poirot egy darabig csak ült, mint aki álmodozik.

Aztán felállt, eltüntette a rendetlenséget, kiürítette a hamutartókat, és helyükre húzta a székeket.

Egy dohányzó asztalkához lépett, felvette róla a népszerű Sketch magazin egy példányát. Forgatta a lapokat, míg meg nem találta, amit keresett.

"A két napimádó" – ez állt a címben. "Horbury grófnője és Mr. Raymond Barraclough Le Pinet-ben". – Elnézte a két nevető, fürdőruhás alakot a képen, akik karon fogva pózoltak.

– Kíváncsi lennék... – gondolta Poirot. – Ezen a vonalon is el lehet éppenséggel indulni. Igen, miért ne...

Grandierné

Másnap olyan nyugodt, szép volt az idő, hogy még Hercule Poirot-nak is be kellett ismernie, hogy semmi baja a gyomrával.

Ez alkalommal a 8.45-ös járáttal utaztak Párizsba. Hát vagy nyolc utas ült rajtuk kívül a fülkében, s a francia felhasználta az alkalmat némi kísérletezésre. Elővett a zsebéből egy bambuszdarabkát, s az út során három ízben a szájához emelte, s bizonyos irányba "célzott" vele. Egyszer az üléséből kihajolva, hátrafordulva, másszor oldalra fordított fejjel, harmadszor pedig a mosdóból visszatérően. Mindannyiszor néhány szempárral találkozott a tekintete, amelyből enyhe döbbenet sugárzott. A harmadik próbálkozással valójában minden tekintetet sikerült magára vonnia.

Fournier elbizonytalanodva ereszkedett vissza a helyére, s nem volt boldog Poirot nyílt derűtségét látva.

– Mulattatom, barátom? De ugye, egyetért, hogy a kísérletezésnek van létjogosultsága?

– Evidemment! Őszintén csodálom az ön alaposágát. Semmi nem ér fel a látható dolgokkal...

Ahogy eljátszotta a gyilkos szerepét a fúvókával – nos, az eredmény világos. Mindenki észrevette!

– Nem mindenki.

– Valóban. Minden esetben akadt valaki, aki nem figyelt föl, de egy sikeres bűntényhez ez nem elég. A tettesnek egészen biztosnak kell lennie abban, hogy senkinek nem tűnik fel...

– És ez az adott körülményeket tekintve lehetetlen – szögezte le Fournier. – Ktartok az elméletem mellett, miszerint a körülmények nem voltak mindennapiak! Az a bizonyos pszichológiai pillanat kellett hogy legyen egy pillanat, amikor mindenkinek egyaránt elvonta a figyelmét valami.

– Japp barátunk aprólékos nyomozást fog végezni e tekintetben.

– Nem ért velem egyet, Poirot úr?

Poirot habozott egy kicsit, aztán lassan mondta : – Egyetérték, hogy volt – hogy kell legyen valami pszichológiai magyarázat arra, miért nem vette észre senki a gyilkost. De az én gondolataim az önétől kissé eltérő mederben futnak. Az az érzésem, hogy ebben az ügyben a szimpla, szemmel látható dolgok megtévesztőek lehetnek. Csukja be a szemét, barátom, ahelyett, hogy tágra nyitná. Az agyával próbáljon látni, ne a szemével. Hadd dolgozzanak azok a sűrke agysejtek...

Legyen az ő feladatuk megmutatni, mi is történt valójában.

Fournier kíváncsian bámult rá.

– Nem tudom követni, Poirot úr.

– Mert abból von le következtetéseket, amit látott. Semmi nem olyan félrevezető, mint az észleléseink.

Fournier ismét megcsóválta a fejét, és kitérte a karját.

– Feladom, most sem értem.

– Közös barátunk, Giraud most azt mondaná, ne hallgasson a zagyvaságaimra.

"Légy résen, és cselekedj" – ez a mottója.

"Karosszékből ülni mozdulatlanul, és meditálni vénemberek szokása, akik már csak erre képesek. De én azt mondom, hogy egy fiatal kopó gyakran olyan buzgón keres, hogy átrohan a nyomokon... Könnyen rossz csapásra téved. Nos, ez igazán jó tanács tőlem..." Poirot hátradőlt, behunyta a szemét, mint aki a gondolataiba akár merülni. Egy biztos: öt perccel később aludt, mint a bunda...

Ahogy Párizsba értek, egyenesen a Rue Joliette 3 felé vették az irányt. Ez az utca a Szajna déli partja mentén fut. A 3-mas számú házat semmi nem különböztette meg a többitől. Egy

koros házmester engedte be őket, aki kényszeredetten köszöntötte Fournier-t.

– Szóval megint a nyakunkon a rendőrség! Csak bajt hoznak az emberre. Milyen híre lesz ennek a háznak?

Morogva ment vissza a lakásába.

– Giselle irodájába megyünk – mondta Fournier. – Az első emeleten van.

Elhúzott a zsebéből egy kulcsot, s magyarázatképpen hozzátette, hogy a francia rendőrség óvatosságból lepecsételte az ajtót addig is, amíg Angliából nem érkezik információ.

– Nem mintha itt lenne valami – mondta Fournier –, ami segítene nekünk, sajnos.

Levette a pecsétet, kinyitotta az ajtót, s beléptek. Madame Giselle irodája apró, zsúfolt kis lakásban volt. A sarokban egy ódivatú széf állt, mellette egy hivatali hangulatot árasztó íróasztal.

Néhány ócska, kárpitozott szék volt még a szobában. Az egyik ablak koszos volt, nagy valószínűséggel soha nem nyitották ki.

Fournier megvonta a vállát, ahogy körbenézett.

– Látja? – kérdezte. – Semmi. Semmi az égvilágon.

Poirot megkerülte az asztalt, és leült a karosszékre. Az asztal fölött fölpillantott Fournier-re.

Finoman végigsimított az asztal fáján, aztán alulra siklott a keze.

– Van itt egy csengő – állapította meg.

– Igen, a házmesternél szól.

– Aha, bölcs óvatosságra vall. Madame ügyfelei időnként kijöhettek a sodrukból.

Kinyitogatott egy-két fiókot. Papírlapok, naptár, tollak és ceruzák voltak benne, de semmi üzleti dokumentum, semmi személyes holmi.

Poirot éppen csak rájuk pillantott.

– Nem sértem meg, barátom azzal, hogy alapos kutatást tartok. Ha volt itt valami, amit meg kellett találni, azt már maga úgy is megtalálta. A széfre nézett. – Nem a legprofibb darab, igaz?

– Már kissé divatjamúlt jószág – bólintott Fournier.

– Üres volt?

– Igen. Az az átkozott komorna mindent megsemmisített.

– Ó, igen, a komorna. A beavatott cseléd. Beszélünk kell vele. Ez a szoba, ahogy maga mondta, nem árul el semmit nekünk. Ez is figyelemre méltó tény, nem?

– Mit ért azon, hogy "figyelemre méltó", Poirot úr?

– Arra gondolok, hogy itt nincs semmi, ami személyes volna... Ezt érdekesnek találom.

– A hölgy nem volt valami romantikus lélek – jegyezte meg Fournier szárazon.

Poirot felállt.

– Jöjjön – mondta –, lássuk azt a komornát – azt az igen beavatott komornát.

Elise Grandier alacsony, tömzsi, középkorú asszonyság volt, az arca pirosposzsgás. Apró, ravaszka szemé ide-oda villant Fournier-ről Poirot-ra.

– Üljön le, Grandier kisasszony – mondta Fournier.

– Köszönöm, uram: Az asszonyság nyugodt méltósággal helyet foglalt.

– Poirot úr és én ma érkeztünk Londonból. A kihallgatás – vagyis a tanúk meghallgatása az úrnője halála ügyében – tegnap volt. Már nincs semmi kétség. Az úrnőjét megmérgezték.

A francia nő komoran megcsóválta a fejét.

– Ez rettenetes, amit mond, uram. Az úrnőmet megmérgezték? Kinek juthatott ez egyáltalán az eszébe?

– Éppen ebben talán segíthetne nekünk, kisasszony.

– Én természetesen megteszek minden tőlem telhetőt, hogy segítsen a rendőrséget, uram, de én nem tudok semmit – semmit az égvilágon.

- Tudta, hogy az úrnőjének ellenségei voltak? – kérdezte élesen. Fournier.
- Ez nem igaz. Miért lettek volna ellenségei?
- Ugyan, ugyan, Grandier kisasszony – torkolta le Fournier szenvtelenül. – A pénzkölcsönzés mint hivatás – bizonyos kellemetlenségekkel jár . .
- Az igaz, hogy az ügyfelek néha nem viselkedtek túl okosan – hagyta helyben Elise.
- Jelenetet rendeztek, mi? Meg is fenyegették őt?

A komorna megrázta a fejét.

– Nem, nem, nem így volt. Nem ők voltak, akik fenyegetődtek – ők siránkoztak, panaszkodtak, tiltakoztak, hogy nem tudnak fizetni igen, efféle. – A hangjában mély megvetés bujkált.

– Néha, kisasszony – mondta Poirot –, valóban nem tudtak fizetni.

Elise Grandier vállat vont.

– Lehet. Az ő dolguk! Általában azért mégis fizettek a végén.

Ezt némi elégtétellel mondta.

– Madame Giselle keményszívű asszony volt – mondta Fournier.

– Az úrnőmnek igaza volt.

– Nem sajnálja az áldozatait?

– Áldozatai... Még hogy áldozatok... – indulatoskodott Elise. – Maguk nem értik. El kell adósodni, tovább kell nyújtózni, mint a takarónk, s aztán megtartani a kölcsönpénzt mint ajándékot?. Ez nem méltányos! Az úrnőm mindig igazságos volt és becsületes. Kölcsön adott – és elvárta, hogy a kölcsönt visszafizessék. Ez így van rendjén. Ő nem volt adósa senkinek. Mindig megfizette, ahogy kell, amivel tartozott. Soha nem verte magát túl nagy költségekbe. S ha azt mondják, hogy keményszívű asszony volt – nos, e; nem igaz! Az úrnőm jóságos volt. Adott a koldus gyerekeknek, ha jöttek. Jótékonyági intézményeket is támogatott. Amikor Georges-nak, a házmesternek beteg lett a felesége, az úrnőm fizette, hogy szanatóriumba mehessen.

A komorna elhallgatott. Mérges arca piroslott – Nem értik – ismételte meg. – Nem, egyáltalán nem értik, milyen ember volt...

Fournier várt egy percig, hogy az asszonyosság felháborodása lecsillapodjék, aztán megszólalt: – Azt mondta az előbb, hogy az úrnője ügyfelei fizettek a végén. Tudja, hogy az úrnője milyen módszerekkel kényszerítette ezt ki belőlük?

Az asszony megvonta a vállát.

– Nem tudok semmit, uram. Semmit a világon.

– Eleget tudott ahhoz, hogy elégesse az üzleti iratokat!

– Én csak az úrnőm utasításait követtem. Ha valaha történne vele valami baleset, mondta nekem, vagy megbetegedne; és innen távol meghalna, akkor meg kell semmisítenem az iratokat.

– A földszinti széfben lévő iratokat? – kérdezte Poirot.

– Így van. Az üzleti papírjait.

– És azok a földszinti széfben voltak?

Ez a makacsság Elise arcába kergette a vért.

– Én csak az asszonyom utasításait követtem – jelentette ki.

– Tudom – mosolygott Poirot. – Csakhogy a papírok nem a széfben voltak. Így van, igaz?

Az a széf túl régi vágású – egy amatőr is ki tudná nyitni. A papírokat másutt tartották – talán a Madame hálószobájában?

Elise hallgatott egy kicsit, aztán válaszolt: – Igen, így van. Az úrnőm elhitette az ügyfelekkel, hogy a papírok a széfben vannak, de az csak egy álszéf. Minden az asszonyom hálószobájában volt.

– Megmutatná nekünk, hol?

Elise felállt, s a két férfi követte. A hálószoza elég tágas volt, de a díszes, nehéz bútoroktól alig lehetett mozogni benne. Az egyik sarokban állt egy ódivatú utazóláda. Elise felemelte a fedelét, s kivett belőle egy ódivatú, selyem alsószoznás, szürke ruhát. A ruhában volt egy nagy belső zseb.

– Itt voltak a papírok, uram. – mondta Elise.

– Egy nagy, lepecsételt borítékban.

– Erről nem szólt egy szót sem – jegyezte meg Fournier élesen –, amikor három nappal ezelőtt kihallgattam.

– Elnézést, uram. Azt kérdezte, hol vannak a papírok, amelyeknek a széfben kellene lenniük.

Megmondtam, hogy elégettem. Így is volt. Az, hogy pontosan hol tartották az iratokat, nem tűnt fontosnak.

– Igaz – mondta Fournier. – De tudja, Grandier kisasszony, azokat a papírokat nem szabadott volna elégetni.

– Az asszonyom utasítása szerint tettem mondta Elise mogorván.

– Tudom, hogy a legjobb belátása szerint cselekedett – nyugtatta Fournier. – Most azonban jól figyeljen rám, kisasszony: az úrnőjét meggyilkolták. Lehet, hogy valaki, vagy valakik ölték meg, akiről terhelő adat volt a Madame birtokában. Ezek az adatok rajta voltak az elégetett papírokon. Kérdezek valamit, kisasszony, de ne hamarkodja el a választ. Elképzelhető – az én véleményem szerint valószínű és teljesen érthető –, hogy bepillantott az iratokba, mielőtt átadta volna őket az enyészetnek. Ha így van, ezért senki nem fogja vádolni. Ellenkezőleg – minden információval nagy segítségére lehet a rendőrségnek, s hozzájárulhat, hogy a tettes az igazságszolgáltatás elé kerüljön. Ezért, kisasszony, bátran mondja meg az igazat. Mielőtt elégette volna, belenézett az iratokba?

Elise zihálva lélegzett. Előrehajolt, és nyomatékkal jelentette ki: – Nem, uram. Semmit nem néztem meg. Elégettem a borítékot úgy, ahogy volt – rajta a pecséttel.

TIZEDIK FEJEZET

A fekete notesz

Fournier szigorúan bámult az asszonyságra néhány másodpercig, aztán látta, hogy az igazat mond. Lemondóan elfordult.

– Kár – mondta. – Maga, kisasszony, tiszteletreméltóan cselekedett, de azért kár...

– Nem tettem mást, uram. Sajnálom.

Fournier leült, és elővett egy noteszt a zsebéből.

– Amikor kihallgattam, azt mondta nekem kisasszony, hogy nem ismeri név szerint az úrnője ügyfeleit. Most azonban azt említette, hogy siránkoztak, és kegyelemért könyörögtek. Ezek szerint, mégis tud valamit Madame Giselle klienseiről?

– Megmagyarázom, uram. Az asszonyom sosem mondott neveket. Sosem beszélt az üzleteiről.

De azért őis ember volt – voltak kifakadásai, megjegyzései. Az úrnőm néha úgy szólt hozzám, mintha magában beszélne.

Poirot előrehajolt.

– Ha mondana egy példát, kisasszony...

– Lássuk csak – ó, igen, megvan. Mondjuk, jön egy levél. Az asszonyom felnyitja. Felnevet, amúgy kurtán, gúnyosan. "Most bezzeg siránkozol és jajgatsz, szép hölgyem." Nekem is mondott efféléket: Micsoda bolondok! Milyen ostobák!

Azt hiszik, minden elővigyázatosság nélkül adok kölcsön nagy összegeket. A tudás

biztonság, Elise.

– „A tudás – hatalom.” Ilyeneket mondott.

– Az ügyfelek, akik ide jöttek, a házba – látta őket?

– Nem, uram – legalábbis nagyon ritkán. – Csak az első emeletig jöttek, tudja, és sokszor csak sötétedés után.

– Itt volt Madame Giselle Párizsban az angliai útja előtt?

– Csak előző nap délután jött meg.

– Honnan?

– Két hétre elment Deauville-be, Le Pinet-be. Paris-Plage-ra és Wimereux-be, a szokásos őszi körútjára.

– Gondolkozzék, kisasszony, mondott-e valamit, bármit, ami a segítségünkre lehetne?

Elise a gondolataiba mélyedt. Aztán megrázta a fejét.

– Nem, uram – felelte – Semmi ilyen nem jut az eszembe. Az asszonyom jó hangulatban volt. Jól megy az üzlet, ezt mondta. A körútja eredményes volt. Azután utasított, hogy hívjam föl az Universal Airlines-t, s foglaljak helyet másnapra, az angliai járatra. Á reggeli járatra nem volt már hely, ezért aztán a 12 órással ment.

– Említette, hogy miért megy Angliába? Sürgős dolga volt?

– Ó, nem, uram. Az asszonyom elég gyakran ment Angliába. Általában előző nap szólt nekem.

– Aznap este jött-e ügyfél az úrnőjéhez?

– Azt hiszem valaki jött, de nem biztos. Talán Georges tudja. Az asszonyom nekem nem szólt róla.

Fournier fényképeket vett elő a zsebéből többnyire a riporterek pillanatfelvételei voltak a tanukról, amint elhagyják a tárgyalótermet.

– Felismeri bármelyiket, kisasszony?

Elise átvette tőle a képeket, s mindegyiket jólmegnézte. Aztán tagadólag rázta a fejét.

– Nem, uram.

– Akkor Georges-nál kell próbálkoznunk.

– Igen, uram. Sainos, Georges-nak nem túl jó a szeme. Nagy kár.

Fournier felemelkedett.

– Hát, kisasszony, akkor elmegyünk – mármint ha biztosan nincs több mondanivalója, semmi, amit eddig nem említett.

– Én... ? Mi lehetne még... ?

Elise el volt keseredve.

– Nos, rendben. Poirot úr, jöjjön. Ó, elnézését kérem. Keres valamit?

Poirot valóban határozatlanul kábán, mintha keresne valamit.

– Így van – mondta Poirot. – Valamit, de nem látom.

– Mit?

– Fényképeket. A rokonokról.

Elise megrázta a fejét, téblábolt a szobában

– Keresek valamit a családról.

– Nem volt családja az úrnőnek. Egyedül volt a világban.

– Volt egy lánya – jegyezte meg élesen Poirot.

– Igen, igaz. Volt egy lánya – sóhajtotta Elise.

– És fotó nincs a lányról? – erősködött Poirot.

– Jaj, uram, ön ezt nem értheti. Igaz, hogy volt egy lánya, de ez nagyon régen volt, tudja.

Az az érzésem, hogy az asszonyom nem látta a gyereket később, csak csecsemőkorában.

– Hogy lehet ez? – csapott le Fournier.

Elise beszédes mozdulattal. széttárta a karját.

– Nem tudom. Ez még akkor történt, amikor a Madame fiatal volt. Hallottam, hogy akkoriban szép volt – szép és szegény. Lehet, hogy férjnél volt, lehet, hogy nem. Ha engem kérdeznek, nem volt... Az biztos, hogy gondoskodott valahogyan a gyerekről. Ami az asszonyomat illeti, megtámadta a himlő – nagyon beteg lett, majdnem belehalt. Meggyógyult, de odalett a szépsége. Nem volt több könnyelműség, nem volt több románc.

Az úrnóm üzletasszony lett.

– De a pénzét a lányára hagyta.

– Hát ez így is van rendjén – mondta Elise.

– Kire hagyná az ember a vagyonát, ha nem a tulajdon vérére? A vér szava sokat számít – az asszonyomnak pedig nem voltak barátai. Mindig magányos volt. A pénz lett a szenvedélye – hogy mindig gyarapítsa, amije van. Nagyon keveset költött. Nem szerette a luxust.

– Hagyott magára is valamit. Tudja?

– Ó, igen, mondták. Az asszonyom mindig is nagylelkű volt. Minden évben kaptam tőle egy csinos kis összeget a fizetésemen felül. Nagyon hálás vagyok az úrnőnek.

– Hát akkor – szólalt meg Fournier –, mi megyünk. Kifelé menet váltunk még egy-két szót Georges-zsal.

– Engedje még, barátom – mondta Poirot –, hogy pár perc múlva csatlakozzam magához.

– Ahogy óhajtja.

Fournier kiment.

Poirot még egyszer körbesétálta a szobát, aztán leült, és a pillantását Elise-re szegezte.

Kutató tekintete kissé zavarba hozta a francia nőt.

– Van még valami, amit uraságod tudni óhajt?

– Grandier kisasszony – kezdte Poirot –, tudja, hogy ki gyilkolta meg az úrnőjét?

– Nem, uram. Isten nevére esküszöm, hogy nem.

Nagyon őszintén beszélt. Poirot fürkészően nézett rá, aztán lehajtotta a fejét.

– Bien – mondta. – Elhiszem. De tudni egy dolog, gyanakodni meg egy másik. Van-e elképzelése, pusztán elképzelése arról, ki tehetett ilyesmit?

– Fogalmam sincs, uram. Ezt már a rendőrtisztnek is megmondtam.

– Egy dolog, mit mond neki, és más, hogy mit mond nekem.

– Miért mondja ezt, uram? Miért tennék ilyet?

– Mert nem ugyanaz, ha a rendőrségnek mond el valamit, mintha egy magánszemélynek.

– Igen – ismerte el Elise – ez igaz.

Habozás ömlött el az arcán. Gondolkozott. Poirot, aki erősen figyelte, közelebb hajolt hozzá, s beszélni kezdett: – Mondhatok valamit, Grandier kisasszony? A szakmámhoz tartozik, hogy ne higgyek el semmit, amit mondanak nekem – különösen olyasmit, amire nincs bizonyíték. Én nem gyanakszom először erre az emberre, utána a másokra. Én mindenkire gyanakszom. Bárki, aki kapcsolatba hozható egy bűnténnyel, a szememben bűnöző, hacsak nem bizonyosodik be az ártatlansága.

Elise mérgesen ráncolta a szemöldökét.

– Azt akarja mondani, hogy engem – engem gyanúsít azzal, hogy megöltem az úrnőmet? Hát ez már sok! Már a gondolat is hihetetlen gonoszságra vall!

Nagy keble hullámozott felindultságában.

– Nem, Elise – mondta Poirot –, nem gyanúsítom magát a gyilkossággal. Bárki ölte is meg az asszonyát, ott volt a gépen. Tehát nem a maga keze követte el a tényleges tettet. De lehetett bűnrészes még a tett elkövetése előtt. Esetleg elárulta valakinek Madame Giselle utazásának

időpontját.

– Nem igaz. Esküszöm, hogy nem igaz.

Poirot ismét némán figyelte egy darabig. Aztán bólintott.

– Elhiszem – mondta. – Mindazonáltal van valami, amit eltitkol előlem. Ó, igen, így van. Figyeljen ide, elárulok valamit. Minden bűnesetben ugyanazt tapasztalja az ember, amikor kihallgatja a tanúkat. Mindenki megtart magának valamit.

Néha – valójában elég gyakran – ez ártalmatlan dolog, olyasmi, aminek talán nincs is semmi köze a történetekhez, de – ismétlem – mindig van valami! Magával is ez a helyzet. Ne is tagadja! Én Hercule Poirot vagyok, és tudom... Amikor barátom, Fournier megkérdezte magát, hogy egészen biztosan nem titkolt-e el semmit, akkor maga kissé zavarban volt. Ösztönösen elhárította a kérdést. Most pedig, amikor azt indítványoztam, mondja el, amit a rendőrségnek nem szívesen említene, akkor láthatólag fontolgatta a dolgot. Tehát van valami... Tudni szeretném, mi az.

– Semmi fontos.

– Talán nem fontos. De akkor is – elmondaná nekem, mi az? Ne feledje – folytatta, amint látta, hogy Elise még habozik –, én nem tartozom a rendőrséghez.

– Igaz – felelte Elise. Kis hallgatás után hozzátette. – Uram, gondban vagyok. Nem tudom, hogy mit akarna tőlem ebben a helyzetben az asszonyom.

– Van egy mondás, hogy két fej okosabb, mint egy. Miért nem beszél meg velem? Gondolkozzunk együtt!

A nő még mindig kételkedően nézett rá.

– Maga nagyon hűséges szolgálo, Elise – mondta Poirot mosolyogva. – Ugye, jól látom, hogy erről van szó? A halott úrnőjéhez való hűségéről?

– Ez így van, uram. Az asszonyom bízott bennem. Amióta csak a szolgálatában álltam, mindig pontosan teljesítettem az utasításait.

– Hálás volt, ugye, valami nagy segítségért, amit ő nyújtott magának?

– Ön, uram, nagyon gyors felfogású. Igen, így van. Nem szégyellem bevallani. Becsaptak, ellopták a megtakarított pénzemet – és már ott volt a gyerek... Az úrnőm jó volt hozzám, elrendezte, hogy a kicsit jó emberek felneveljék egy farmon – nagyon jó hely, uram, becsületes emberek. Akkoriban volt, hogy megemlítette: ő is anya.

– Beszél a gyerek koráról is, vagy arról, hol van, s bármi egyébéről?

– Nem, csak annyit mondott, hogy életének az a szakasza lezárult egyszer s mindenkorra, s azt, hogy így a legjobb... A kislányról rendesen gondoskodtak, s kereskedelemre vagy más hivatásra nevelik. A pénzét is ráhagyja, ezt is mondta.

– Nem mondott semmi többet erről a gyerekről vagy az apjáról?

– Nem, uram, bár van egy elképzelésem...

– Beszéljen, Elise kisasszony.

– Csak afféle gondolat...

– Persze, hogyan...

– Azt gondolom, hogy a gyerek apja angol volt.

– Miből következtet erre?

– Semmi határozott oka nincs. Csak éppen mindig olyan keserűen beszélt úrnőm az angolokról. Azt is észrevettem, mintha az üzleti ügyei során különösen élvezné, ha egy angolt tarthat a hatalmában. De ez csak afféle benyomás...

– Persze, de lehet, hogy nagyon értékes benyomás. Ez sugallhat egyet s mást... És a saját gyereke, Elise kisasszony? Fiú volt vagy lány?

– Lány, uram. De már nem él – öt éve már...

– Ó, fogadja együttérzésemet...

Hallgattak.

– És most, Elise kisasszony – szólalt meg Poirot –, mi az a bizonyos dolog, amit eleddig nem említett?

Elise felállt, és kiment a szobából. Pár perccel később tért vissza, kezében egy kis fekete, ütött kopott noteszal.

– Ez a könyvecske az asszonyomé volt. Mindenhová magával vitte. Amikor Angliába indult, nem találta. Elkeveredett. Miután elutazott, megtaláltam. Beesett az ágy mögé. Bevittem magamhoz, hogy majd visszaadom, ha megjött. Amint meghallottam a halálhírét, elégettem az iratokat, de ezt nem. Erről nem rendelkezett.

– Mikor értesült az asszonya haláláról?

Elise habozott egy kicsit. – A rendőrségtől tudta meg, nem? – kérdezte Poirot. – Idejöttek, és átvizsgálták az úrnője szobáit. Üresen találták a széfet, mire maga azt mondta, hogy elégette a papírokat, de valójában csak később tette meg.

– Igaz, uram – vallotta be Elise. – Amíg ők a széfet vizsgálták, kivettem a ládából az iratokat.

Igen, azt mondtam, hogy már elégettem őket.

Végül is, majdnem ez volt az igazság. Első adandóalkalommal megtettem. Végre kellett hajtanom az asszonyom utasításait. Érti, milyen csapdában vagyok, uram? Ugye, nem értesíti a rendőrséget?

Nagyon súlyosan érintene...

– Látom, Elise kisasszony, hogy a legjobb szándékkal cselekedett. Mindazonáltal kár... nagyon kár, tudja. De ez már eső után köpönyeg.

Különbem nem látom okát, hogy tudassam az égetés pontos idejét a kiváló Fournier úrral. Nos, lássuk, van-e valami hasznos a számunkra ebben a kis könyvben.

– Nem hiszem, hogy volna, `uram – mondta Elise, a fejét csóválva.

– Ezek az úrnőm magánjellegű feljegyzései ugyan, de csak számok formájában. Az iratok nélkül mindez értelmetlen.

Kényszeredetten átnyújtotta Poirot-nak a noteszt. Az elvette, és belelapozott. Ferde, ceruzával írott sorok álltak benne, nagyon hasonlóak egymáshoz. Néhány megjegyzés, amely egy számot követett, mint például: CX 256. Ezredes felesége. Szíriában állomásoznak. A hadsereg pénzalapjai. GF 342. Francia képviselő. Kapcsolata Staviskyval. A többi is ehhez hasonló volt, összesen mintegy húsz bejegyzés. A notesz végén ceruzával írott helyek és időpontok sorakoztak: Le Pinet, hétfő, kaszinó, 10.30. Savoy Hotel, 5 óra. ABC. Fleet Street, 11 óra. Egyik adat sem volt önmagában teljes, s a bejegyzések inkább tűntek memóriaélénkítőnek, semmint pontos nyilvántartásnak.

Elise aggódva leste Poirot-t.

– Semmit nem mond, uram, legalábbis nekem.

Az asszonyom értette, de másnak aligha mond valamit.

Poirot becsukta a noteszt, és zsebre tette.

– Ez talán nagyon értékes tárgynak fog bizonyulni, kisasszony. Bölcsen tette, hogy ideadta. S a lelkiismerete nyugodt lehet. Madame Giselle sohasem kérte, hogy ezt is égesse el, nemde?

– Így van – derült fel kissé Elise arca.

– Ha így van, akkor kötelessége átadni ezt a rendőrségnek. Elintézem Fournier úrnál, hogy ne vádolják meg azért, hogy nem tette meg előbb.

– Nagyon kedves az úr.

Poirot felállt.

– Most megyek, és csatlakozom a kollégámhoz. Csak még egy utolsó kérdés. Amikor Madame Giselle nevében repülőjegyet rendelt, a Le Bourget repülőteret hívta, vagy a társaság irodáját?

– A Universal Airlines irodáját hívtam, uram.

- Amely, ha jól tudom, a Boulevard des Capucines-en van.
 - Így van, uram – Boulevard des Capucines 254.
- Poirot bejegyezte a címet a kis noteszba, majd barátságos biccentéssel elhagyta a szobát.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Az amerikai

Fournier alaposan belemerült a kérdezősdibe öreg George-zsal. A detektív indulatosnak és ingerültnek látszott.

- Épp mint a rendőrségen – morgott az öreg reszelős, mély hangon.
- Ott is százezerszer megkérdezik ugyanazt.

Mire számítanak? Hogy előbb vagy utóbb az ember elhagyja az igazságot, és hazudni kezd? Olyanjó kis hazugságokat mond, amelyek megfelelnek az uraknak...

- Én nem hazugságot akarok, hanem az igazságot.

– Nagyon jó, én az igazságot mondom. Igen, egy hölgy jött az úrnőhöz azelőtti este, hogy elutazott. Mutatta a képeket, kérdezte, hogy felismerem-e ezt a hölgyet köztük. Csak azt mondhatom, amit eddig is – nem valami jó a látásom – sötétedett – és nem figyeltem meg különösebben. Nem ismertem fel a hölgyet. Valószínű akkor sem ismerném fel, ha itt állna velem szemtől szemben! No tessék! Most mondom el világosan negyedszer vagy ötödször.

– És még arra sem emlékszik, hogy magas volt-e vagy alacsony, sötét hajú vagy szőke, fiatal vagy öreg? Ez azért elég furcsa!

Fournier ingerült gúnnyal beszélt. – Akkor ne higgye el. Mit érdekel engem? Szép dolog, összekerülni a rendőrséggel... Szégyellem is magam.

– Ha az úrnőt nem ölték volna meg odafönn, a levegőben, akkor talán azt mondom, hogy én, Georges, mérgeztem meg. Ilyenek a zsaruk...

Poirot megakadályozta, hogy Fournier mérgesen visszavágjon: tapintatosan belékarolt.

– Jöjjön, öreg barátom – mondta. – A gyomor szólít. Egy egyszerű, de nagyszerű ebéd – e a javaslatom. Mondjuk – omlette aux champignons, sole á la Normande, Port Salut-i sajt, vörösbor. Milyen márka is pontosan?

Fournier az órájára nézett.

– Igaz – mondta. – Egy óra. És ezzel az otrombával tárgyalni... – Georges-ra meredt.

Poirot bátorítóan mosolygott az öregre.

– Értjük már – mondta –, a névtelen hölgy nem volt se magas, se alacsony, se szőke, se barna, se sovány, se kövér, de egyet azért elárulhatna nekünk: csinos volt?

– Csinos? – kérdezett vissza Georges, kissé hökkenten.

– Érttem – jelentette ki Poirot. – Szóval csinos volt. Van egy olyan érzésem, barátom, hogy nagyon jól fest fürdőruhában.

– Fürdőruhában? – bámult rá Georges. – Hogy jön ide a fürdőruha?

– Csak egy röpke gondolat. Egy csinos nő még vonzóbb fürdőruhában, nem? Nézzen ide.

Átnyújtott az öregnek egy újságlapot, amelyet a Sketch-ből tépett ki.

Pillanatnyi csönd után az öregember alig láthatóan megreszketett.

– Igazam van, vagy sem? – kérdezte Poirot.

– Hát elég jól néznek ki azok, ketten – mondta az öregember, s visszaadta az újságkivágást. Akárha semmit se viselnének. Nincs nagy különbség.

– Manapság elismerik a nap jótékony hatását a bőrre – mondta Poirot. – Ezért van. Mellesleg nagyon kényelmes viselet.

Georges beérte egy rekedt horkantással, s visszavonult, amint Poirot és Fournier kilépett a

napsütötte utcára.

Az ebéd során, amelyet Poirot már részletezett, a kis belga elővette a fekete noteszt.

Fournier nagyon izgatott lett, bár határozottan megorrolt Elise-re. Poirot védte a komornát.

– Ez csak természetes – nagyon is az. A rendőrség...? Ez a szó mindig is rémisztő volt ennek a társadalmi osztálynak. Belerángatják őket tudj' isten, miféle ügyekbe. Mindenütt így gondolkoznak, minden országban.

– És akkor jön maga, és arat – mondta Fournier. – A magándetektív többet szed ki a tanúkból, mint amennyit hivatalos módokon lehet.

Ugyanakkor az éremnek másik oldala is van: nekünk hivatalos nyilvántartásaink vannak – egy egész, hatalmas szervezet áll a rendelkezésünkre.

– Akkor hát dolgozzunk együtt nyugodt derűvel – javasolta Poirot mosolyogva. – Ez az omlett felséges.

Az omlett és a nyelvhal közötti szünetben Fournier a noteszt lapozgatta. Aztán ceruzával bejegyzett valamit a saját noteszába.

Poirot-ra pillantott.

– Átolvasta ezt? Igen?

– Nem. Csak belelapoztam. Megengedi?

Átvette a füzekét Fournier-től.

Amikor hozták a sajtót, Poirot letette a fekete noteszt az asztalra, s a két férfi tekintete összekapcsolódott.

– Van néhány bejegyzés... – kezdte Fournier.

– Öt – mondta Poirot.

– Így van – öt.

Felolvasta a jegyzetfüzetéből:– CL 52. Angol grófnő. Férj.

– RT 362. Doktor. Harley Street.

– MR 24. Hamisított műkincsek.

– XVB 724. Angol. Sikkasztás.

– GF 45. Gyilkossági kísérlet. Angol.

– Brávó, barátom! – mondta Poirot. – Mi ketten még sokra visszük együtt. Az összes bejegyzés közül, véleményem szerint egyedül ez az öt lehet valamilyen kapcsolatban a repülőgépen utazókkal. Lássuk egyenként.

– "Angol grófnő. Férj" – mondta Fournier.

– Ez vonatkozhat Lady Horburyre. Úgy tudom, a hölgy megveszekedett szerencsejátékos. Semmi sem lehet valószínűbb, mint hogy pénzt kellett kölcsönöznie Giselle-től. A Madame ügyfelei általában ebbe a típusba tartoznak. A "férj" szónak két jelentése lehet – Gisolle vagy azt várta; hogy majd a férj kifizeti a feleség adósságát, vagy, volt valami, amit tudott Lady Horburyról, s azzal fenyegetődött, hogy ezt a titkot elárulja a férjnek.

– Pontosan – felelte Poirot. – Mindkét változat igaz lehet. Személy szerint a második mellett voksolnék, különösen, mivel a nyakamat tenném rá, hogy az a hölgy, aki az utazása előtti estén fölkereste Giselle-t, Lady Horbury volt.

– Ó, szóval erre lyukadt ki!

– Igen, s gyanítom, hogy ön is erre gondolt. A mi jó házmesterünk viselkedése nem mentes némi lovagias beütéstől. Az, amilyen makacsul tagadta, hogy bármire is emlékezne a látogató személyét illetően, igazán érdekes. Lady Horbury feltűnően csinos asszony. Ráadásul a jó öreg megremegett egy kicsit – igazán csak egy kicsit –, amikor a kezébe nyomtam a nő fürdőruhás fotóját a Sketchből. Igen, Lady Horbury volt Gisellenél aznap este.

– Utána ment Párizsba Le Pinet-ből – tette hozzá elgondolkodva Fournier. – Úgy látszik, komolyan el volt keseredve.

– igen, igen, igaz lehet.

Fournier kíváncsian nézett Poirot-ra.

– Csak éppen nem vág egybe a kis csiraötleteivel, ugye?

– Barátom, ahogy mondtam: hitem szerint rátaláltam a dolog nyitjára, csak hogy a bizonyíték más irányba mutat, mint kéne... Nagyon is sötétben tapogatózom. A bizonyíték biztosan nem csal – és mégis...

– Nem akarja elmondani, miről van szó? – kérdezte Fournier. – Nem, mert tévedhetek – nagyon is melléfoghatok. Abban az esetben pedig magát is félrevezetném. Nem, dolgozzon csak mindegyikünk a saját feje után. Folytassuk hát a notesz bejegyzéseivel.

– RT 362. Doktor. Harley Street – olvasta Fournier.

– Ez talán Dr. Bryant. Nincs sok adatunk, hogy elinduljunk, de azért ezt a vonalat se ejtsük el.

– Ez persze Japp felügyelő feladata.

– És az enyém – tette hozzá Poirot. – Az én felségterületem is.

– MR 24. Hamisított műkincsek – olvasott tovább Fournier. – Kissé vad feltételezés, de ez akár a két Dupontra is vonatkozhat. Nemigen hiszek benne. Dupont úr világszerte elismert archeológus. Feddhetetlen jellem.

– Ami persze nagyon megkönnyítené a dolgukat – szögezte le Poirot. – Gondolja meg, kedves Fournier barátom, milyen gáncs nélküli jellemek, milyen emelkedett érzésűek, és milyen csodálatraméltó életvitelűek a nagyobb kaliberű szélhámosok – mielőtt lelepleződnének!

– Igaz, roppant igaz – sóhajtott Fournier.

– Az elismertség – mondta Poirot – elsőrendű kellék a szélhámos eszköztárában. Hm, nem érdektelen gondolat. De térjünk vissza a listánkhoz.

– XVB 724 – nagyon homályos. „Angol. Sikkasztás.” – Nem sok – ismerte el Poirot. – Ki sikkaszt? Közjegyző? Banktisztviselő? Bárki, aki pénzt kezel egy cégnél. Egy író, egy fogorvos vagy egy orvos aligha jöhet szóba. James Ryder az egyetlen üzletember. Ő sikkasztott, kölcsön vehetett Giselle-től, hogy a tolvajlására ne derüljön fény. Ami az utolsó bejegyzésünket illeti GF 45. „Gyilkossági kísérlet. Angol” – hát ez bárki lehet. Író, fogorvos, doktor, üzletember, utaskísérő, fodrászsegéd, főrangú hölgy – bárki lehet ez a GF 45. Csak a két Dupont nem jön szóba a nemzetiségük miatt.

Intett a pincérnek, s kérte a számlát.

– És most, hová, barátom? – érdeklődött.

– A Biztonságiakhoz. Talán van hírük a számomra.

– Helyes. Elkísérem. Aztán van egy kis külön nyomoznivalóm, amelyben segíthetne nekem.

A Közbiztonsági Osztályon Poirot felújította ismeretségét a detektív főfelügyelővel, akivel egyik megbízatása kapcsán, találkozott néhány éve.

Gilles nagyon barátságos és udvarias volt.

– Örömmel hallom, hogy érdeklí ez az eset, Poirot úr.

– Hát istenem, éppen az orrom előtt történt, kedves jó Gilles. Micsoda megaláztatás, ugye?

Hercule Poirot alszik, miközben gyilkosságot követnek el!

Gilles tapintatos együttérzéssel csóválta a fejét.

– Azok a repülőgépek... Ha éppen rossz az idő, akkor korántsem mondhatók stabilnak. Nem bizony. Jó magam is kerültem már egyszer-kétszer elég kellemetlen helyzetbe.

– Olyan, mintha egy hadsereg masírozna át az ember gyomrán – mondta Poirot. – De hogy lehet az, hogy az agy finom tekervényeire egyszerűen rátelepszik az emésztőrendszer? Amikor elfog a tengeri betegség, én, Hercule Poirot, olyan lényvé válok, akinek nincsenek szürke agysejtjei, aki nem ismer se rendet, se szabályt – szóval egy afféle mezei halandóvá, akinek észbeli képességei némiképp alulmúlják az átlagot. Szégyenletes, de mit tehetek? És ha már itt tartunk – hogy van kitűnő barátom, Giraud?

Óvatosan figyelmen kívül hagyva a "ha már itt tartunk" kitétel, Gilles azt felelte, hogy Giraud töretlenül halad előre a pályáján.

– Nagyon ügybuzgó. Szinte fáradhatatlan.

– Mindig is ilyen volt – mondta Poirot. Futkosott ide-oda. Ha kellett, négykézláb mászott előre. Itt volt, ott volt, mindenütt felbukkant. Egy percre nem állt volna meg gondolkodni.

– Ó, Poirot úr, ez a maga gyengéje. Az olyan ember, mint Fournier, inkább a maga kedvére való. Ő már a legújabb iskolán nevelkedett mindene a pszichológia. Ez megelégedésére szolgálhat.

– Tökéletesen így van.

– Jól beszél angolul, ezért küldtük Croydonba, hogy segédkezzen ennél az esetnél. Roppant érdekes ügy, Poirot úr. Madame Giselle egyike volt a legismertebb párizsi személyiségeknek. És a gyilkosság módja – nem mindennapi! Mérgezett nyílveendő egy fúvócsőből! Hát mondja meg, egyáltalán lehetséges, hogy ilyesmi történjék?

– Erről van szó! – kiáltott fel Poirot. Pontosan erről! Ön a fején találta a szöveget. Tévedhetetlenül ráhibázott arra a... Á, itt a jó öreg Fournier. Látom, valami hírt hozott.

A búsképű Fournier most egészen izgatottnak látszott.

– Valóban. Egy görög régiségkereskedő, bizonyos Zeropulosz jelentette, hogy három nappal a gyilkosság előtt eladott egy fúvócsövet és hozzávaló nyilakat. Javaslom, uram – fordult tiszteletteljesen a főnöke felé –, hogy hallgassuk ki ezt az. embert.

– Feltétlenül – felelte Gilles. – Poirot úr elkíséri magát? – Ha szabad – mondta Poirot. – Hát ez érdekes – nagyon érdekes!

Zeropulosz boltja a Rue St. Honorén volt. Láthatóan nem a felső tízezer vásárolt benne. Tele volt mindenféle kerámiával, perzsa köcsögökkel.

Volt egy-két bronztárgy, rengeteg jellegtelen indiai ékszer, több polcra való selyem és csipke a világ minden tájáról, és teljesen értéktelen gyöngyök, egyiptomi apróságok hatalmas mennyiségben. Az a fajta hely volt, ahol az ember elkölthet egymillió frankot egy félmilliót érő tárgyra, vagy tíz frankot egy ötven centimes értékű holmira.

Főként amerikai turisták és tévedhetetlen ítéletű műértők látogatták.

Zeropulosz úr alacsony, testes emberke volt fekete gülüszemekkel. Élvezettel és hosszasan társalgott.

– Az urak a rendőrségtől vannak? Örül, hogy eljöttek hozzá. Talán fáradjanak be az irodájába.

Igen, eladott egy fúvócsövet nyilakkal, dél-amerikai csecsebecse volt. – Értik, ugye, uraim, én mindenből árulok egy-két darabot! Megvannak persze a specialitásaim. Perzsia például. Dupont úr, a tekintélyes Dupont úr a megmondhatója. Ő maga mindig eljön megnézni az új szerzeményeimet, s vitás esetekben, a kétséges eredetű tárgyakról szakvéleményt ad. Micsoda férfiú! Milyen művelt, milyen éles szeme van, hogy ráérez a dolgokra! De elkalandoztam. Szóval megvan a magam kis kollekcója – az értékes holmik, amelyeket minden műértő megbecsül, és hát van, hogy úgy mondjam... Őszintén bevallom, uraim, van itt szemét is! Mindenféle külföldi vacak, mindenből egy kicsi – ez a déli tengerekről, az Indiából, amaz Japánból, Borneóról. Mindegy, honnan.

Általában nincs megállapított árak ezeknek a tárgyaknak. Ha valaki érdeklődést mutat ez vagy az iránt, kapásból mondom egy összeget, amiből persze alkudhatnak, s a végén féláron odaadom. És még így is, meg kell mondjam, tisztos hasznom van! Ezeket a holmikot rendszerint nagyon olcsón, matrózoktól szerzem be.

Zeropulosz itt levegőt vett, aztán vidoran folytatta. Meg volt elégedve magával, saját fontosságával, s előadása könnyedségével, folyékonyágával.

– Az a bizonyos fúvóka a nyilakkal már régóta itt porosodott – talán két évig is. Azon a tálcán tartottam, egy kagylónyaklánc, egy indián fejdísz és néhány durván faragott faszobor meg jelentéktelen jade gyöngy társaságában. Senki még csak észre sem vette, szóra sem méltatta,

amíg fel nem bukkant az az amerikai; s meg nem kérdezte, mire szolgál.

– Egy amerikai? – csapott le keményen Fournier.

– Igen, igen, amerikai – nem lehetett eltéveszteni. Persze nem a legjobb fajtából – inkább az a típus, aki semmit nem tud, csak valami érdekes bigyót akar hazavinni. Az ilyenekből élnek az egyiptomi árusok, az ilyenek veszik meg a legnevettségesebb, Csehszlovákiában gyártott skarabeuszokat. Nos, egykettőre felmértem őt magamnak, elmeséltem a kapcsolódó törzsi szokásokat, a halálos mérget. Elmondtam, milyen ritka alkalom, hogy ilyesmi felbukkan a piacon. Megkérdezte az árát, s én megmondtam. Az amerikai árat adtam meg, amely most nem olyan magas, mint régen volt – sajna, éppen gazdasági válság sújtja őket... Vártam, hogy alkudjon, de ő se szó, se beszéd, kifizette. Meg sem tudtam szólalni! Bosszankodtam, hogy akár még többet is kérhettem volna... Odaadtam neki a fúvókát a nyilakkal, szépen becsomagolva. Ő eltette, és itt a vége. Csakhogy aztán, amikor olvastam az újságban erről a döbbenetes büntényről, szöveget ütött a dolog a fejemben. Így van. Akkor aztán szóltam a rendőrségnek.

– Nagyon lekötelezett bennünket, Zeropulosz úr – mondta Fournier udvariasan. – Ami a fúvócsövet és a nyilat illeti – gondolja, hogy tudná azonosítani? Jelenleg még Londonban van a tárgy, tudja, de lesz lehetősége, hogy megnézze.

– A fúvóka körülbelül ilyen hosszú volt mutatta Zeropulosz, az asztalán kimérve a távolságot –, és ilyen széles. Látja, mint ez a töltőtoll itt. Világos színe volt. Négy nyíl járt hozzá. A végeknél elszíntelenedett, hosszú, hegyes, túszerű nyilak. Volt rajtuk egy kis, vörös selyemdarabka.

– Vörös selyem? – élénkült meg Poirot.

– Igen, uram. Élénkpiros – kissé már kifakulva.

– Hát ez furcsa – mondta Fournier. – Biztos benne, hogy nem fekete-sárga selyem volt rajtuk?

– Fekete és sárga? Nem, uram.

A kereskedő a fejét rázta.

Fournier Poirot-ra pillantott. Az emberke arcán különös, elégedett kis mosoly terült szét.

Fournier nem értette. Talán azért mosolyog, mert Zeropuloszt hazugságon kapta, vagy valami másért?

– Lehet, hogy ennek a fúvócsőnek és nyilnak semmi köze az ügghöz – mondta Fournier kétkedően. – Talán egy az ötvenhez az esélye...

Mindenesetre szeretnék egy minél részletesebb személyleírást erről az amerikaiáról.

Zeropulosz keleties hévvel tárta szét a karját.

– Hát csak afféle amerikai volt... A hang az orrából jött. Nem tudott franciául. Rágógumit rágott. Teknőckeretes szemüveget viselt. Magas volt, és azt hiszem, nem túl öreg.

– Sötét vagy világos hajú?

– Hát azt nem tudnám határozottan megmondani. Kalap volt rajta.

– Megismerné, ha újra látná?

Zeropulosz bizonytalan arcot vágott.

– Hát, nem is tudom. Annyi amerikai jön-megy itt. Nem volt rajta semmi érdekes.

Fournier megmutatta a kereskedőnek a fényképeket, de hiába. Egyik sem az az ember, állította Zeropulosz.

– Lehet, hogy rossz nyomon járunk – jegyezte meg Fournier, amint kiléptek az üzletből.

– Elképzelhető – mondta Poirot. – De nem hiszem. Az árcédula ugyanolyan formájú volt, mint az itteniek, azonfelül volt egy-két érdekes részlete a történetnek, és Zeropulosz úr megjegyzései sem érdektelenek. És most, barátom, ha már ilyen rossz nyomon járunk, örvendeztessen meg azzal, hogy velem jön még egy efféle fölösleges látogatásra.

– Mégpedig...?

– A Boulevard des Capucines-re.
– Vagyis...?
– A Universal Airlines irodájába.
– Rendben, bár mi már jártunk ott, feltettünk néhány kérdést. Semmi érdekeset nem tudtak mondani. Poirot kedélyesen megveregette a francia vállát.
– Tudja, a válasz a kérdésemre mülk. Akkor még nem tudták, hogy mit kell kérdezni.
– És ön most tudja?
– Hát, van elképzelésem... Többet nem árult el útban a Boulevard des Capucines felé.
A légitársaság irodája nem volt túl tágas. Egy értelmes arcú, sötét hajú férfi ült a fényes fapult mögött, egy tizenötévesforma fiú pedig az írógépnél. Fournier elővette az igazolványát, és az ember, akit Jules Perrot-nak hívtak, kijelentette, hogy a szolgálatukra áll. Poirot javaslatára a férfi a gépíró fiút a terem legtávolabbi szögletébe küldte.
– Nagyon bizalmas természetű mondanivalónk van – magyarázta.
Jules Perrot arcán kellemes izgatottság jelent meg.
– Igen, uraim, tessék!
– Madame Giselle meggyilkolásáról van szó.
– Ó, igen, emlékszem. Ha nem tévedek, már megválaszoltam néhány kérdést ez ügyben.
– Hogyne, hogyne. De nagyon fontos, hogy a tényeket pontosan rögzítsük. Tehát – Madame Giselle helyet foglalt – mikor?
– Ha jól tudom, ezt már tisztáztuk. Telefonon adott le rendelést tizenhetedikén.
– A másnap déli járatra?
– Igen, uram.
– De én úgy értesültem a hölgy komornájától, hogy a Madame a 8.45-ös járatra foglaltatott helyet.
– Nem, nem – valójában a következő történt: a hölgy komornája a 8 óra 45-ös járatra kér jegyet, de ott már nem volt hely, ezért a 12 órára tettük át.
– Úgy. Értem.
– Így volt, uram.
– Igen... Értem... De akkor is furcsa – nagyon furcsa.
A hivatalnok kérdően nézett rá.
– Egy barátom éppen akkor döntötte el ötletszerűen, hogy Angliába utazik. A 8.45-ös géppel ment, s az félig üres volt.
Perrot úr a papírjait nézegette. Kifújta az orrát.
– Talán a barátja összekeverte a napokat. Egy nappal előbb vagy később...
– Szó sincs róla, a gyilkosság napján utazott, mert azt mondta nekem, hogy ha lekéste volna a gépét – ami majdnem bekövetkezett –, akkor ő is a Prometheus egyik utasa lett volna.
– Á, valóban? Igen, ez nagyon furcsa. Persze megesik, hogy az utasok az utolsó percben sem jelennek meg, s akkor vannak üres helyek... És persze tévedhetünk is... Beszélnem kell a Le Bourget repülőtérrel, nem mindig pontosak az információik...
Poirot enyhén kutató pillantása úgy látszott, idegesíti Jules Perrot-t. Elhallgatott, a pillantása elvándorolt valamerre. A homloka gyöngyözni kezdett.
– Mindkettő lehetséges magyarázat – szólalt meg Poirot –, de az az érzésem, hogy mégsem igaz. Nem gondolja, hogy mégis jobb volna tisztázni ezt a kérdést?
– Tisztázni...? Mit? Nem értem.
– Ugyan, ugyan. Nagyon is jól ért engem.
Gyilkosságról van szó – gyilkosságról, Perrot úr!
Ezt ne feledje. Ha visszatartja az információt, azzal nagy bajba sodorja magát – úgy bizony.

A rendőrség súlyosan ítéli meg az ilyesmit. Hiszen ön most gátolja az igazságszolgáltatás menetét.

Jules Perrot rámeredt. A szája kissé szétnyílt; a keze reszketett.

– Gyerünk – mondta Poirot keményen, parancsolóan. – Pontos tájékoztatást kérünk. Menynyit fizettek önnek, és ki fizetett?

– Nem akartam semmi rosszat – fogalmam sem volt – soha nem ötlött fel bennem...

– Mennyit, és kitől?

– Ö... öt ezer frank, és nem ismerem azt a férfit. Ez... beteszi nekem a kaput...

– Az tenné be, ha nem beszélne. Gyerünk, elő vele, a nehezen már túl vagyunk. Mondja el pontosan, mi történt.

Jules Perrot, miközben folyt az izzadság a homlokán, szaggatottan hadarni kezdett.

– Nem akartam rosszat... Becsületszavamra, semmi rosszat nem akartam. Bejött egy férfi. Azt mondta, hogy másnap Angliába akar menni. Tárgyalni akart egy kölcsön ügyében... pénzkölcsön ügyében Madame Giselle-lel, de előzetes megbeszélés nélkül akart találkozni vele. Azt mondta, akkor jobb az esélyei. Azt mondta, tudja, hogy a hölgy másnap Angliába megy. Nincs más dolgom, mint hogy mondjam azt neki, hogy a reggeli járat már betelt, s adjam neki a Prometheuson a kettes ülést. Esküszöm, uraim, hogy ebben nem láttam semmi rosszat. Végül is mit számít, gondoltam. Az amerikaiak már csak ilyenek – mindig szokatlan módokon bonyolítják az üzleti dolgaikat...

– Amerikaiak? – vágott közbe Fournier.

– Igen, ez az úr amerikai volt.

– Írja le, hogy nézett ki.

– Magas, hajlott hátú, őszes. Teknőckeretes szemüvege volt és kis kecskeszakála.

– Ő is foglalt helyet a repülőgépre?

– Igen, uram, az egyes ülés volt az övé, amely... amely Madame Giselle-é mellett volt.

– Milyen nevet adott meg?

– Silas – Silas Harper.

– Ilyen nevű utas nem volt a gépen, és senki nem ült az egyes ülésen. – Poirot kissé megcsóválta a fejét.

– Láttam az újságból, hogy nem volt az utasok között. Ezért is gondoltam, hogy fölösleges megemlítenem az esetet. Hiszen ha ez a férfi nem volt ott...

Fournier hidegen nézett rá.

– Ön fontos információt titkolt el a rendőrség elől – mondta. – Ez nagyon súlyos vétség.

Ezzel Poirot meg ő kiment az irodából. Jules Perrot rémülten bámult utánuk. Odakinn, a járdán, Fournier megemelte a kalapját, és meghajolt.

– Gratulálok, Poirot úr. Mi adta az ötletet?

– Két, egymástól független mondat. Az egyik ma reggel hangzott el a gépünkön. Egy férfi azt mondta, hogy a gyilkosság napján repült át a Csatorna fölött egy csaknem üres gépen. A másik Elise szájából hangzott el, miszerint felhívta a Universal Airlines-t, s megtudta, hogy nincs hely a reggeli járatra. Nos, ez a két állítás ellentmondott egymásnak. Emlékeztem, hogy a két utaskísérő említette: látták Madame Giselle-t néhányszor a korai járaton – tehát szokás szerint reggel utazott.

– Valaki azonban azt akarta, hogy a 12 órás géppel menjen – valaki, akinek már jegye volt a Prometheusra. Miért mondta a tisztviselő, hogy nincs hely a reggeli járatra? Tévedett? Vagy hazudott? Az utóbbit tartottam valószínűbbnek... És igazam volt.

– Ez az ügy percről percre egyre rejtélyesebb – kiáltott fel Fournier. – Először egy nő nyomába eredünk. Most egy férfiről van szó. Ez az amerikai...

Megállt, és Poirot-ra nézett.

Az aprót bólíntott.

– Igen, barátom – mondta. – Könnyű eljátszani az amerikaiit – itt, Párizsban! Orrhang, rágógumi, kis kecskeszakáll, teknőckeretes szemüveg – mindez színpadi kellék egy amerikai szerepéhez...

Elővette a zsebéből a Sketch-ből kivágott újságlapot.

– Mit néz?

– Egy grófnőt fürdőruhában.

– Gondolja, hogy...? De nem, az a hölgy olyan törékeny, bájos, arányos – nem tudna megjeleníteni egy magas, hajlott hátú amerikaiit. Igen, színésznő volt, de kizárt, hogy eljátszott volna egy ilyen szerepet. Nem, barátom, ez nem jó gondolat.

– Sose állítottam ilyesmit – jelentette ki Poirot.

És még mindig őszinte érdeklődéssel szemlélte a képet.

TIZENKETTEDIK FEJEZET Horbury Chase-ben

Lord Horbury a tálaló mellett állt, s szórakozottan vett a vesepecsenyéből.

Stephen Horbury huszonhét éves volt. Keskeny feje hosszúkás állban végződött. Nem látszott másnak, mint ami volt: sportkedvelő, a szobában keveset ülő férfi, aki szellemileg nem nyújt különösebb teljesítményt. Jószívú, kissé önelégült, rendíthetetlenül hűséges és megátalkodottan makacs.

Jól megrakott tányérjával a kezében visszasétált az asztalhoz, és enni kezdett. Közben kinyitott egy újságot, de azonnal, homlokráncolva félre is dobta. Odébblokta a tányérját, rajta a félig megevett étellel, ivott néhány korty kávé, és felállt. Egy percig bizonytalanul várt, aztán fejét kissé leszegve kiment az ebédlőből. Áthaladt a széles fogadócsarnokon, és felment az emeletre.

Kopogott egy ajtón, s várt egy percet. A szobából egy tiszta, csengő hang kiáltott ki:– Szabad.

Lord Horbury bement.

A hatalmas, gyönyörű hálószoba ablakai dél felé nyíltak. Cicely Horbury ágyban volt – egy hatalmas, Erzsébetkori, faragott faágyon hevert.

Ő is gyönyörű volt rózsaszín selyemhálóingében, amelyre ráomlottak aranyszínű fürtjei. Az éjjeliszekrényen állt a reggelizőtálcája a narancslé és a kávé maradékával. A hölgy éppen a leveleit bontogatta. A szobalány tett-vett a szobában.

Bármely, a férfinemhez tartozó egyénnél bocsánatos bűn, ha ennyi szépség láttán netán gyorsabban ver a pulzusa – Lord Horburyra azonban a legkevésbé sem hatott bájos felesége látványa.

Volt idő – úgy három évvel korábban – amikor Cicely észbontó szépsége vadul tört a férfi érzékeire. Akkoriban szenvedélyesen, örülten szerelmes volt. De annak már vége. Akkor nem volt az eszénél. Most már kijózanodott.

Lady Horbury némi meglepetéssel nézett fel: – Mi van, Stephen?

– Négyszemközt akarok beszélni veled – mondta a férfi nyersen.

– Madeleine – szólta oda Lady Horbury a szobalánynak. – Hagyj ott mindent, és menj ki.

– Très bien, M'lady – motyogta a francia, talán majd a szeme sarkából érdeklődő pillantást vetett Lord Horbury felé, és kiment.

Lord Horbury megvárta, amíg a lány becsukja maga után az ajtót, aztán megszólalt: – Szeretném tudni, Cicely, hogy pontosan mi van a mögött; hogy úgy döntöttél, idejössz.

Lady Horbury megrántotta gyönyörű, formás vállát.

– Végül is, miért ne jöhetnék?

– Miért ne? Tudomásom szerint számtalan ok van rá: – Ó, mindig azok az okok... – mormogta a felesége.

– Igen, az okok. Talán nem felejtetted el, hogy a viszonyunkra tekintettel megállapodtunk abban, hogy nincs sok értelme folytatni ezt az együttélésnek csúfolt komédiát. Abban maradtunk, hogy megkapod a londoni házat, és kapsz bőséges igazán bőséges – ellátmányt. Bizonyos határokon belül járhatod a magad útját. Miért akkor ez a hirtelen visszatérés?

Cicely megint vállat vont.

– Úgy gondoltam – ez így jobb.

– Úgy érted igaz, hogy anyagilag...?

– Ó, istenem, mennyire utállak – fakadt ki Lady Horbury. – Te vagy a legkicsinyesebb férfi a világon!

– Kicsinyes?! Rám mondod, hogy kicsinyes vagyok, amikor miattad, a te esztelen költséged miatt van jelzálog a birtokon?

– A birtok, a birtok – csak ezzel tudsz törődni! Lovak, vadászat, lövöldözés, növénytermesztés meg azok a fárasztó vén parasztok. Egek, micsoda élet egy nőnek...

– Vannak nők, akik élvezik ezt az életet.

– Igen, az olyanok, mint Venetia Kerr, aki maga is félig-meddig ló. Miért nem ilyen nőt vettél el?

Lord Horbury az ablakhoz lépett.

– Kissé elkésett kérdés. Téged vettelek el.

– És most már nem szabadulhatsz tőlem – mondta Cicely, és diadalmasan, gonoszul nevetett.

– Szeretnél, de nem tudsz.

– Muszáj ebbe belebocsátkoznunk most? – kérdezte a férfi.

– Isten meg a tradíciók, ugye? A barátaim halálra nevetik magukat, amikor elmesélem nekik, miket tudsz mondani.

– Jól teszik. Visszatérhetnénk beszélgetésünk eredeti tárgyához? Hogy miért vagy itt?

De a felesége nem reagált erre, hanem ezt mondta: – Megjelentetted a lapokban, hogy nem vállalod át az adósságaimat. Szerinted ez úriemberhez méltó viselkedés?

– Sajnálom, hogy erre a lépésre kényszerültem. Figyelmeztettelek, tudod. Kétszer fizettem is. De mindennek van határa. Az az esztelen játékszenvedélyed – de minek is beszéljünk erről?

Azt viszont tudni akarom, mi hozott Horburybe.

Mindig utáltál itt lenni, halálra untad magad.

Cicely Horbury játékbaba arca elkomorult.

– Gondoltam, most jobb – átmenetileg...

– Most jobb...? – ismételte a férfi töprengve. Aztán élesen a feleségének szegezte a kérdést:

– Cicely, vettél fel kölcsönt attól az öreg francia nőtől?

– Melyiktől? Nem tudom, hova akarsz kilyukadni.

– Tudod te azt jól, miről beszélek. Arról a nőről, akit megöltek a párizsi gépen – ugyanazon a gépen, amelyen te is utaztál. Vettél fel kölcsönt tőle?

– Nem, dehogyis! Micsoda ötlet!

– Nézd, ne legyél naiv számár ebben a dologban, Cicely. Ha az a nő adott neked pénzt, akkor jobb, ha megmondod nekem. Ne feledd, az az ügy még nincs lezárva. A kihallgatás után úgy szólt az ítélet, hogy ismeretlen tettes vagy tettesek aljas indítékból megölték. A rendőrség mindkét országban teljes gőzzel dolgozik az ügyön. Csak idő kérdése, hogy rájöjjenek az igazságra. Az a nő biztosan hagyott hátra iratokat az üzleti ügyeiről. Ha bármi kipattanhat, ami téged kapcsolatba hoz velem, akkor jobb, ha előre felkészülünk. Ki kell kérnünk Houlkes tanácsát

a dologban. (Houlkes, Houlkes, Wilbraham és Houlkes nemzedékek óta a család ügyvédei voltak, akik a birtok ügyeit intézték.) – Hát nem voltam tanúként ott, abban az átkozott tárgyalóteremben? Nem megmondtam, hogy sose hallottam arról a nőről?

– Nem hinném, hogy ez sokat számít – mondta szárazon a férje. – Ha volt ügyed ezzel a nővel, akkor a rendőrség rá is fog jönni.

Cicely mérgesen felült az ágyban.

– Talán még azt is a fejedbe vetted, hogy én öltem meg – hogy felpattantam a helyemről, és ráfújtam egy nyilat egy fúvócsőből! Meg efféle marhaságok!

– Az egész örütségnek hangzik – helyeselt elgondolkozva Stephen. – De azt akarom, hogy felmérjed a helyzetedet.

– Miféle helyzetemet? Nincs semmiféle helyzet! A fenébe is, te egy szót sem hiszel el nekem! És ugyan miért aggódsz egyszeriben értem? Hiszen nem érdekel, mi történik velem. Nem szeretsz, utálsz engem. Boldog lennél, ha holnap meghalnék. Akkor miért játszod meg magad?

– Nem túlzol egy kicsit? Lehet, hogy – ahogy te mondd – ódivatú vagyok, de igenis törődöm a család jó hírével – s ez lehet, hogy elavult érzélem, amelyet te megvetsz. De erről van szó.

Hirtelen sarkon fordult, és kiment.

A halántéka lüktetett. A gondolatok villámgyorsan cikáztak az agyában.

– Hogy nem szeretem? Utálok? Igen, így van. Boldog lennék, ha holnap meghalna? Istenem, de milyen boldog lennék! Mint egy rab, akit kiengedtek a börtönből. Milyen aljas és kegyetlen az élet! Amikor először láttam őt abban a darabban, milyen hamvas, milyen imádnivaló gyerekek látszott a szőke fürtjeivel... Imádnivaló volt. Milyen hülye tacskó voltam! Megőrültem érte, elment az eszem teljesen... Imádnivalón tökéletesnek, olyan édesnek láttam, s közben ugyanolyan volt, mint most – közönséges, gonosz, bosszúálló és üresfejű... Már nem értem, hogy láthattam őt elragadónak. – Füttyentett, mire előloholt egy spániel, s rajongó tekintettel nézett föl rá.

– Jó öreg Betsy – mondta Stephen, és megsimogatta a kutya lelógó, hosszú füleit.

Közben ez járt a fejében: "Fura egy szitok, hogy szukának nevezzenek egy cafka nőt. Az olyan szuka, mint te, Betsy, felér szinte az összes nővel együttvéve, akikkel eddig találkoztam.

A fejébe csapott egy régi horgászkalapot, s nyomában a kutyaival kiment a házból.

A birtok körüli céltalan barangolása lassan megnyugtatta meggyötört idegeit. Megveregette kedvenc kopója nyakát, váltott néhány szót a lovással, aztán betért a Home Farmra, ahol elbeszélgetett a farmer feleségével. Éppen egy keskeny ösvényen bandukolt, sarkában Betsyvel, amikor barna ménje nyergében szembe jött vele Venetia Kerr.

Venetia lóháton festett a legjobban. Lord Horbury csodálattal nézte, egyszersmind szeretettel és az otthonosságnak valami különös érzetével.

– Szervusz, Venetia – mondta.

– Szervusz, Stephen.

– Hol jártál? Kinn, az öt hektáron?

– Igen. Szépen mozog, igaz?

– Elsőrangú ló. Láttad azt a kétévesemet, amelyiket a Chattisley-i vásárból vettem?

Még pár percig beszélgettek a lovakról, aztán a férfi megjegyezte: – Apropó, Cicely itt van.

– Itt, Horburyben?

Venetia illemkódexe szerint nem volt ildomos kimutatni bárminemű meglepetést, de most nem tudta teljesen elfojtani a csodálkozását.

– Igen. Tegnap éjjel jött meg.

Mindketten hallgattak egy kicsit. Aztán Stephen szólalt meg: – Te ott voltál azon a kihallgatáson, Venetia.

Hogy... ööö... hogy mentek a dolgok?

A nő elgondolkozott.

– Hát, senki nem mondott semmi különöset, ha erre gondolsz.

– A rendőrség semmit nem hozott nyilvánosságra?

– Nem.

– Elég kellemetlen lehetett neked – jegyezte meg a férfi.

– Hát, éppenséggel nem élveztem. De nem volt olyan borzasztó. Az ügyész úriember volt.

Stephen szórakozottan csapkodta a sövénybokrokat egy gallyal.

– Azt mondd meg, Venetia, hogy kit tartanak... hogy szerinted ki lehetett a tettes?

Venetia Kerr lassan megcsóválta a fejét.

– Nem tudom. – Habozott egy kicsit, kereste a szavakat, hogy a legpontosabban és a legtapintatosabban fogalmazza meg, amit mondani akar, Aztán kis nevetéssel hidalta át a nehézséget. Ami azt illeti, nem Cicely volt, se nem én. Azt tudnám. Ő észrevette volna, ha én teszem, én meg azt, ha ő...

Stephen vele nevetett.

– Akkor jó – mondta vidáman.

Tréfára akarta venni, de a lány kihallotta a megkönnyebbülést a hangjából. Szóval arra gondolt, hogy...

Gyorsan másra terelte a gondolatait.

– Venetia – szólalt meg Stephen. – Hosszú ideje ismerlek, igaz?

– Hm, így van. Emlékszel azokra a rémséges táncórákra, amikor gyerekek voltunk?

– Hogy felejthetném el? Úgy érzem, neked elmondhatok bizonyos dolgokat...

– Hát hogyan. – Venetia habozott egy kicsit, aztán természetes egyszerűséggel kérdezte: Cicelyről van szó, ugye?

– Igen. Figyelj ide, Venetia. Volt Cicelynek valami köze ehhez a Giselle nevű asszonyhoz?

– Nem tudom – válaszolt megfontolt lassúsággal Venetia. – Én Dél-Franciaországban voltam, ne feledd. Még nem hallottam a Le Pinet-i pletykákat.

– És mit gondolsz?

– Hát, őszintén szólva, nem lennék meglepve...

Stephen gondterhelten bólintott.

– De miért aggódsz miatta? – kérdezte Venetia gyöngéden. – Úgy értem, viszonylag különváltan éltek, nem? Ez az ő ügye, nem a tiéd.

– Amíg a feleségem, addig kényszerűen az én ügyem is.

– Nem... nem válhatnátok el?

– Valami mondvacsinált ürüggyel? Kétlem, hogy beleegyezne.

– Elválnál tőle, ha lenne rá mód?

– Ha lenne bizonyítékom ellene, feltétlenül mondta Stephen komoran.

– Azt hiszem – töprengett Venetia – ezt ő pontosan tudja is...

– Így van.

Mindketten elhallgattak. Annyi morális érzéke van a nőnek, mint egy macskának, gondolta Venetia, ezt jól tudom. De óvatos is. Ravasz. Hangosan csak ennyit mondott: – Akkor hát nincs mit tenni.

Stephen megcsóválta a fejét. Aztán megkérdezte: – Ha szabad volnék, akkor hozzám jönnél, Venetia?

A lány mereven előre nézett a lova két füleközött, s vigyázott, hogy ne szűrődjenek érzelmek a hangjába: – Igen, azt hiszem.

Stephen! Hiszen mindig is szerette Stephent, egészen azóta, hogy gyerekkorukban táncórákra jártak, cserkészkedtek, madárfészkeket fosztogattak. Stephen is kedvelte őt, de nem

annyira, hogy ez megóvja őt attól az őrült, kétségbeesett, vad szerelemtől a színésznőcskével...

– Milyen csodás életünk lehetne... mondta Stephen.

Képek villantak fel az agyában: vadászat teázás, finom sütemény – a föld és a levelek nedves illata – gyerekek... Mindaz, ami Cicelytől idegen volt, amit Cicely nem nyújthatott neki. A szeme elködösödött. Aztán hallotta, hogy Venetia megszólal, még mindig ugyanazon a szenttelen, nyugodt hangon: – Stephen, ha így van, mire várunk? Ha elszökünk együtt, Cicelynek bele kell egyeznie a válásba.

Stephen indulatosan közbevágott: – Te jó isten, csak nem képzeled, hogy ilyesmibe sodorlak?

– Nem érdekel.

– De engem igen – szögezte le ellentmondást nem tűrően a férfi.

Ha ez van, gondolta Venetia, akkor ez van.

Kár. Reménytelenül előítéletes, de azért roppantdrága. Nem is akarom, hogy másmilyen legyen...

– Hát, Stephen, nekem mennem kell – szólalt meg.

Finoman megbökte a sarkával a lova vékonyát.

Amint Stephen felé fordult, hogy búcsút intsen neki, a tekintetük találkozott. A szemükben ott tükröződött mindaz az érzelem, amelyet óvatos szavaikkal titkoltak.

Amint Venetia befordult az ösvény kanyarulatában, elejtette az ostorát. Egy arra sétáló ember fölszedte, és átnyújtotta neki egy eltűzött mély meghajlás kíséretében.

Külföldi, gondolta Venetia, miközben köszönetet mondott neki. Olyan ismerős az arca. Gondolatban szórakozottan végiggondolta a Juan les Pins-ben töltött napokat, de közben mindig ott volt Stephen is a gondolatai között.

Amikor már hazaért, akkor ugrott csak be neki a kis ember, aki átadta nekem a helyét a repülőgépen! Azt mondták a kihallgatáson, hogy detektív. És mindjárt jött a következő gondolat: Ugyan mit keres ez itt?

TIZENHARMADIK FEJEZET Antoine fodrászszalonjában

A kihallgatást követő reggelen Jane kissé felfokozott hangulatban lépett be az Antoine-ba.

Az ember, akit mindenki monsieur Antoineként ismert – valódi neve Andrew Leech, s fennen hangoztatott idegen származása mindössze annyiból áll, hogy az anyja zsidó volt – jelentőségteljes homlokráncolással fogadta a lányt.

Miután megszerezte magának a Brunton Street egyik fényes portálját, a férfinak szinte a vérévé vált, hogy törje az angolt.

Leteremtette Jane-t, mondván, hogy a lány teljesen "imbécile". Egyáltalán mi a csudának kellett repülnie? Micsoda ötlet! Ez a kalandorság most felmérhetetlen károkat fog okozni az üzletnek. Miután kitöltötte a mérgét, elbocsátotta a lányt, akire barátnője, Gladys, bátorítólag nagyot kacsintott.

Gladys világítóan szőke, nyers modorú nő volt, aki munka közben elegánsan hűvös stílusban beszélt, máskor pedig vaskos kedélyességgel.

– Rá se ránts, drágám – mondta Jane-nek.

– A vén pokróc most kivár, hogy lássa, merről fúj a szél. Van egy olyan érzésem, hogy nem onnan, ahonnan gondolja. Uram atyám, jön a vén banya, az ég rogyjon rá. Megint ötvenszer fog rájönni a hopparé, mint mindig. Remélem, nincs vele az a francos kis dög.

Egy pillanattal később Gladys már föl is öltötte a munkamodorát".

– Jó reggelt, asszonyom, nem hozta el azt az édes kis pincsikutyát? Akkor kezdetünk is a

mosással, hogy aztán monsieur Henri munkához láthasson...

Jane ekkor lépett a fél-fallal elkerített szomszédos fürkébe, ahol már ott ült egy hennázott hajú nő. A nő az arcát vizsgálta a tükörben, és így szólt a barátnőjéhez: – Az arcom igazán borzasztó ma reggel, ugye drágám?

A barátnő, aki unottan lapozgatta a Sketch magazin három hetes számát, kényszeredetten válaszolt: – Úgy látod, kedvesem? Szerintem ugyanolyan, mint mindig.

Jane megjelent, s az unott hölgy abbahagyta a magazin bágyadt lapozgatását. Átható pillantást vetett Jane-re, aztán odaszólt a másik nőnek: – Amiről beszéltem, drágám... Most már biztos vagyok benne.

– Jó reggelt, asszonyom – kezdte Jane azzal a derűs könnyedséggel, amelyet elvártak tőle, s amelyet most már minden erőfeszítés nélkül, szinte gépiesen elő tudott varázsolni magából.

– Már nagyon régen nem láttuk itt. Gondolom, külföldön volt.

– Antibes-ban – mondta a hennázott hajú.

Most ő bámult leplezetlen érdeklődéssel Jane-re.

– Milyen csodás lehetett – felelte Jane megjátszott lelkesültséggel. – Nos, mit csinálunk ma? Csak mosás és berakás, vagy színezés is lesz?

A hennázott hajú egy pillanatra abbahagyta a fürkészt, és előrehajolva gondosan megszemlélte a haját a tükörben.

– Azt hiszem, kibírja még egy hétig... Egek, milyen rémségesen nézek ki!

– Mit vársz, drágám, ilyen hajnali órán? – jegyezte meg a barátnő.

– Ó, várja meg, amíg monsieur Georges munkába veszi!

– Mondja csak – kezdte a nő, aki újból Jane-t vizslatta –, maga az a lány, aki tegnap tanúvallomást tett – aki ott volt a repülőgépen?

– Igen, asszonyom.

– Hú, de izgalmas! Szörnyen érdekes, mondja vajon valamit róla! Jane megtett mindent, hogy meg legyenek elégedve vele.

– Igen, asszonyom, valóban hajmeresztő volt, igazán... – s ezzel belefogott a mesélésbe, a föltett kérdésekre válaszolva. Hogy nézett ki az öreg nő? Igaz-e, hogy a fedélzeten volt két francia detektív, s az egész ügy kapcsolatba hozható a francia kormányzati botrányokkal? Lady Horbury tényleg ott volt? Valóban olyan csinos, ahogy mondják? Mit gondol Jane, ki követhette el a gyilkosságot? Az egész ügyet elkenik kormányzati érdekek miatt... És így tovább, és így tovább...

Ez az első megpróbáltatás csak a kezdet volt, a jelenet még számtalanszor megismétlődött. Mindenki azt akarta, hogy az a lány vegye kezelésbe, aki ott volt a gépen... így elmondhatták az ismerősöknek: "Drágám, hát ez aztán tényleg fantasztikus... A lány, aki a fodrászszalonomban dolgozik, az a lány, aki... Igen, a helyedben én is : odajárnék – nagyon rendesen megcsinálják a frizurádat... Jeanne-nek hívják . . nagyon helyes kis teremtés, hatalmas szemekkel. Mindent elmesél, ha szépen megkéred..."

A hét vége felé Jane már úgy érezte, nem bírja tovább – ha még egyszer elisméltetik vele a történetet, akkor sikít, vagy rátámad a kérdezőre a hajszárítóval...

Végül is jobb módot talált az ingerültsége levezetésére. Odament monsieur Antoine-hoz, és nagy merészen fizetésemelést kért.

– Micsoda?! Van képe emelést kérni, amikor csak szívjóságból nem rúgtam ki, miután belekeveredett egy gyilkossági ügybe? Mások, akik nálam szívtelenebbek, azonnal elbocsátották volna!

– Ugyan már – felelte Jane hűvösen. – Én vonzom ide a vendégeket, és ezt maga is jól tudja. De ha azt akarja, hogy elmenjek, akkor elmegyek.

Simán megkapom a nagyobb fizetést az Henri-nál vagy a Maison Richet-ben.

– És ki a csuda tudná, hogy odament? Különben is, ki maga; a dalai láma?

– Összeismerkedtem egy-két újságíróval azon a kihallgatáson – mondta Jane. – Bármelyikük szívesen nyilvánosságra hozná, hogy hová mentem át!

A férfi tartott attól, hogy ez igaz lehet, úgyhogy morogva bár, de beleegyezett a fizetésemelésbe. Gladys tapsolt őszinte örömeiben.

– Jól csináltad, drágám – mondta. – Nyamvadt Andrew köpni-nyelni nem tudott. Ha mi, nők nem tudnánk kiállni önmagunkért, már sehol sem lennénk. Vari vér a pucádban, drágám, s ez tetszik nekem.

– Megállok én a magam lábán – szegte föl Jane dacosan finom kis állát. – Mindig is magamra voltam utalva.

– Nehéz az élet, kedvesem – mondta Gladys.

– Aztán ezután se hagyd, hogy nyamvadt Andrew lehengereljen. Jobban is fog kedvelni úgy.

A féltékenység nem túl kifizetődő manapság – de azt hiszem, ebben egyikünk sem szenved...

Jane mondókája, amelyet nap mint nap többé-kevésbé ugyanúgy előadott, ettől kezdve bevett szereppé egyszereződött.

Norman Gale, aki meghívta Jane-t vacsorára és utána színházba, állta a szavát. Remek este volt – az a fajta, amikor minden kimondott szó, minden bizalmas megnyilvánulás a két ember közti szimpátiát és megértést erősíti.

Mindketten – a macskák ellenében – a kutyákat szeretik. Egyformán utálják az osztrigát, de imádják a füstölt lazacot. Szeretik Greta Garbót, de nem kedvelik Katherine Hepburnt. Nem állhatják a kövér nőket, és lenyűgözőnek találják a hollófekete hajszínt. Visszatetsző számukra az égővörösre lakkozott köröm, a hangoskodás, a zajos éttermek és a fekete bőrszín. Szívesebben közlekednek buszon, mint földalattin.

Szinte mágikusnak tetszett, hogy két ember ennyire egyetértsen.

Egyik nap a fodrászszalonban Jane táskájából kiesett egy levél, amelyet Normantól kapott.

Amint kissé elpirulva felkapta a levelet, Gladys lecsapott rá.

– Ki az illető, kedvesem?

– Nem értem, miről beszélsz – felelte Jane, még vörösebben.

– Ne szédíts! Tudom, hogy azt a levelet nem az édes jó nagybácsikád írta. Nem most jöttem le a falvédőről. Na, ki vele – ki a fiú?

– Valaki – egy férfi – Le Pinet-ben találkoztunk. Fogorvos.

– Fogorvos?! – ismételte Gladys élénk borzadályal. – Gondolom, villog a harminckét foga, mikor mosolyog.

Jane kénytelen volt beismerni, hogy pontosan ez a helyzet.

– Nagyon napbarnította, és világító kék a szeme... .

– Bárki lehet napbarnította – jelentette ki Gladys. – Vagy tengerpart kell hozzá, vagy az a kotyvalék a gyógyszerárból. Na, tudjuk – a „jóképű férfiak bronzbarnák”. A szeme nem lehet rossz, de hogy fogorvos... Ha majd megcsókol, arra fogsz gondolni, hogy mindjárt megszólal: „Kicsit nyissa nagyobbra, kérem”.

– Ne marhászkodj, Gladys.

– Ne légy olyan mimóza, drágám. Látom, hogy a szívedre vetted. Igen, Henry úr, jövök már...

Francos Henry! Azt hiszi, ő a mindenható, körbeugráltatja magát...

A levélben az állt, hogy vacsorázzanak együtt szombat este. Szombat délben, amikor megkapta a megemelt fizetését, Jane-nel madarat lehetett volna fogatni örömeiben.

És ha arra gondolok, mondta magában Jane, mennyire aggódtam hazafelé jövet a repülőgépen... Minden ragyogóan alakul... Az élet tényleg csodálatos!

Olyan jókedve kerekedett, hogy elhatározta: kirúg a hámból, és a Corner House-ban ebédel, ahol muzsikálnak is az ebéd mellé.

Egy négyszemélyes asztalhoz ült le, egy középkorú nő és egy fiatalember mellé. A nő éppen befejezte az evést, hívta a pincért, fizetett, majd összeszedte tengernyi csomagját, és távozott.

Jane, mint mindig, olvasott evés közben. Amikor lapozott, s felnézett egy pillanatra a könyvből, észrevette, hogy a szemben ülő fiatalembermerően nézi. Az arca halványan ismerősnek tetszett.

A fiatalember elkapta a pillantását, s meghajolt felé ültében.

– Elnézést, Mademoiselle, nem ismer meg?

Jane figyelmesebben vette szemügyre. Kedves, kisfiús arca volt, s inkább csak arca mozgékonyága miatt volt jóképűnek mondható, nem másért.

– Nem vagyunk bemutatva egymásnak, ez igaz – folytatta a fiatalember –, hacsak nem nevezzük ismeretségnek a gyilkossági ügyet, s azt, hogy mindketten tanúskodtunk emiatt.

– Ja, igen – mondta Jane. – De buta vagyok! Ismerősnek láttam az arcát. Mi is a neve...

– Jean Dupont – felelte a fiú, és mókásan, egész elragadóan kis meghajlásba vágta magát.

Jane-ben hirtelen felrémlt Gladys – nem túlzottan tapintatos – megjegyzése. – Ha üldözőbe vesz egy férfiember, akkor biztos, hogy jön egy másik is. Mintha ez lenne a természet törvénye. Néha három vagy négy is felbukkan a láthatáron...

Mármost Jane mindig is puritán, dolgos életet élt (mintha egy regényből lépett volna elő: "Eszes, vidám lány volt, aki nem ismert férfiembert", és így tovább). Jane csakugyan eszes, vidám lány volt, akinek nem volt udvarlója. Most egyszeriben úgy festett, mintha a férfiak egymás sarkát taposnák körülötte. Nem volt kétséges Jean Dupont arcán, amint előrehajolt az asztal fölött, több volt, mint udvarias érdeklődés. Határozottan tetszett neki, hogy Jane-nel ülhet szemközt. Sőt, mi több – egyenesen boldog volt.

Jane balsejtelemmel figyelmeztette önmagát: Hm, francia... A franciákkal vigyázni kell, azt mondják.

– Szóval még mindig Angliában tartózkodik – szólalt meg, aztán mindjárt el is átkozta magát ezért a teljesen ostoba megjegyzésért

– Igen. Az apám Edinburgh-be ment előadást tartani, aztán a barátainkat is meglátogattuk. De most... holnap... hazamegyünk.

– Értem.

– A rendőrség... Még nem tartóztattak le senkit? – kérdezte Jean Dupont.

– Nem, az újságokban semmi nem volt az ügyről mostanában. Talán feladták...

Jean Dupont megrázta a fejét. – Nem, nem adják fel ilyen könnyen. Csendben dolgoznak – a kezével beszédes mozdulatot tett – a sötétben...

– Jaj, ne – tiltakozott Jane. – Beleborsózik a hátam... – Hát igen, nem valami kellemes érzés ilyen közel lenni egy gyilkossághoz... Én még közelebb voltam – tette hozzá –, mint maga. Tényleg ott történt, mellettem. Nem is nagyon szeretek erre gondolni...

– Mit gondol, ki a tettes? – kérdezte Jane. Én azóta is ezen töröm a fejem.

Jean Dupont vállat vont.

– Hát az biztos, hogy nem én voltam. Túl csúnya volt az a nő!

– Nocsak – mondta Jane –, azt gondolná az ember, hogy előbb megölnek egy csúnya nőt, mint egy szépet...

– Szó sincs róla. Ha egy nő csinos, akkor az ember megkedveli – aztán ő rosszul bánik az illetővel – féltékennyé teszi, örülten féltékennyé.

No jó, mondja magában, megölöm. Legalább elégtételelem legyen.

– És ez elégtétel?

– Nem tudom, Mademoiselle, mert még nem próbáltam. – Nevetett, aztán megcsóválta a fejét.

– De egy olyan ronda öreglányt, mint ez a Giselle – ki a csuda venné a fáradságot, hogy

megölje?

– Hát ez is egy szempont – mondta Jane, s összevonta a szemöldökét. – Azért elég szörnyű arra gondolni, hogy egyszer talán ő is szép volt és fiatal.

– Persze, persze. – Jean Dupont elkomolyodott. – Az élet nagy tragédiája, hogy a nők megöregszenek.

– Úgy látom, sokat gondol a nőkre, meg hogy milyenek... – jegyezte meg Jane.

– Természetesen. Ez a legérdekesebb téma a világon. Ez magának talán furcsán hangzik, mert maga angol. Egy angol férfi először is a munkájával törődik – az állásával, ahogy mondják, aztán jön a sport, és végül – legutoljára – a feleség. Igen, igen, ez így van. Mondok egy példát.

Képzelve, volt egy angol Szíriában, egy kis hotelben, akinek a felesége megbetegedett. A férfinak Irakba kellett mennie. Eh bien, gondolná, hogy mit csinált? Otthagyta a feleségét, s folytatta az útját, hogy időben "teljesítse a kötelezettségét". És a felesége meg ő is természetesnek vették ezt. Sőt, nemes önzetlenségnek. Az orvos viszont, aki nem volt angol, barbárnak tartotta a férfit. A feleség, egy emberi lény mindig az első, a munka, a kötelesség, az pedig sokkal kevésbé fontos.

– Hát nem tudom – mondta Jane. – Szerintem a munka az első.

– De miért? No lám, maga is ugyanígy gondolkodik! A munkával az ember pénzt keres a nők révén az ember a pénzt elkölti – tehát utóbbi sokkal nemesebb cél, mint az előbbi.

Jane nevetett.

– No jó – adta be a derekát. – Inkább tekintsenek luxuscikknek és költséges szenvedélynek, mint komor kötelességnek. Szívesebben venném, ha egy férfi élvezettel törődne velem, s nem azt érezné, hogy házi feladat vagyok.

– Mademoiselle, magával egy férfi sem érezné azt...

Jane enyhén elpirult, annyi őszinteség csendült ki a fiatalember hangjából. A fiú szaporán beszélt tovább: – Még csak most vagyok másodszor Angliában.

Nagyon érdekes volt a múltkor a... kihallgatáson, ugye, így mondják? – tanulmányozni három fiatal és bájos nőt, akik mind annyira mások voltak.

– Mi volt a véleménye rólunk? – kérdezte Jane derűs kíváncsisággal.

– Az a Lady Horbury – húú, azt a típust nagyon is jól ismerem. Nagyon ígéző – és nagyon, de nagyon sokba kerül... Sok ilyet látni a baccarat asztal mellett – lágy vonások, kemény arckifejezés... S az ember pontosan tudja, hogy fognak kinézni, mondjuk tizenöt év múlva. Csak a pillanatnyi csillogásnak él az ilyen. A játékszenvedélynek. Talán még kábítószert is szed... Au fond, teljesen érdektelen!

– És Kerr kisasszony?

– Ó, hát ő nagyon-nagyon angol. Ő az a fajta, akinek bármely boltos a Riviérán ad hitelt – a mi kereskedőink élesszeműek ám! A ruhája nagyon jól szabott, de úgy öltözik, mint egy férfi.

A tartása olyan, mintha az egész Föld az ő birtoka volna: Nem öntelt – csak angol. Pontosán tudja, hogy ez vagy az az ember Anglia mely részéből származik. Tényleg! Láttam ilyen nőket Egyiptomban. "Micsoda? – kérdezték. – A hogyhívjákék itt vannak? A Yorkshire-i hogyhívjákék? Ó, a Shropshire-i hogyhívjákék..."

Remekül adta vissza a stílust. Jane felkacagott a jólnevelt, pedáns hanghordozás hallatán.

– Na és akkor – én...?

– No akkor jött maga... Azt mondtam magamban: milyen szép is lenne, milyen csodálatos, ha újra láthatnám! És most itt ülök magával. Az istenek néha nagyon ügyesen elrendezik a dolgokat.

– Maga, ugye, régész? Kiás a földből mindenfélét...?

A lány élénk figyelemmel hallgatta, ahogy Jean Dupont a munkájáról mesél. Végül felsóhajtott.

– Maga annyifelé járt a világban. Olyan sokat látott. Az egész nagyon izgalmasnak látszik.

Én meg soha nem fogok sehova se menni.

– Szeretne... külföldre menni, egzotikus tájakat látni? Ne feledje, arrafelé nem bodorítják be a haját...

– Bodorodik az magától – nevetett Jane.

Fölpillantott a faliorára, s gyorsan odaintette a pincéernőt.

Jean Dupont kissé zavartan szólalt meg: – Mademoiselle, megkérdezhetem, hogy... mivel, mint mondtam, holnap visszautazom Franciaországba – szóval, hogy velem vacsorázna-e?

– Sajnálom, nem lehet. Már van egy vacsorameghívásom.

– De kár, nagyon sajnálom. Mostanában nem jön Párizsba?

– Nem hinném...

– Én meg nem tudom, hogy mikor leszek Londonban újra! Szomorú, ugye?

Egy pár pillanatig Jane kezét szorongatva áll – Remélem, hogy megint láthatom nagyon remélem – mondta, és úgy látszott, valóban így gondolja.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

A Muswell Hillen

Az idő tájt, amikor Jane kilépett a fodrászszalonból, Norman Gale szívélyes orvosi modorban így szól: – Ez egy kicsit érzékeny lesz... Jelezze, ha fájdalmat okozok...

Gyakorlattan dolgozott a fúróval.

– Nos, készen is vagyunk. Ross kisasszony...

Ross kisasszony azonnal mellette termett; kevés fehér anyagot kevergetett egy tálkában.

Norman Gale betömte a fogat, s így szól: Lássuk, mikor is – jövő kedden jön újra, ugye?

A páciens, miután gondosan kiöblítette a száját, lendületes magyarázkodásba fogott. Elutazik, elnézést kér – le kell mondania a jövő heti időpontot. Igen, majd jelentkezik, ha visszajött.

Ezzel már ki is menekült a rendelőből.

– Hát akkor, ennyi volt mára – mondta Norman Gale.

– Lady Higginson telefonált – mondta Ross kisasszony –, hogy le kell mondania a jövő heti időpontját. Nem akart új időpontot megbeszélni. Ja és Blunt ezredes nem tud jönni csütörtökön.

Norman Gale bólintott, az arcvonásai megkeményedtek. Minden nap ez ment – az emberek telefonáltak. Lemondták a kezelést. Mindenféle ürügyekkel hozakodtak elő – elutaznak – külföldre mennek – megfáztak, és így tovább.

Nem számított, mit mondanak, az igazi okot Norman Gale éppen most látta meg legutóbbi páciense szemében, amikor a fúróért nyúlt... A hirtelen pánikot...

Szóról-szóra le tudta volna írni egy darab papírra a nő gondolatait. "Jézus Mária, hát persze hogy ő ott volt azon a gépen, amikor megölték a nőt... Vajon... , Az ember annyi mindent hall, az emberek néha megbolondulnak, és a legértelmetlenebb dolgokat követik el... Hát ez itt nem egy életbiztosítás, dühöngő őrült is lehet ez az alak, aki gyilkol... Olyanoknak látszanak, mint bárki más, mindig ezt hallottam... Igen, mindig is az volt az érzésem, hogy olyan különös a tekintete..."

– Hát akkor – szólalt meg Gale –, úgy látom, nyugodt életünk lesz a jövő héten.

– Igen, rengetegen elmaradtak. Ó, de maradnak még elegenden. Úgyis olyan keményen dolgozott nyár elején.

– Nem úgy néz ki, mintha lenne esélyem túldolgozni magam az ősszel, igaz?

Ross kisasszony nem válaszolt, ettől megmentette őt a telefon csörgése. Kiment a szobából, hogy fölvegye a kagylót.

Norman bedobta az eszközöket a sterilizálóba, s keményen törte a fejét. Lássuk csak, gondolta, hogy állunk. Ne kerüljünk a forró kását. Ez az ügy szakmailag betett nekem. Fura, Jane-nek meg használt. Az emberek odagyűlnek, s leesett állal bámulják. Ha belegondolok, nálam épp ez a baja – ha tetszik, ha nem, leesett állal kell hogy bámuljanak rám, s ezért nem rajonganak... A fogorvosi székben az ember kínosan kiszolgáltatott.

Ha egy fogorvos megkergül... Milyen különös dolog egy gyilkosság! Az ember azt gondolná, megtörténik, és kész. De nem, mert minden férfiúra kihatása van, amire nem is gondolnánk.

De nézzük a tényeket. Mint fogorvosnak, nagyjából befellegzett nekem. Mi történne, ha mondjuk letartóztatnák azt a Horbury nevű nőt? Akkor csapatostul masíroznának vissza hozzám a betegeim? Ki tudja. Ha egyszer valami rohadni kezd... De mi a fenét számít ez? Nem érdek De igen – érdekel, Jane miatt. Jane imádnivaló... Akarom is, de még nem lehet az enyém – egyelőre... A francba.

Norman elmosolyodott, mert arra gondolt, hogy minden rendben lesz, igen... A lány megvár...

A fenébe is, elmegyek Kanadába – igen, ez megoldás. Ott fogok pénzt keresni. Nevetett magában.

Ross kisasszony visszajött.

– Mrs. Lorrie volt az. Sajnálja, de...

– ... de valószínűleg Timbuktuba megy – fejezte be Norman. – Vive les rats! Jobban tenné ha új állás után nézne, Ross kisasszony. Mintha süllyedne alattunk a hajó...

– Ó, Gale úr, csak nem hagyhatom itt a bajban...

– Derék lány. Hát maga nem patkány, az biztos. De komolyan gondoltam – ha valami nem történik, s nem tisztázódnak a dolgok, akkor nekem végem.

– De hát kell hogy történjék valami! – mondta Ross kisasszony hevesen. – Szerintem példátlan, amit a rendőrség művel. Még csak meg sem próbálják...

Norman nevetett. – Szerintem biztosan próbálkoznak.

– Valakinek kell már csinálnia valamit.

– Így van. Gondoltam, hogy nekem kéne tennem valamit, de nem tudom, mit.

– Ó, Gale úr, csináljon valamit, maga olyan okos.

Igazi hős vagyok ennek a lánynak a szemében, gondolta Norman Gale. Szeretne detektívesdíját szani velem, de én más partnerre gondoltam.

Ugyanaznap este Jane-nel vacsorázott. Ösztönösen élénk jókedvet próbált tettetni, de a lány átlátott rajta. Nem kerülte el a figyelmét a férfi pillanatnyi szórakozottsága olykor-olykor, az összeráncolt szemöldöke; az ajka körül hirtelen támadó kemény vonalak.

Végül fel is tette a kérdést: – Norman, valami gondod van?

A férfi gyorsan rápillantott, aztán másfelé kapta a tekintetét.

– Hát, van egy kis gond. Keményen uborkaszegzen van.

– Ne marháskodj!

– De Jane!

– Komolyan mondtam. Nem érted, hogy látom, valami halálra aggaszt téged?

– Semmi nem aggaszt halálra. Csak ideges vagyok.

– Gondolod, hogy az emberek berezelnek attól...

– ... hogy a fogukat egy esetleges gyilkos vegye kezelésbe? Így van.

– Milyen iszonyú igazságtalanság!

– Igen, eléggé az. Őszintén mondom, Jane nagyon is jó fogorvos vagyok. És nem vagyok gyilkos.

– Gonosz világ. Valakinek végre tennie kéne valamit.

– Ezt mondta az asszisztensem, Ross kisasszony is ma reggel.

– Hogy néz ki?

– Mármint Ross kisasszony?

– Igen.

– Ó, hát nem is tudom. Nagydaráb – csontos – olyan az orra, mint egy hintalónak – és félelmetesen talpraesett.

– Nagyon rokonszenvesnek tűnik – jegyezte meg Jane nagylelkűen.

Normari joggal érezhette, hogy van diplomáciai érzéke. Ross kisasszony csontjai nem voltak olyan rettentőek, sőt, pompázatos vörös hajkorona ékítette a fejét, de Norman úgy gondolta – és igaza volt –, hogy jobb, ha ezt a tényt nem hangsúlyozza Jane előtt.

– Szeretnék tenni valamit – mondta. – Ha regényhős volnék, akkor megtalálnám a rejtély kulcsát, vagy elkezdenék nyomozni valaki után.

Jane megrángatta az inge ujját. .

– Figyelj csak, ott van az a Clancy – tudod, a krimiszerző –, ott ül egyedül a fal mellett. Nyomozzuk őutána.

– De moziba akarunk menni.

– Hagyd a mozit. Az az érzésem, ez sorsszerű... Azt mondtad, hogy nyomoznál, s íme, itt van valaki, aki után érdemes nyomozni. Az ember sohasem tudhatja. Lehet, hogy rájövünk valamire.

Jane lelkesedése ragadós volt. Norman elég készségesen belement a javaslatba.

– Ahogy mondd, az ember sohasem tudhatja – szögezte le. – Mennyire van a vacsorájával? Én nem látom rendesen, s nem akarom odafordítani a fejem.

– Körülbelül ott tart, ahol mi – mondta Jane.

– Siessünk egy kicsit, hogy kész legyünk; és fizetni tudjunk, amikor menni akar.

Ebben megegyeztek. Amikor végül az apró termetű Clancy fölkelt, és kiment a Dean Streetre, Norman és Jane elég közlelől követni kezdték.

– Hiszen taxiba is szállhat – érvelt Jane.

De Clancy úr nem szállt taxiba. Egyik karján vitte a kabátját – időnként a földön húzta –, s úgy kóborolt álmotagon a londoni utcákon. Kissé szeszélyesnek tetszett, ahogy haladt: egyszer felgyorsított, s frissen ügetett, másszor annyira lelassított, hogy csaknem megállt. Egyszer, egy útkereszteződés előtt megtorpant, és úgy állt ott, hogy az egyik lábát már elemelte a járdáról. Mintha egy lassított filmfelvétel volna.

Az útvonal, amelyet követett, szintén szeszélyesen kanyargott. Például annyiszor fordult egy ízben jobbra, hogy kétszer megkerülte ugyanazt a háztömböt.

Jane elemében érezte magát.

– Látod? – lelkenedett. – Gyanítja, hogy követik! Megpróbál lerázni minket.

– Gondolod?

– Hát persze. Senki nem köröz így különben.

– Vagy úgy!

Kissé óvatlanul befordultak egy sarkon, s csaknem feldöntötték üldözésük tárgyát. Clancy egy hentesüzlet előtt állt, s felfelé bámult a feliratra.

A bolt természetesen már zárva volt, de úgy tűnt, Clancy figyelmét az első emelet magasságában kötötte le valami.

– Tökéletes – szólalt meg fennhangon a krimiszerző. – Erről van szó! Micsoda mázli!

Elővett egy noteszt, s nagyon gondosan följegyzett valamit. Azután megint szaporán szedte a lábát, s dudorászott.

Ezúttal határozottan Bloomsbury irányában haladt. Néha, amikor hátra-hátrafordult, a két követő látta, hogy mozog a szája.

– Itt valami búzlik – szögezte le Jane. Mintha valamiért nagyon aggódna. Magában beszél,

észre sem veszi.

Mikor Clancy megállt egy piros lámpa előtt, Norman és Jane kissé közelebb merészkedett.

Igazuk volt – Clancy magában beszélt. Az arca sápadt és elkínzott. Norman és Jane ennyit kaptak el a motyogásból: – Miért nem beszél a nő? Kell hogy legyen valami oka...

A lámpa zöldre váltott. Amint átértek a túloldalra, Clancy azt mondta: – Aha, megvan! Hát persze: Ezért kellett elhallgattatni!

Jane vadul belecsípett Norman karjába. Clancy ismét megszorította a lépteit. A kabátot húzta a földön maga után. Az aprócska krimiszerző nagy léptekkel igyekezett előre, s láthatólag nem volt tudatában, hogy ketten a nyomában vannak.

Végül zavarba ejtő hirtelenséggel torpant meg egy ház előtt. Kinyitotta a kaput, és bement.

Norman és Jane egymásra néztek.

– Ez az ő háza – mondta Norman. – Cardington Square 47. Ezt a címet mondta be a kihallgatáson.

– Hát talán még jön-megy máskor is. De azért legalább hallottunk valamit. Valakit – egy nőt – el fognak hallgattatni, egy másik meg nem beszél. Cy, egek, ez iszonyúan olyan, mint egy detektívregény.

Ekkor egy hang szólalt meg a sötétből.

– Jó estét.

A hang gazdája kilépett a homályból. A lámpafény egy pompás bajuszra esett.

– Eh bien – mondta Hercule Poirot. – Szép este az üdözésre, igaz?

TIZENÖTÖDIK FEJEZET Bloomsburyben

A két meglepett fiatal közül elsőként Norman Gale tért magához.

– Hát persze – mondta –, ez monsieur... monsieur Poirot. Még mindig a nevét szeretné tisztázni, monsieur Poirot?

– Ő, szóval emlékszik a kis beszélgetésünkre? Szóval szegény Clancy urat gyanúsítják?

– Csakúgy, mint ön – mondta Jane élesen. Különben nem lenne itt.

Poirot egy pillanatig elgondolkozva nézett a lányra.

– Gondolt már valaha gyilkosságra, Mademoiselle? Már úgy értem, elvileg, hidegvérrel és indulatoktól mentesen fontolóra vett már ilyesmit?

– Azt hiszem, sohasem gondolkoztam effélékről, csak éppen mostanában – mondta Jane.

Hercule Poirot bólintott.

– Igen, mostanában gondol rá, mert személyesen érintette egy eset. Én azonban már hosszú évek óta bűnügyekkel foglalkozom. Megvan a sajátos szemléletem. Mit mondana, mi a legfontosabb dolog, amit észben kell tartani, ha meg akarunk oldani egy gyilkossági ügyet?

– Hogy megtaláljuk a gyilkost.

– Az igazságot – mondta Norman Gale.

Poirot megrázta a fejét. – Vannak fontosabb dolgok is, mint hogy megtaláljuk a gyilkost. Az igazság meg szép szó, csak éppen nehéz pontosan megmondani, micsoda. Véleményem szerint a legfontosabb tisztázni az ártatlanságot.

– Ó, hogyan – mondta Jane. – Ez magától értetődik. Ha valakit jogtalanul gyanúsítanak...

– Ennél többről van szó. Nem mindig van jogtalan vád. De amíg valaki minden kétséget kizáróan nem bizonyul bűnösnek, addig mindenki más, aki valamiképpen kapcsolatban van a bűnténnyel, többé-kevésbé hátrányt szenvedhet.

– Milyen igaz – mondta Norman Gale nyomatékkal.

– Hát ezt jól tudjuk – tette hozzá Jane.

Poirot egyikről a másikra nézett.

– Értem. Már van erről tapasztalatuk.

Hirtelen sürgető tónusban kezdett beszélni.

– De most igyekezzünk, mert elintéznivalóm van. Mivel azonosak a céljaink, javaslom, hogy egyesítsük az erőnket, mi, hárman. Éppen meglátogatni készültem elmés barátunkat, Clancy urat. Szeretném, ha a Mademoiselle elkísérne engem – mint a titkárnóm. Itt van, Mademoiselle, egy notesz meg egy ceruza a gyorsíráshoz.

– De hát én nem tudok gyorsítani – tiltakozott elképedve Jane.

– Legalábbis hivatalos módon nem. De megvan az esze – az intelligenciája – szóval képe valószínűleg jeleket firkálni a noteszba, nem?

Rendben. Ami Gale urat illeti, azt javaslom, hogy, mondjuk, egy óra múlva találkozunk. Legyen a Monseigneur emelete? Bon! Ott aztán összehasonlíttjuk a benyomásainkat.

Ezzel előrelépett, és megnyomta a csengőt.

Jane kissé kábán követte, kezében a notesszal.

Gale már nyitotta a száját, hogy tiltakozzék, de aztán meggondolta magát.

– Rendben – mondta. – Akkor egy óra múlva a Monseigneur-ben.

A kaput egy szigorú külsejű, fekete ruhás öregasszony nyitotta ki.

– Clancy úr...? – kérdezte Poirot.

Az asszony hátralépett, hogy beengedje Jane-t és Poirot-t.

– Milyen nevet mondhatok, uram?

– Hercule Poirot.

A komor öregasszony az emeletre kalauzolta őket, s ott beléptek egy szobába.

– Air Kule Prott. – jelentette.

Poirot azonnal felmérte annak a megjegyzésnek a jelentőségét, amelyet Clancy Croydonbantett – miszerint nem valami pedáns ember. A hosszúkás, háromablakos szobában, amelynek szabad falát könyvespolcok borították, a legteltesebb káosz uralkodott. Papírok heverték szanaszét, azonkívül üres dobozok, banán, sörösüvegek, nyitott könyvek, párnák hanyódtak mindenütt, s volt még egy harsona is, néhány porcelántárgy, rézkarc meg egy zavarbaejtő méretű töltőtoll gyűjtemény.

Eme káosz kellős közepén Clancy egy fényképezőgéppel meg egy filmtekerccsel küszködött.

– Egek – mondta Clancy, amikor a látogatókat bejelentették. Lerakta a gépet, a film leesett a földre, és széttekergőzött. Clancy előrenyújtott karral jött feléjük. – Nagyon örülök, hogy látom – mondta.

– Ugye, emlékszik rám? Ez itt a titkárnóm, Grey kisasszony.

– Örvendek, Grey kisasszony. – Kezet rázott Jane-nel, aztán újra Poirot felé fordult. – Igen, emlékszem önre – legalábbis – pontosan hol is volt...? A Halálfejes Klubban?

– Együtt utaztunk repülőgépen Párizsból, amikor egy bizonyos, fatális eset történt.

– Jaj, persze – mondta Clancy. – És Grey kisasszony is! Akkor ugyan nem észleltem, hogy a titkárnője. Sőt, azt hittem, hogy valami szépségszalonzban dolgozik, vágy efféle...

Jane aggodalmasan pillantott Poirot-ra, Utóbbi csöppet sem jött zavarba.

– Így is van – mondta. – Mint jó titkárnőnek, Grey kisasszonynak időnként átmenetileg bizonyos munkákat kell vállalnia, ugye érti? – Hát hogyne – mondta Clancy. – El is felejtettem Ön detektív – az igazi fajtából. Nem a Scotland Yardtól van... Magánnyomozó. Kérem, üljön le, kisasszony. Jaj, ne oda – azt hiszem, az a szék narancslés. Ha ezt a kupacot odébb tolom innen.

– Jézusom, most minden szétesett. Sebjaj. Ön üljön ide, monsieur Poirot – Poirot, ugye? Ennek a karosszéknek a háta nem teljesen van eltörve. Csak éppen nyöszörög egy kicsit, ha

hátradől. Talán próbáljon ne nagyon erősen hátradőlni. Igen, szóval magánetektív, mint Wilbraham Rice. Aki rágja a körmét, és rengeteg banánt eszik. A közönségnek nagyon tetszett Wilbraham Rice. Nem is tudom, miért írtam azt, hogy rágja a körmét – ez elég gusztustalan –, de ez van. Az első könyvben rágta a körmét, most. már az összes folytatásban ehhez kell tartanom magam. A banán igazán nem rossz ötlet, annyi móka származhat belőlük – például a tettesek elcsúszhatnak a héján. Én is szeretem a banánt – éppen erről jutott a dolog az eszembe... A körmömet viszont nem rágom. Kérnek sört?

– Köszönöm, nem.

Clancy sóhajtva leült, és nyíltan Poirot szemébe nézett.

– Sejttem, hogy miért jöttök – Giselle halála miatt. Azóta is csak erre tudok gondolni. Mondjanak, amit akarnak – ez mégiscsak bámulatos hogy mérgezett nyíl meg fúvócső egy repülőgépen... Mint már említettem, ezt a megoldást én is alkalmaztam regényben és novellában is. Persze, hogy nagyon megdöbbentő eset, de be kell valljam, monsieur Poirot, hogy szinte felvillanyozott... Egészen felvillanyozott . .

– Tökéletesen megértem – jegyezte meg Poirot –, hogy ez a bűntény szakmailag nem hagyhatja önt hidegen, Mr. Clancy.

Clancy arca sugárzott.

– Így is van. Azt gondolhatná, hogy ezt mindenki megérti, még a rendőrség is! De szó sincs róla. Gyanúsítgatások – csak ezt kaptam. A felügyelő részéről is, meg a kihallgatáson is. Én mindent megteszek, hogy segítsen az igazságszolgáltatást, s mit kapok a fáradságomért – leplezetlen, szűkagyú gyanúsítgatást!

– Mindegy – mondta Poirot mosolyogva –, úgy látom, azért ez nem viseli meg túlságosan.

– Na igen – mondta Clancy. – De tudja, Watson, megvannak a saját módszereim. Ugye, nem bánja, ha Watsonnak szólítom? Nem sértő szándékkal teszem. Mellesleg, nagyon érdekes, hogy idióta barátunk stílusa hogy megrögződött!

Én ugyan a magam részéről messze túlértékeltnektartom a Sherlock Holmes-féle történeteket.

Micsoda baklövések – micsoda hatalmas baklövések vannak azokban az írásokban... De hol is tartottam?

– Azt mondta, hogy megvannak a saját módszerei – Cy, igen. – Clancy előre hajolt. – Megírom azt a felügyelőt – hogy is hívják, Japp? – igen, őt megírom a következő könyvemben. Hallania kéne, hogyan bánik el vele Wilbraham Rice...

– Két banán között...

– Két banán között... Hát ez remek, nagyon jó – kuncogott Clancy.

– Ön mint író nagy előnyben van másokkal szemben – mondta Poirot. – Az írott szó erejével könnyíthet a lelkén. A tollával hatalma van az ellenségei fölött.

Clancy óvatosan hátradől a székében.

– Tudja, kezdek arra gondolni – mondta –, hogy ez a gyilkosság nagy szerencse a számomra. Megírom az egészet, ahogy történt – persze regényformában –, s az lesz a címe, hogy Rejtély – légi postával. Az összes utas briliáns jellemzése benne lesz. El fogják kapkodni, mint a cukrot – legalábbis ha időben meg tudom jelentetni.

– Nem teszi ki magát annak, hogy beperelhetik? – kérdezte Jane.

Clancy sugárzó arccal fordult feléje.

– Nem, nem, kedves hölgyem. Persze, ha az egyik utast tenném meg gyilkosnak – nos, akkor valószínűleg beperelnének. De éppen itt a nagyszerű lényeg – az utolsó fejezetben teljesen váratlan dologra derül fény.

Poirot érdeklődve hajolt előre.

– És mi az a váratlan dolog?

Clancy megint kuncogott.

– Nagyon eredeti – mondta. – Eredeti és szenzációs. Pilótának öltözve egy lány lopakodik fel a gépre Le Bourget-ben, és elrejtőzik Madame Giselle széke alatt. Nála van egy ampulla a legújabb ideggázból. Kiereszti, mindenkit elkábít vele három percre, akkor előmászik a rejtékhelyéről, kiröpíti a mérgezett nyilat, s a hátsó ajtón ejtőernyővel kiugrik a gépből.

Jane is, Poirot is csak pislogni tudott.

– És ő miért nem kábul el a gáztól? – kérdezte Jane.

– Légzőkészülék – jelentette ki Clancy.

– És a Csatornába ugrik?

– Nem feltétlenül – majd úgy írom, hogy a francia partoknál érjen le.

– De hát senki nem fér el az ülés alatt, egyszerűen szűk a hely.

– Az én gépemen lesz hely – szögezte le Clancy határozottan.

– Épatant – mondta Poirot. – És mi a lány indítéka?

– Még nem döntöttem el – mondta töprengve a szerző. – Esetleg Giselle tönkreteszi a lány, kedvesét, aki emiatt öngyilkos lesz.

– És honnan szerzi a lány a kígyómérget?

– Na, ez az igazán szellemes benne – vágta rá Clancy. – A lány kígyóbűvölő. Kedvenc pythonjából feji ki a mérget.

– Mon Dieu! – lehelte Poirot, s hozzátette: – Nem gondolja, hogy egy kicsit szenzációhajhász megoldás?

– Nem lehet eléggé szenzációhajhász – szögezte le magabiztosan Clancy. – Különösen ha dél-amerikai indiánok által használt méregről esik szó. Ez persze sima kígyóméreg, tudom, de ez nem változtat a lényegen. Azt nem akarhatja, hogy egy detektívregény is éppen olyan legyen, mint a valóság, igaz? Nézze meg, miket írnak az újságok – csupa dögunalmas történet.

– Ugyan, monsieur, csak nem nevezné ezt a mi kis esetünket dögunalmasnak?

– Nem – ismerte be Clancy. – Néha, tudja, szinte el sem hiszem, hogy ez megtörténhetett.

Poirot nyekergő székével kissé közelebb húzódott házigazdájához. Hangját bizalmas-suttogóra fogta.

– Monsieur Clancy, ön a szellem. és a képzelet r embere. A rendőrség, ahogy említette; gyanúba fogta. Ők nem akartak tanácsot öntől. De én, Hercule Poirot tanácskozni szeretnék önnel.

Clancy elpirult örömeiben.

– Mondhatom, ez roppant kedves öntől.

Lerítt róla, mennyire hízeleg neki Poirot kérése.

– Ön tanulmányozta a kriminológiát. Az ötletei értékesek lehetnek. Nagyon érdekelne, hogy ön szerint ki követte el a gyilkosságot.

– Háát... – habozott Clancy, gépiesen egy banánért nyúlt, s majszolni kezdte. Aztán a ragyogás lehervadt az arcáról, s megrázta a fejét.

– Tudja, monsieur Poirot, ez egészen más tészta. Ha könyvet ír, akkor tetszés szerint megválaszthatja a gyilkost. De a valóságban valódi személyről van szó. Nincs befolyásunk a tényekre.

Attól félek, tudja, hogy igazi detektívnek csapnivaló lennék.

Szomorúan csóváltgatta a fejét, s a banánhéjat behajította a kandallóba.

– De talán szórakoztató lenne, ha együtt szemügyre vennénk az eseményeket, nem? – nógatta Poirot.

– Ú, hogyne.

– Először is, ha tippelni kellene, mit mondana, ki a gyilkos?

– Hát szerintem az egyik francia.

– Igen. És miért?

– Mivel a hölgy francia volt. Valahogy ez valószerűbbnek látszik. Másrészt a túloldalon ültek: nem messze a hölgytől. De nem vagyok biztos benne.

– Nagyon sok függ attól – morfondírozott Poirot –, hogy mi volt az indíték.

– Hogyne, természetesen. Gondolom, nagyon tudományosan sorra vette a lehetséges indítékokat, ugye?

– Ódivatú módszereim vannak. A régi bölcsességet követem: keresd azt, aki jól jár a bűntény révén.

– Ez nagyon helyénvaló – mondta Clancy –, de azt hiszem, ebben az ügyben kissé nehéz tisztán látni. Hallottam, hogy van egy leány, aki örököl. De az utasok közül is sokan jól járhatnak már amennyiben pénzt kölcsönöztek, s most nem kell visszafizetniük.

– Igaz – mondta Poirot: – Van másféle megoldás is. Tétélezzük föl, hogy Madame Giselle-nek tudomása volt valamiről – például egy gyilkossági kísérletről – valakivel kapcsolatban.

– Gyilkossági kísérlet? – ámult Clancy. Miért éppen gyilkossági kísérlet? Nagyon különös ötlet.

– Ilyen esetekben, mint ez, az embernek mindenre gondolnia kell – mondta Poirot.

– Vagy úgy! – felelte Clancy. – Csakhogy gondolni kevés. Tudni kell!

– Igaza van – milyen igaza. Fején találta a szöveget.

– Aztán így folytatta: – Bocsánat, de az a fúvócső, amelyet vett...

– A fenébe azzal a fúvókával – tört ki Clancy.

– Bárcsak sose hoztam volna szóba.

– Azt mondta, ugye, hogy a Charing Cross Roadon vette? Véletlenül nem emlékszik, melyik üzletben?

– Hát lehetett az Absolom – meg ott van a Mitchell és Smith. Nem emlékszem. De ezt már mind elmondtam annak a pióca felügyelőnek.

Mostanra már biztosan ellenőrizte az állításomat.

– Értem, de én egészen más okból kérdezem – mondta Poirot. – Szeretnék szert tenni egy ilyen tárgyra, hogy kicsit kísérletezhessem vele.

– Ó, világos. De nem tudom, hogy talál-e éppen ilyet. Tudja, nem tartanak ebből készlet sehol sem.

– Azért megpróbálhatom. Miss Grey, volna szíves följegyezni ezt a két nevet...

Jane kinyitotta a noteszt, s belefirkantott néhány jelet – remélte, hogy igazinak hat. Aztán lopva rendesen is felírta a két nevet a hátoldalra, hátha Poirot-t komolyan érdekli.

– De túlságosan igénybe vettem az idejét mondta Poirot. – Ezer köszönet a kedvességéért, mi most megyünk.

– Szóra sem érdemes. Részemről a szerencse – mondta Clancy. – De azért igazán ehettek volna egy banánt...

– Nagyon kedves.

– Szót sem érdemel. Valójában nagyon jó kedvem van ma este. Megakadtam egy novellával valahogy nem akart összeállni a dolog, s a tettesnek sem találtam megfelelő nevet. Valami ízeset akartam. Nos, szerencsém volt, megláttam a nekem kellő nevet egy hentesüzlet cégén. Pargi-tér. Éppen ezt kerestem. Olyan igazi a hangzása..

Aztán úgy öt perccel később megvolt a másik ötlet is. Mindig ugyanaz a bökkenő ezekben a történetekben – hogy miért nem beszél a lány? A fiatalember megpróbálja szóra bírni, de a lány kijelenti, hogy egy hangot nem mond. Persze valójában soha semmi ok nincs rá, hogy ne jöjjön elő azonnal a farbával, de hát a szerzőnek ki kell találnia valami nem túl idióta magyarázatot. Csak az a baj, hogy mindig más és más okot kell kiagyalni!

Jane-re mosolygott kedvesen.

– Micsoda megpróbáltatás írónak lenni!
Az író elsuhant Jane mellett, a könyvespolchoz lépett, – Engedelmmükkel ezt odaajándékozom.
Egy könyvet tartott a kezében.
– A vörös szírom titka. Azt hiszem, említettem Croydonban, hogy egyik könyvemben szerepel mérgezett nyíl és fúvóka.
– Ezer köszönet. Igazán nagyon kedves hozzánk.
– Ugyan, szót sem érdemel. – Clancy hirtelen Jane-hez fordult. – Látom, hogy ön nem a Pitman-féle gyorsírással dolgozik.
Jane a haja tövéig elpirult. Poirot a segítségére sietett.
– Grey kisasszony halad a korrallal. A legújabb cseh-szlovák rendszert használja.
– Csak nem? Milyen lenyűgöző hely lehet az a Cseh-Szlovákia. Minden onnan jön – cipő, üveg, kesztyű, most meg egy gyorsírási szisztéma. Hihetetlen.
Mindkettejükkel kezét rázott.
– Bárcsak többet segíthettem volna – nézett utánuk a krimiszerző szomorkásan mosolyogva a rendetlenség közepén.

TIZENHATODIK FEJEZET A haditerv

Clancy házától taxival mentek Monseigneurbe, ahol Norman Gale várt rájuk.
Poirot consommét rendelt és chaud-froid csirkét.
– Nos? – kérdezte Norman. – Hogy ment?
– Grey kisasszony tökéletes titkárnőnek bizonyult – felelte Poirot.
– Nem hinném, hogy olyan jó voltam – vélte Jane. – Azonnal felfedezte, hogy mit csinálok, amikor elment mellettem. Ezek szerint nagyon jó megfigyelő.
– Szóval magának is feltűnt? Ez a jó Clancy nem olyan szórakozott, ahogy képzeltük.
– Tényleg szüksége van az üzletek nevére?
– kérdezte Jane.
– Igen, azt hiszem, hasznát vesszük.
– De ha a rendőrség...
– Ugyan, a rendőrség... Én egészen más kérdéseket teszek föl, mint ők. Bár, ami azt illeti, kétlem, hogy a rendőrség bármit is kérdezett volna. Hiszen tudják, hogy azt a bizonyos fúvócsőt, amelyet a gépen találtak, Párizsban vette egy amerikai.
– Párizsban? Egy amerikai? De hiszen nem is utazott amerikai a gépen!
Poirot elnézően mosolygott Jane-re.
– Így van. Csak azért szerepel itt egy amerikai, hogy még nehezebb legyen a dolgunk. Voilà tout.
– És férfi volt a vásárló? – kérdezte Norman.
Poirot megütődve nézett rá.
– Igen – válaszolta –, a vásárló férfi volt...
Norman csodálkozni látszott.
– Mindegy – jelentette ki Jane. – Nem Clancy úr volt. Neki már volt egy ilyen izéje, miért akart volna másikat?
Poirot bólintott.
– Helyes, így kell haladni. Mindenkit sorra kell venni, tisztázni, s törölni a listáról.

– Hányat törölt már – kérdezte Jane.

– Nem annyit, amennyit gondolna, Mademoiselle – villant rá Poirot szeme. – Minden az indítékon múlik.

– Megtalálták...? – Norman Gale elhallgatott, s mentegetődzve hozzátette: – Nem akarok hivatali titkokat feszegetni, de nincsenek dokumentumok annak a nőnek az üzleti ügyeiről?

Poirot megrázta a fejét.

– Minden irat elégett.

– Hát ez pech.

– Evidemment! De úgy tetszik, Madame Giselle belekevert egy kis zsarolást is a pénzkölcsönzői munkásságába, s így szélesebb terepen kell mozognunk. Például feltételezhetjük, hogy Madame Giselle-nek tudomása volt egy bizonyos törvénybe ütköző tettről – mondjuk gyilkossági kísérletről.

– Van valami oka, hogy ilyet tételezzen fel?

– Hogyne – mondta Poirot lassan. – Van egy kis bizonyíték erre abból a kevésből, ami a rendelkezésünkre áll.

Egyik érdeklődő arcáról a másikra nézett, aztánfelsóhajtott.

– No jó, erről ennyit – mondta. – Beszéljünk másról – például arról, hogyan érintette ez az eset két olyan fiatal életét, mint maguk.

– Rémesen hangzik, de egész jól jártam vele – mondta Jane.

Elmesélte a fizetésemelést.

– Valóban jól járt, Mademoiselle, de lehet, hogy csak átmenetileg. Minden csoda három napig tart; nem tovább.

Jane nevetett. – Igaz.

– Nálam, sajnos, valószínűleg hosszabb ideig tart- mondta Norman.

Elmagyarázta, miért. Poirot együttérzően hallgatta.

– Úgy van, ahogy mondja – jegyezte meg töprengve –, nem három napig tart, még csak nem is három hétig vagy hónapig. A szenzáció hamar elül, de a félelem hosszantartó.

– Gondolja, hogy ki kéne addig húznom? – Van más terve?

– Igen – itthagynom az egészet a csudába. Elmegyek Kanadába vagy máshova, s ott újrakezdem.

– Szerintem ez hiba volna – szögezte le Jane határozottan.

Norman ránézett a lányra.

Poirot tapintatosan a csirkéjével foglalta el magát.

– Nem szeretnék elmenni – mondta Norman.

– Ha rájövök, ki ölte meg Madame Giselle-t, akkor nem is kell elmennie – mondta Poirot derűsen.

– Tényleg rá fog jönni? – kérdezte Jane.

Poirot szemrehányó pillantást vetett rá.

– Ha valaki módszeresen áll neki a megoldásnak, akkor nem gátolhatja semmi, de semmi, hogy meg is találja a megoldást – mondta Poirot szigorúan.

– Ó, értem – mondta Jane, és nem értette.

– De hamarabb rájönnék a megoldásra, ha segítséget kapnék – tette hozzá. Poirot.

– Miféle segítséget?

Poirot hallgatott egy-két percig. Aztán megszólalt: – Gale úr segíthetne. Később talán maga is.

– Mit tehetek? – kérdezte Norman.

Poirot oldalvást pillantott rá.

– Lehet, hogy nem fog tetszeni magának figyelmeztette.

– Miről van szó? – sürgette a fiatalember türelmetlenül.

Poirot kézbe vett egy fogpiszkálót, s nagyon finoman úgy vette munkába vele a fogait, hogy ne sértse vele az angol ízlést. Aztán folytatta: – Valóban egy zsarolóra volna szükségem.

– Egy zsarolóra?! – kiáltott fel Norman. Úgy bámult Poirot-ra, mint aki nem hisz a fülének.

Poirot bólintott.

– Pontosan – mondta. – Zsaroló kell.

– De minek?

– Parbleu! Hát zsarolni.

– Igen, de úgy értem, kit? És miért?

– Hogy miért – felelte Poirot –, az az én dolgom. Ami a személyt illeti... – Elhallgatott egy kicsit, aztán hűvös tárgyalási stílusban folytatta: – Íme, a tervem. Ön ír egy pár sort – vagyis, jobban mondva, én írom, ön meg lemásolja Horbury grófnőjének. Ráírja, hogy „Személyes ügyben”. A levélkében kér egy időpontot, hogy beszélhessen vele. Megemlíti, hogy légi úton Angliába utazott egy bizonyos alkalommal. Arra is utal, hogy Madame Giselle egy-két üzleti dokumentuma a kezébe került.

– És aztán?

– Aztán kap egy meghívást. Elmegy, és mond bizonyos dolgokat – a későbbi utasítás szerint. Kér tőle – lássuk csak, mennyit, ezer fontot.

– Megőrült?

– Szó sincs róla – mondta Poirot. – Le hogy különc vagyok, de őrült az nem.

– És ha Lady Horbury hívja a rendőrsé!

Akkor mehetek a börtönbe.

– Nem fogja hívni a rendőrséget.

– Ezt nem tudhatjuk előre.

– Mon cher, hogy úgy mondjam, én mindet tudok.

– Akkor sem tetszik ez nekem.

– Nem veszi át a tízezer fontot – ha ez megnyugtatja a lelkiismeretét... – villant derűs Poirot szeme.

– Igen, de nézze, monsieur Poirot – ez afféle szélsőséges ötlet, amely engem egy életre tönkre tehet.

– Papperlapap – a hölgy nem fordul a rendőrséghez – erről kezeskedem.

– Elmondhatja a férjének.

– Nem mondja el.

– Nem tetszik ez nekem.

– Az tetszik, hogy elveszíti a betegeit, s tönkreteszi a karrierjét?

– Nem, de...

Poirot kedvesen mosolygott rá.

– Afféle természetes irtózás, ugye? Értem. Önben ráadásul lovagias szellem is lakozik. Biztosíthatom, hogy Lady Horbury nem érdemli meg ezt a nemes érzést – hogy amúgy londoniasan fejezzem ki magam: ronda egy bestia.

– Akkor is – gyilkos nem lehet.

– Miért nem?

– Miért? Mert észrevettük volna. Jane meg én éppen szemben ültünk velük.

– Ön túl sok előítéletet táplál magában. Én, magam részéről tisztázni szeretném a dolgokat, és azt tenni, amiből megtudom, amit tudni akarok...

– Nem tetszik, hogy nőt kelljen megzsarolni.

– Ó, mon Dieu, mi mindén múlik a szavakon!

Nos jó, szó sincs zsarolásról. Csupán arról, hogy bizonyos hatást kell elérnie. Ha ez megvan, ha előkészítette a terepet, akkor jövök én.

– Ha börtönben végzem maga miatt... kezdte Norman.

– Dehogy, dehogy. Engem nagyon jól ismernek a Scotland Yardnál. Bármilyen történik, én viselem a felelősséget. De semmi egyéb nem fog történni, mint amit megjósolok.

Norman egy sóhajjal megadta magát.

– Rendben, megteszem. De egy csöppet sem szívesen.

– Nagyon jó. Ez lesz a szöveg – vegyen egy ceruzát.

Lassan diktált.

– Voilá – mondta végül. Később majd kiokítom, mit kell mondania. Mondja, Mademoiselle, szokott színházba járni?

– Igen, elég gyakran – felelte Jane.

– Nagyszerű. Talán látta is azt a darabot, amelynek az a címe, hogy Down Under?

– Igen. Egy hónapja láttam körülbelül. Elég jó.

– Amerikai darab, ugye?

– Igen.

– Emlékszik Harryre a darabból, akit Raymond Barraclough alakított?

– Igen. Nagyon jól játszott.

– Vonzónak találta? Igen?

– Félelmetesen vonzónak.

– Aha, il est sex appeal?

– Határozottan – nevetett Jane.

– Csak ennyi – vagy jó színész is?

– Ó, szerintem egész jó színész.

– Meg kell néznem – mondta Poirot.

Jane furcsállóan nézett rá. Micsoda fura emberke ez! Úgy ugrál egyik témáról a másikra, mint a madár ágról ágra.

Poirot mintha olvasott volna a gondolataiban. Elmosolyodott: – Mintha rosszallana valamit, Mademoiselle! Nem tetszenek a módszereim?

– Nagyon csapong.

– Nem mondhatnám. Logikusan haladok előre, módszeresen, ahogy kell. Senkinek sem szabad elhamarkodott következtetéseket levonnia. Az embernek szelektálnia kell, kizárnia a kizárhatót.

– Kizárni...? – csodálkozott Jane. – Most éppen ezt csinálja? – Elgondolkozott egy kicsit.

– Értem. Kizárta Clancy urat...

– Talán – szúrta közbe Poirot.

– Aztán minket is, most pedig esetleg Lady Horburyn a sor, hogy tisztázódjék. Cy!

Elhallgatott, mintha valami hirtelen az eszébe jutott volna.

– Mi az, Mademoiselle?

– Az, hogy gyilkossági kísérletről beszélt... Az próba volt, ugye?

– Nagyon vág az agya, Mademoiselle. Igen, része volt a logikus gondolatmenetnek, amelyet követtem. Megemlítem a gyilkossági kísérletet, aztán nézem Clancy úr arcát, nézem magát, nézem Gale urat – s egyikőjükben sem fedezem fel a legkisebb áruló jelet sem. Még a szemük sem rebben. Azt hadd mondjam meg, hogy ezen a ponton engem nem lehet becsapni. Egy gyilkos bármilyen, előre látott támadást ki tud védeni. De az a kis bejegyzés egy noteszből mindhármójuk számára ismeretlennek bizonyult. Szóval, mint látja, megkaptam a választ a

kérdésekre.

– Micsoda borzasztó egy trükkös alak maga, monsieur Poirot – mondta Jane, s felállt. – Sosem tudhatom, mit miért mond.

– Pedig ez nagyon egyszerű. Ki akarok deríteni dolgokat.

– Gondolom, nagyon ravasz módszerei vannak az igazság kiderítésére?

– Egyetlen, roppant egyszerű módja van.

– Micsoda?

– Hagyom, hogy elmondják nekem.

Jane nevetett.

– És ha nem akarják elmondani?

– Mindenki szeret magáról mesélni.

– Ez igaz – ismerte el Jane.

– Így csinálnak a sarlatán lélekbúvárok rengeteg pénzt. Ráveszik a pácienseket, hogy menjenek el hozzájuk, s meséljenek nekik mindenféléről. Hogyan estek ki a gyerekkocsiból két éves korukban, hogy ette az anyjuk a körtét, amelynek a leve narancssárga ruhájára csorgott, hogy húzkodták másfél évesen az apjuk szakállát, és így tovább. A sarlatán pedig közli velük, hogy többé nem fognak álmatlanságban szenvedni, s elkéri a pénzt. A páciens elmegy, ő, nagyszerűen érezte magát, roppantul – s talán még jól is alszik aznap.

– Milyen nevetséges – jegyezte meg Jane.

– Nem, nem annyira, mint gondolná. Az alapja egy életbevágó emberi szükséglet – a beszéd, az önmagunk megmutatásának kényszere. Maga például, Mademoiselle, nem szeret a gyerekkorára gondolni? Az apjára, s az anyjára?

– Ó, ez nálam nincs így. Árvaházban nőttem fel.

– Ó, az valóban más. Nem túl vidám...

– No azért mi nem voltunk azok az igazi, egyenruhás, szegényházi árvák – piros masni, piros kabát... Tulajdonképpen egész szórakoztató volt.

– És itt, Angliában volt?

– Nem, Írországból, Dublin közelében.

– Szóval maga ír. Ezért sötét a haja, kékesszürke a szeme, s a tekintete...

– Mondja, hogy még a szeme sem áll jól fejezte be a mondatot Norman mulatva.

– Comment? Hogy mondta?

– Van egy mondás az írekről, hogy még a szemük sem áll jól.

– Tényleg? Hát nem valami gavalléros megjegyzés. Mégis – eléggé kifejező... – Poirot meghajolt Jane felé. – Az összehatás kitűnő, Mademoiselle.

Jane nevetve állt fel.

– Még elcsavarja a fejem, monsieur Poirot. Jó i éjt, és köszönet a vacsoráért. Tartozik nekem még reggyel, ha Normant börtönbe csukják zsarolásért. – Norman arca elborult.

Poirot jó éjszakát kívánt a két fiatalnak.

Amikor hazaért, kivett a fiókjából egy listát, amelyen tizenegy név állt.

Négyet halványan kipipált, aztán töprengve lehajtotta a fejét.

– Azt hiszem, már tudom – mormogta magában. – De meg kell bizonyosodnom. Il faut continuer.

Henry Mitchell éppen leült, hogy megegye kolbászból és tört krumpliból álló vacsoráját, amikor látogatója érkezett.

Az utaskísérő némiképp meglepődött, amikor az illetőben felismerte azt a tömött bajszerű urat, aki utas volt, azon a végzetes járaton.

Poirot nagyon udvarias volt, nagyon megnyerő.

Ragaszkodott hozzá, hogy Mitchell folytassa a vacsoráját, és mondott egy kedves bókot Mitchell feleségének, aki tátott szájjal bámult rá.

Leült a felkínált helyre, megjegyezte, hogy az évszakhoz képest nagyon meleg van, s aztán finoman rátért jövedele céljára.

– A Scotland Yard, attól félek, nemigen haladt előre az ügyben – mondta.

Mitchell a fejét csóválta.

– Micsoda hihetetlen eset, uram – hihetetlen: Nem is látom, hogy lenne bármi is, amin elindulhatnának. Hiszen ha a gépen senki nem vett észre semmit, akkor már igen nehéz utólag...

– Igen, teljesen igaza van.

– Henry annyit aggódott – szólt közbe a feleség. – Éjszakákon át le sem hunyta a szemét.

– Nagyon a lelkemre telepedett a dolog, de valami borzasztóan – magyarázta Mitchell. A társaság nagyon rendes velem. Meg kell mondjam, attól féltem az elején, hogy elveszítem az állásomat...

– Henry, ezt nem teheték meg. Szörnyen igazságtalan lett volna – méltatlankodott felháborodva az asszony. Húsos, pirosposzsgás arcú nő volt élénk, fekete szemekkel.

– A dolgok nem mindig az igazság szerint történnek, Ruth. Azzal együtt sokkal jobb vége lett a dolognak, mint gondoltam. Nem vádolnak. De azért én éreztem, amit éreztem, tudja. Mégiscsak én voltam szolgálatban...

– Megértem az érzéseit – mondta Poirot együttérzően. – De biztosíthatom, hogy ön túlságosan lelkiismeretes. Semmi nem történt az ön hibájából.

– Hát én is ezt mondom, uram – kottyantotta közbe az asszony.

Mitchell megcsóválta a fejét.

– Nekem előbb észre kellett volna vennem, hogy a hölgy halott. Ha akkor próbáltam volna felébreszteni, amikor először körbementem a számlákkal

– Nem lett volna semmi különbség. A halál, mint megállapították, csaknem azonnal beállt.

– Annyit aggódik – mondta Mitchellné. – Mindig mondom neki, hogy ne főjön már annyit a feje. Ki tudja, mi okuk van a külföldieknek egymást gyilkolászniuk. Ha engem kérdez, uram, szerintem piszkos trükk volt éppen egy angol gépen elkövetni ezt...

Hazafias felhorkanással zárta felháborodását. Mitchell értetlenül csóválgatta a fejét.

– Ráült a kedélyemre, hogy úgy mondjam... Akárhányszor szolgálatba indulok, rám jön a frász. Aztán az az úr a Scotland Yardtól hányszor, de hányszor megkérdezte, hogy nem láttam-e valami furcsát vagy szokatlant az út során. Mintha azt éreztetné velem, hogy valami biztosan kiment a fejemből. Pedig tudom, hogy nem ment ki. A lehető legeseménytelenebb járat volt – egészen addig...

– Fűvócső meg nyilak – ez aztán a pogányság – jegyezte meg Mitchell felesége.

– Igaza van – fordult Poirot feléje, mint akit kellemesen meglepett a megjegyzés éleselméjűsége – Angol gyilkosságot így nem követnek el.

– Pontosan, uram.

– Tudja, asszonyom, sejtem, Anglia melyik vidékéről való.

– Dorsetből, uram. Nem messzire van Bridgeporttól. Az a szülővárosom.

– Épp így gondoltam – mondta Poirot. Szép vidék.

– Nagyon szép. London a nyomába nem érhet.

A család több mint kétszáz éve telepedett mag ott – nekem a véreben van Dorset, ahogy mondani szokták.

– Igen, tényleg. – Poirot ismét az utaskísérőhöz fordult. – Van még valami, amit meg szeretnék öntől kérdezni, Mitchell.

A férfi összeráncolta a szemöldökét.

– Már elmondtam mindent, amit tudok – de igazán, uram.

– Hogyne, hogyne; már csak egy apróságról van szó. Az érdekelne, hogy volt-e valami szokatlan – valami rendetlenség Madame Giselle asztalkáján?

– Úgy érti, amikor... amikor rájöttem...?

– Igen. A kanalak, villák – a sótartó bármi...

A férfi megrázta a fejét.

– Efféle már nem volt az asztalokon. Mindent eltakarítottunk, a kávécsészéket kivéve. Én semmi különösöt nem vettem észre. Nem is tettem, túlságosan izgatott voltam. De a rendőrség tudja, hogy volt-e hiszen annyiszor átvizsgálták a gépet.

– Ó, értem – mondta Poirot. – Nem érdekes. Majd beszélök egyszer a kollégájával is, Daviesszel.

– Most éppen a 8.45-ös járáttal van, uram.

– Felizgatta őt ez az eset?

– Ó, tudja, uram, ő még fiatalember. Én mondom, még élvezte is egy kicsit. Az izgalom, meg, hogy mindenki italt fizet neki, csak hogy meséljen erről...

– Van neki, ugye, választottja? – kérdezte Poirot. – A fiatal hölgynek minden bizonnyal: nagyon izgalmas a tudat, hogy a fiúnak köze van egy bűnüggyhez.

– A kocsmáros öreg Johnson lányának udvarol a Koronában – mondta Mitchellné. – De az okos lány, helyén van az esze. Nem tetszik neki, hogy belekeveredtek egy bűnténybe.

– Nagyon egészséges felfogás – helyeselt Poirot, és felállt. – Köszönöm, uram, önnek is, asszonyom. És kérem önt, barátom hogy ne vegye túlságosan a lelkére ezt az esetet.

Amikor elment, Mitchell ezt mondta: – Azok a fafejűek ott, a bíróságon azt hitték, hogy tette. De én mondom – biztos a titkosszolgálatnak dolgozik. – Én meg azt mondom – szólalt meg az asszony –, hogy a háttérben a bolsik állnak.

Poirot, mint említette, beszélni óhajtott Daviesszel – erre a találkozásra nem is sokkal később sor került a Koronához címzett kocsmában.

Feltette ugyanazokat a kérdéseket Daviesnek is.

– Nem, nem volt semmi sem szokatlan helyen.

Nem, uram. Vagy úgy érti, hogy fel volt-e valami borulva, vagy ilyesmi?

– Úgy értem – szóval mondjuk úgy, hiányzott-e valami az asztalkáról? Vagy volt-e valami rajta, aminek nem kellett volna ott lennie?

Davies eltűnődve megszólalt: – Valami volt – akkor vettem észre, amikor kitakarítottam, miután a rendőrség végzett a munkájával –, de nem hiszem, hogy ez olyasmi, amire gondol. Csak az volt, hogy a halott hölgy előtt, a csészealjon egy helyett két kiskanál volt. Ez néha előfordul, amikor sietve szervírozunk. Azért tűnt föl, mert a babona azt tartja, hogy két kanál egy csészealjon házasságot jelent.

– Máshonnan hiányzott az a kiskanál?

– Nem, legalábbis nem vettem észre. Mitchell vagy én biztosan úgy vittük ki, két kanállal, mint mondtam, megtörténik ez, ha kapkodunk.

Épp egy hete tálaltam valakinek két halkést és két villát. Még mindig jobb, mintha kevesebb evőeszköz volna az asztalon, mint kell, mert akkor vissza kell menni az elfelejtett késért vagy akármiért.

Poirot feltette az utolsó kérdését – amely némiképp dévajul hangzott: – Mit tart a francia

lányokról, Davies?

– Az angolok épp elég jók nekem, uram.

Ezzel fülíg érő szájjal rámosolygott egy duciszőkére, aki a pult mögött állt.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET A Queen Viktoria Streeten

James Ryder kissé meglepődött, amikor monsieur Hercule Poirot névkártyáját nyújtották át neki.

Tudta, hogy valahonnan ismeri ezt a nevet, de csak egy perc múlva jött rá, honnan. Ja, az a fickó, mondta magában, s szólt a titkárnak, hogy engedje be.

Hercule Poirot igen világfiasan festett: kezében sétapálca, a gomblyukában virág.

– Remélem, megbocsát az alkalmatlankodásért – kezdte. – Madame Giselle halálának okán vagyok itt.

– Igen? És mi a fejlemény az ügyben? Üljön le, kérem. Szivart...?

– Nem, köszönöm. Van cigarettám. Esetleg megkínálhatom?

Ryder kissé furcsállva nézett Poirot vékony, apró cigarettáira.

– Inkább a magamét szívom, ha nem sértem meg. A magáét talán véletlenül le is nyelném...

– Szívből felnevetett.

– A felügyelő itt volt pár nappal ezelőtt folytatta Ryder, s felkattintotta az öngyújtóját.

– Folyton szaglászunk az ilyenek. Nem tudnak a saját dolgukkal törődni.

– Gondolom, az a dolguk, hogy információkat szerezzenek – jegyezte meg Poirot békítően.

– De azért nem kellene ilyen durván csinálniuk füstölgött Ryder. – Az embernek vannak érzései, másrészt az üzleti hírnévvel is törődni kell.

– Ön talán egy kissé túlérzékeny.

– Elég kényes helyzetben vagyok tulajdonképpen – mondta Ryder. – A gépen ott ültem éppen őelőtte – hát, ez elég gyanús, még tudom érteni. De nem tehetek róla, hogy ott ültem. Ha előre tudom, hogy azt a nőt megölik, akkor fel sem szállok arra a gépre. Bár nem tudom... Lehet, hogy fölszálltam volna – tette hozzá elgondolkodva.

– Talán jó is származott a rosszból? – mosolygott Poirot.

– Érdekes, hogy ezt mondja. Részben igen, részben nem, ha szabad így fogalmaznom. Egyfelől rengeteg idegeskedést jelentett. Zaklattak, gyanúsítottak. És miért pont engem? – kérdelem én. Miért nem azt a doktor Hubbardot – vagyis Bryantot idegesítik? Az orvosok azok, akik efféle nehezen kimutatható mérgekhez hozzájutnak. Én honnan szereznék kígyómérget? Ezt mondja meg!

– Nem azt mondta, hogy egyrészt rengeteg kellemetlensége volt, másrészt...? – vetette közbe Poirot.

– Ó, igen, van a dolognak naposabb oldala is. Őszintén megmondom, hogy csinos kis összeget sepertem be az újságoktól. Tudja, a szemtanú vallomása – bár inkább az ő képzeletük érvényesült, nem az, amit én láttam, de ez végül is édes mindegy.

– Érdekes – mondta Poirot –, hogyan befolyásolja egy bűntény a kívülállók életét. Vegyük például magát – hirtelen pénzhez jut, amire nem is számított, olyan pénzhez, amely esetleg nagyon is jól jött abban a pillanatban...

– A pénz mindig jól jön – mondta Ryder.

Keményen nézett Poirot szemé közé.

– Néha nagyon parancsoló tud lenni a szükség. Ilyenkor az emberek hajlamosak ferde utakat követni – például hamis bejegyzéseket tesznek a főkönyvbe, és így tovább... – magyarázott

Poirot gesztikulálva. – Mindenféle bonyodalmak adódhatnak...

– Nos, azért ne sirassuk el őket – mondta r Ryder.

– Helyes. Miért ragadjunk le a sötétebbik oldalon? Szóval ez a pénz jól jött – hiszen önnek nem sikerült kölcsönt szereznie Párizsban...

– Honnan az ördögből tudja? – csapott le Ryder dühösen.

Hercule Poirot mosolygott.

– Mindenesetre igaz, ugye?

– Igaz hát, de nem szeretném világgá kürtölni ezt a tényt.

– Biztosíthatom a teljes diszkréciómról.

– Fura – tűnődött Ryder –, milyen kis összeg is hazavághatja az embert. Épp csak egy kis összeg, ami arra kell, hogy áthidaljuk a nehézségeket, s aztán, ha nem tudjuk előteremteni, akkor lőttek az üzleti hitelünknek. Igen, átkozottul fura. A pénz is fura jószág, meg a hitelképesség is – végül is az egész élet az!

– Nagyon igaz.

– Egyébként miről is akart velem beszélni?

– Egy kissé kínos az ügy. Csiripelték a verebek – tudja, az én szakmámban van ilyen –, hogy önnek, noha tagadta, üzleti ügyei voltak Madame Giselle-lel.

– Ki állítja? Hazugság! Sose láttam azt a nőt!

– Egek! ez aztán nagyon különös!

– Különös? Ez rágalom, a fenébe is!

Poirot elgondolkozva nézett rá.

– Ó, akkor utána kell nézzek valaminek.

– Ezt hogy érti? Mire akar kilyukadni?

Poirot megcsóválta a fejét.

– Ne lovallja bele magát – biztosan tévedés történt.

– Szerintem is. Arra várhat, amíg én összeszűröm a levelet ilyen előkelő uzsorásokkal, akik a felső tízezerrel foglalkoznak. A szerencsejátékos úrihölgyek meg effélék – ez az ő fajtájuk.

Poirot felemelkedett a székéből.

– Elnézését kérem a téves információ miatt.

– Megállt az ajtóban.

– Már csak azt szeretném tudni, pusztán kíváncsiságból, hogy miért nevezte dr. Bryantot Hubbardnak az imént?

– Vesszek meg, ha tudom. Lássuk csak – ó; igen, biztosan a fuvola miatt. Tudja, van az gyerekmondóka, a Hubbard anyó kutyájáról. "Amikor visszajött az anyóka, a kutyánál volt a fuvola." Fura, hogy az ember mennyire összekever neveket...

– Ó, igen, a fuvola... Tudja, az efféle dolgok érdekelnek engem – a lélektan szempontjából.

Ryder felhorkantott a lélektan szó hallatán, mert a pszichoanalízist sületlenségnek tartotta.

Gyanakodva méregette Poirot-t.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET Robinson a színre lép – majd lelép

Horbury grófnője a fésülködőasztalkája előtt ült, a Grosvenor Square 315 alatti rezidenciájának hálószobájában. Aranyozott hajkefék és dobozkák sorakoztak előtte, és krémes tégelyek, púderek finom luxus vette körül. Cicely Horbury azonban kiszáradt szájjal, arcán szétmázolt festékekkel ült mindeme gazdagság kellős közepében.

Már negyedszer olvasta el a levelet.

”Horbury grófnőjének.

Az elhunyt Madame Giselle ügyében.

Kedves asszonyom!

Bizonyos dokumentumok a birtokomban vannak, amelyek korábban az elhunyt hölgy tulajdonát képezték. Ha Ön vagy Barraclou úr érdeklődik ezek iránt, akkor boldogan fölkeresném, hogy megbeszéljük az ügyet. Vagy esetleg óhajtja, hogy a férjéhez forduljak?

Üdvözlettel: John Robinson”

Milyen butaság, újra meg újra elolvasni... Mintha a szavak megváltozhatnának. Felkapta a borítékot – mindkettőt, mert kettő volt, egyik ”Személyes ügyben” felirattal, a másikon az állt: ”Magánjellegű és nagyon bizalmas”.

Magánjellegű és nagyon bizalmas...

Gazember... átkozott gazember...

Meg az a hazug vén francia banya, aki megesküdt, hogy ”megteszünk minden óvintézkedést, amellyel az ügyfeleink érdekeit védjük, számolva minden esetleges, váratlan körülménnyel”.

A francba... De pokoli az élet – pokoli...

Egek, az idegeim, gondolta Cicely. Ez méltánytalan, ez nem járja...

Reszkető kézzel egy aranykupakos üvegce felényúlt. Ez majd rendbe hozza...

Az orrába szippantotta a fehér port.

Így már más. Mindjárt tud gondolkozni. Mi a teendő? Beszélni kell ezzel a férfival, természetesen. Bár hogy honnan hajthatna fel pénzt...

Talán egy kis szerencsével nyerhetne valamit abban a barlangban, a Carlos Streeten...

De ez még ráér. Lássuk a pasast, lássuk mennyit tud.

Az íróasztalhoz lépett, s formátlan, nagy betűivel lefirkantotta:

”Horbury grófnője üdvözlését küldi John Robinson úrnak, és fogadja holnap délelőtt, tizenegy órakor.”

– Jó leszek így? – kérdezte Norman.

Kissé elpirult Poirot döbbs pillantásától.

– Jézus ereje – mondta Hercule Poirot. .Miféle komédiában akar maga föllépni?

Norman Gale még mélyebben elvörösödött.

– Ön mondta, hogy enyhe álcázás sem árt motyogta.

Poirot sóhajtott, majd karonfogva a fiatalembert, a tükör elé vonult vele.

– Nézzen végig önmagán – mondta. – Csak ennyit – nézzen végig magán! Mit gondolt, hogy a Mikulást kell eljátszania gyerekeknek? Helyeslem, hogy sötét szakállat választott, s nem őszeset – ez ugyanis a gonosztevők színe! De hát miféle állszakáll ez – ez olyan, hogy egekbe, kiált! Olcsó vacak, barátom, s milyen rosszul, amatőr módon ragasztotta fel! Aztán a szemöldöke... S csak nem bolondja a parókának? A ragasztás szaga mérföldről árukkodik. S ha azt hinné, hogy bárkit is megtéveszthet ezzel az egy fogára ragasztott műanyagdarabkával, nos, akkor téved: Barátom, ez nem a maga területe... Semmiképpen nem játszhatja el ezt a szerepet.

– Egy időben elég sokat játszottam műkedvelő szinten – mondta Norman Gale mereven.

– Alig tudom elhinni. Gondolom, hogy nem igen hagyták érvényesülni a maszkkal kapcsolatos elképzeléseit. Ez a jelmez még a színpadi fényben sem hatna meggyőzően, nemhogy a Grosvenor Square-en, fényes nappal... – Poirot beszédes vállrándítással fejezte be a mondatot.

– Nem, mon ami – folytatta. – Ez egy zsaroló szerepe, nem egy bohócé. Azt akarom, hogy őlédisége rettegjen – s ne kacagja halálra magát, amikor elébe áll. Látom, hogy a szívére veszi, amit mondok,, de ez most olyan pillanat, amikor csak a legteljesebb őszinteség használ. Vegye el ezt meg ezt – Poirot különféle üvegeket nyomott a kezébe –, merjen a fürdőszobába, és vessen véget ennek a kutyakomédiának, ahogy ezt ebben: az országban mondani szokták.

Norman Gale megsemmisülten távozott. Amikor, negyedóra múlva előkerült élénkpirosra csuszátolt arccal, Poirot helyeslően bólintott.

– Très bien. A komédiának vége. Lássunk munkához. Engedélyezem, hogy kis bajuszt viseljen. De, ha megengedi, én fogom föltenni. Tessék – és most legyen a választéka itt – így! Ennyi éppen elég. No, lássuk, hogy legalább a szerepét tudja a-e !

Figyelmesen hallgatott, aztán bólintott.

– Jó. En avant – és sok szerenesét.

– Nagyon remélem, hogy lesz. Lehet, hogy már egy feldühödött férj és egynéhány rendőr vár ott engem.

– Ne aggódjon – nyugtatta meg Poirot. Minden csodálatosan fog klappolni.

– Legalábbis maga szerint – morogta Norman ellenségesen.

A legteljesebb rosszkedvvel indult el, hogy teljesítse ezt az ízetlen küldetést.

Grosvenor Square-en egy kis szobába vezette be az első emeleten. Egy-két perc múltán megjelent Lady Horbury.

Norman belecsípett saját karjába. Nem szabad – semmiképpen sem szabad – elárulnia, hogy kezdő a szakmában...

– Robinson úr? – szólalt meg Cicely Horbury, – Szolgálatára – hajolt meg Norman.

A francba, úgy viselkedem, mint egy londiner, gondolta Norman undorral. Rémületes!

– Megkaptam a levelét – mondta Cicely.

Norman összeszedte magát. A vén bolond szerint én nem tudok játszani? – gondolta, s vigyorgott magában.

Hangosan ennyit mondott – meglehetősen szemtelenül.

– Valóban? Ís mi a véleménye, Lady Horbury?

– Nem tudom, mire céloz.

– Ugyan, ugyan. Muszáj a részletekbe bonyolódunk? Mindenki tudja, hogy milyen kellemes egy kis – nos, fogalmazzunk így: egy kis hétvégi kikapcsolódás a tengerparton. Bár a férjeknek általában más a véleményük erről... Azt hiszem, hogy ön, Lady Horbury, pontosan tudja, miben áll a bizonyítékom. Csodálatos nő volt az öreg Giselle. Mindig kezében voltak a kártyák. A hotelből szerzett bizonyíték például egészen első osztályú. Most már csak azt kell tudni, hogy ki

szeretné jobban megkapni – ön vagy Lord Horbury?

Ez itt a kérdés.

A nő reszketve állt.

– Én eladok valamit – folytatta Norman természetesebb hangon, ahogy belemelegedett Robinson szerepébe. – Kérdés, hogy ön vevő-e rá?

– Hogyan szerezte ezt a... bizonyítékot?

– Ugyan, Lady Horbury, Ez már nem tartozik ide. Az a fő, hogy megszereztem.

– Nem hiszem el. Mutassa meg!

– Ó, hogysisne – csóválta a fejét Norman megvető vigyorral. – Nem hordom magamnál.

Ennyire nem vagyok zöld. Ha viszont megállapodunk az üzlet feltételeiben, akkor az más. Megmutatom még mielőtt átadná a pénzt. Ez tiszta és egyértelmű.

– Mennyi – mennyit kér?

– Legalább tízezret – és fontban, nem dollárban.

– Lehetetlen: Soha nem volt még ennyi pénzem.

– Csodálatos, mi mindenre képes az ember, ha valamit tényleg akar. Az ékszerek ugyan most nem hoznak annyit a konyhára, mint régebben, de azért az igazgyöngy ma is igazgyöngy. Figyeljen ide, ne mondhassa, hogy nem tekintem önben a hölgyet – legyen nyolcezer. Ez az utolsó ajánlatom. Adok két napot, hogy meggondolja.

– Nem tudom megszerezni a pénzt, higgye el.

Norman sóhajtott és a fejét csóválta.

– Hát azt kell mondjam akkor, talán helyes is, ha Lord Horbury megtudja, mi folyik a háta mögött. Ha jól tudom, elvált feleség nem kap tartásdíjat. Barraclough úr pedig – bármennyire ígéretes, fiatal színész is – nem hinném, hogy nagy pénzeket akaszt le. De szót se többet erről.

Hagyom, hogy gondolkodjék, de ne feledje: nem ismerek tréfát!

Szünetet tartott, aztán folytatta: – Éppannyira nem ismerek tréfát, amennyire Giselle sem...

Aztán gyorsan elhagyta a szobát, még mielőtt kétségbeesett nő megszólalhatott volna.

– Fúú! – tört ki Normanból, amint kilépett az utcára. Megtörölte a homlokát. – Hála istennek, legalább ennek vége...

Alig egy órával később névkártyát hoztak be Lady Horburynek.

– Monsieur Hercule Poirot.

A hölgy félredobta a névjegyet. – Ki ez? Nem tudom fogadni!

– Azt mondta, méltóságos asszony, hogy Raymond Barraclough úr kérésére jött el.

– Vagy úgy. – Cicely habozott. – Rendben, akkor vezesse be.

A komornyik távozott, majd újra belépett.

– Monsieur Hercule Poirot.

Poirot a lehető leggavallérosabb stílusban öltözve belépett, meghajolt.

A komornyik becsukta maga mögött az ajtót.

Cicely egy lépést tett a látogató felé.

– Barraclough úr küldte...?

– Üljön le, Madame – utasította Poirot kedvesen, de ellentmondást nem tűrően.

A grófnő gépiesen helyet foglalt. Poirot leült mellé egy székre. Atyai modorban, biztató hangon kezdett beszélni.

– Madame, kérve kérem, tekintsen barátjának. Tanácsot szeretnék adni. Tudom, hogy nagy bajban van.

– Én... dehogyan... – motyogta a nő elhalóan.

– Ecoutez, madame, nem kívánom, hogy adja; ki a titkait. Erre semmi szükség. Úgyis tudok mindent. Ez a jó detektív ismérve – hogy mindenről tud...

– Detektív?! – tágult nagyra a nő szeme. – Emlékszem, ott volt a gépen. Maga volt, aki...

– Pontosan, én voltam. Mármost, asszonyom, térjünk a tárgyra. Ahogy mondtam már, nem akarom arra szorítani, hogy a bizalmába avasson. Nem kell azzal kezdenünk, hogy ön mond el nekem dolgokat. Először én mesélek önnek. Egy órával ezelőtt volt egy látogatója. Ezt az embert – netalántán Brownnak hívták?

– Robinsonnak – lehelte Cicely: – Nem számít – Brown, Smith, Robinson hól egyiket, hol másikat használja. Azért jött, hogy zsarolja önt, madame. Van a birtokában néhány – hogy is mondjam csak, terhelő bizonyíték? Egyszer ezek a bizonyítékok Madame Giselle tulajdonában voltak. Ez az ember megszerezte. S most, mondjuk hétezer fontért felajánlja önnek.

– Nyolc.

– Akkor nyolcért. – Ön pedig, asszonyom, ugye elég nehezen teremtené elő ezt az összeget?

– Nem megy – egyszerűen nem megy. Már így is adósságban vagyok. Nem tudom, mit csináljak...

– Nyugodjon meg, madame. Azért vagyok itt, hogy segítek.

A nő rábámult.

– Honnan tudja mindezt?

– Egész egyszerűen szólván – én Hercule Poirot vagyok! Eh bien, ne rettegjen tőlem, helyezze a sorsát a kezembe, és én elintézem ezt a bizonyos Robinsont.

– Értem – fortyant fel Cicely. – És mennyit; kér?

Hercule Poirot meghajolt ültében.

– Csak egy autogrammos fényképet egy gyönyörű hölgyről...

– Ó, egek – kiáltott fel Cicely. – Nem tudom, mit tegyek. Az idegeim... Meg fogok bolondulni.

– Nem, nem, minden rendben lesz. Bízzék Hercule Poirot-ban. Csak annyit tegyen, Madame, hogy elmondja nekem az igazságot – a teljes igazságot – különben meg van kötve a kezem.

– Kiszabadít akkor ebből a kutyaszorítóból?

– Ünnepelesen megesküszöm, hogy soha nem ball újra erről a Robinsonról.

– Rendben – mondta a nő. – Elmondok mindent.

– Helyes. Szóval, pénzt kölcsönzött attól a Giselle nevű nőtől?

Lady Horbury bólintott.

– Mikor volt ez? Úgy értem, mikor kezdődött az egész?

– Másfél évvel ezelőtt. Hullámvölgyben voltam.

– Veszített?

– Igen. Iszonyú pechem volt.

– És ő adott annyit, amennyit kért tőle?

– Először nem. Kezdetben csak egy kisebb összeget.

– Ki mondta önnek, hogy hozzá forduljon?

– Raymond – vagyis Barraclough úr mondta, hogy hallotta, ő kölcsönöz pénzt a felsőbb osztálybéli nőknek.

– De később több pénzt adott?

– Igen – amennyit csak akartam. Akkor ez maga volt a csoda.

– Igen, Madame Giselle kis különbejáratú csodája... – jegyezte meg Poirot szárazon. – Gondolom, akkor már ön és Barraclough úr – hogy úgy mondjam, jó barátok lettek?

– Igen.

– És ön nagyon vigyázott, hogy a férje meg ne tudja, ugye?

– Stephen egy felfújott hólyag – kiáltott föl Cicely. – Elege van belőlem, valaki mást akar elvenni. Azonnal rohant volna elválni.

– És ön nem akarta a... válást?

– Nem. Én...

– Önnek megfelelt ez a helyzet – azonkívül bőséges jövedelmet élvezett. Bizony. Les femmes, az asszonyok természetesen rákényszerülnek, hogy; védjék az érdekeiket. Visszatérve a tárgyunkra – akkor eljött a visszafizetés ideje, ugye?

– Igen, és én... én nem tudtam előteremteni a pénzt. Akkor a vén banya kimutatta a foga fehérét. Tudott rólam és Raymondról. Kiderítette, hol voltunk és mikor – mindent... El sem tudom képzelni, hogyan.

– Megvoltak a módszerei – mondta szenvtelenül Poirot. – Azzal fenyegette, ugye, hogy elküldi a bizonyítékokat Lord Horburynek?

– Igen, hacsak nem fizetek.

– És nem tudott fizetni?

– Nem.

– Ezek szerint a halála égből küldött ajándék volt... ?

– Túlságosan is szépnek látszott – mondta Cicely Horbury őszintén.

– Így van – túlságosan is. De azért egy kicsit ideges volt, ugye?

– Ideges?

– Végül is, madame, ön volt az egyedüli a gép utasai közül, akinek volt oka kívánnia az ő halálát.

A nő mély levegőt vett.

– Tudom. Borzasztó volt. Fel voltam dúlva.

– Különösen azután, ugye, hogy előző este; meglátogatta őt Párizsban, s lejátszódott egy kis jelenet is kettejük között?

– A vén bestia! Egy jöttányit nem volt hajlandó engedni. Szerintem kifejezetten élvezte a helyzetet. Igazi boszorkány volt. Úgy jöttem el tőle, mint egy félhalott.

– És aztán mégis azt vallotta a kihallgatáson, hogy sohasem látta őt?

– De hát mi mást mondhattam volna?

Poirot eltűnődve nézett rá. – Ön, Madame, nem mondhatott mást.

– Rémes volt – összevissza hazudni, egyfolytában... Az a borzasztó felügyelő újra meg újra beállított, és kérdésekkel zaklatott. De én biztonságban éreztem magam. Láttam rajta, hogy csak blöfföl. Nem tudott semmit.

– Ha valaki blöfföl, akkor csak biztosra szabad mennie.

– Azután – fűzte tovább a maga gondolatait Cicely – már meg voltam győződve róla, hogy ha valami kitudódhat egyáltalán, az azonnal kiszivárgott volna. Biztonságban éreztem magam egészen tegnapig, amikor megkaptam azt a borzalmas levelet...

– Egészen eddig nem is félt?

– Hát persze, hogy féltem!

– A leleplezéstől, vagy attól, hogy gyilkosság vádjával letartóztathatják?

Cicely arcából kifutott a vér: – Gyilkosság... de hát én – ő csak nem hiszi, hogy...! Nem öliem meg! Nem én voltam.

– De akarta a halálát...

– Igen, de nem én öltem meg... Ó, higgyen nekem – muszáj! El sem hagytam a helyemet. Én...

Elhallgatott. Gyönyörű kék szeme fürkészőentapadt Poirot arcára.

Hercule Poirot biztatóan bólintott.

– Hiszek önnek, madame, két okból – először is, mert hölgy, másodsor – egy darázs miatt.

A nő rábámult.

– Darázs?

– Pontosan. Látom, hogy ez semmit nem mond önnek. No, de térjünk vissza a tárgyunkhoz! Elintéztem ezt a Robinsont. Kezeskedem érte, hogy sose hall felőle, látni sem fogja. Majd én ellátom a... hogy is mondják? Ja, a baját! A szolgálataimért cserébe feltennék két apró kérdést. Barraclough úr Párizsban volt a gyilkosság előtti nap?

– Igen, együtt vacsoráztunk. De úgy gondolta, jobb, ha egyedül megyek tárgyalni az öregasszonnyal: – Ó, szóval így gondolta... Akkor már csak egy kérdés maradt, madame: az ön színpadi neve, mielőtt férjhez ment volna, Cicely Bland volt. Ez az igazi neve?

– Nem, Martha Jobb a valódi nevem. De ez...

– ... nem hangzott túl jól, ugye? És... hol is született?

– Doncasterben. De miért...

– Pusztán kíváncsiság, bocsássa meg. Most pedig, Lady Horbury, megengedi, hogy adjak egy tanácsot? Mi lenne, ha szépen titokban elválnának a férjével...?

– És hagyjam, hogy elvegye azt a nőszemélyt?

– Igen, vegye csak el azt a nőszemélyt. Önnek nagy szíve van, madame – mellel még biztonságban élhet – ő, de mekkora biztonságban, és a férje még tartásdíjat is fizetne.

– Nem túl nagyot.

– Eh bien, amint szabad lesz, biztosan feleségül megy egy milliomoshoz...

– Nem szaladgál túl sok belőlük az utcán manapság.

– El ne higgye, madame. A férfi, akinek azelőtt három milliója volt, most talán két milliót mondhat a magáénak – eh bien, még ez is elég.

Cicely nevetett.

– Maga nagyon meggyőző, monsieur Poirot. És biztos benne, hogy az a rémes alak többé nem háborgat?

– Hercule Poirot a szavát adja – mondta a kérdezett úr ünnepélyesen.

HUSZADIK FEJEZET A Harley Streeten

Japp felügyelő a Harley Streeten ügetett, majd megállt az egyik ház előtt. Bryant után érdeklődött.

– Várja önt, uram?

– Nem, de írok egy pár sort neki.

Hivatalos névkártyájára ráfirkantotta:

”Nagyon lekötelezne, ha szánna rám néhány percet. Nem tartom föl sokáig.”

A kártyát betette egy borítékba, s átadta a komornyiknak.

Bevezették a fogadószobába. Két nő és egy férfi ült ott. Japp is letelepedett, s belemerült a Punch egy régi példányába.

A komornyik megjelent, s Japphoz lépve tapintatosan lehalkított hangon közölte: – Néhány percet ha volna szíves várakozni, uram, a doktor fogadja, de eléggé elfoglalt jelenleg.

Japp bólintott. Egyáltalán nem bánta, hogy megváratják – sőt, örült neki. A két nő beszélgetni kezdett. Nyilvánvalóan igen jó véleménnyel voltak dr. Bryant képességeiről. Újabb betegek érkeztek. A dokornak láthatóan jól ment.

Itt terem a pénz, gondolta Japp, nemigen lehet szüksége kölcsönre. Persze, régebbi ügyről is szó lehet. Mindenesetre kiterjedt praxisa van, s ezt a legkisebb botrány is azonnal lerombolná.

Igen, ez a legrosszabb az orvosi gyakorlatban.

Negyedóra múlva újra felbukkant a komornyik, s jelentette: – A doktor várja önt, uram.

Japp belépett dr. Bryant rendelőjébe, amelynagy ablakával a ház túloldalára nyílt. A doktor az íróasztalánál ült. Felemelkedett, és kezet fogott a detektívvel.

Finom ráncokkal barázdált arcán fáradság honolt, de láthatóan nem zavarta meg a nyomozó látogatása.

– Miben segíthetek, felügyelő? – kérdezte miután visszaült a helyére, s Jappot is helyyel kínálta.

– Először is elnézést kell kérjek, amiért rendelési időben alkalmatlankodom, de nem fogom sok idejét elrabolni, uram.

– Parancsoljon. Gondolom, a repülőgépen történt halálesetről van szó...?

– Így van, uram. Még mindig dolgozunk az ügyön.

– És van már eredmény?

– Még nem haladtunk annyit, amennyit szerettünk volna. Azért jöttem, hogy a gyilkos módszeréről kérdezzem. Ez a kígyóméreg dolog teljesen megfoghatatlan.

– Nem vagyok toxikológus, tudja – mosolygott dr. Bryant. – Nem az én területem. Winterspoonot kellene kifaggatnia.

– Tudja, arról van szó, hogy Winterspoon szakember – s ön is ismeri őket... Úgy beszélnek, hogy azt civil ember meg nem érti. De amennyire meg tudom ítélni, ennek az ügynek orvosi vonatkozása is van. Igaz hogy epilepsziára is alkalmaznak kígyóméreg injekciót?

– Az epilepszia sem a szakterületem – mondta dr. Bryant. – De úgy tudom, hogy kobramérget igen jó eredménnyel használtak fel az epilepszia kezelésében. De mondom, ehhez nem értek túlzottan.

– Rendben, világos. De a következőre gondoltam: mivel ön is a gépen volt, talán érdeklí az eset, s hasznos lehet, ha megosztja velem a véleményét. Nincs sok értelme szakemberhez fordulnom, ha egyszer azt sem tudom, mit kéne kérdezniem.

Dr. Bryant mosolygott.

– Van abban valami, amit mond, felügyelő.

Talán nincs is olyan ember a földön, akit teljesen hidegen hagyna, ha közeli kapcsolatba kerül egy gyilkossággal... Igen, bevallom, érdekel ez az ügy. Elég sokat töprengtem is a dolgon.

– És mire jutott?

Bryant lassan megcsóválta a fejét.

– El vagyok képedve – az egész... olyan valószínűtlen, ha szabad így mondanom. Döbbenetes módja a gyilkosságnak. Egy a százhoz az esélye, hogy az elkövető nem bukik le azonnal. Iszonyú vakmerőnek kell lennie.

– Pontosan így van.

– Az is elképesztő, hogy éppen méreggel követi el. Honnan szerez egy leendő gyilkos ilyesmit?

– Igen. Hihetetlennek tűnik. Hiszen jó, ha ezer emberből egy tudja, mi az a boomslang, s akkor még szó sincs arról, hogy a közelébe juthat a méregnek. Ön, ugye, orvos, mégsem hiszem, hogy életében hozzájutott volna ilyesmihez.

– Hát nincs sok alkalom hozzájutni. Van egy barátom, aki trópusi témákat kutat. A laboratóriumában különféle szárított kígyómérgeket tart – például kobramérget –, de nem hinném, hogy ez a fajta kígyó előfordul nála.

– Talán tudna segíteni... – Japp elővett egy cédulát, és átnyújtotta a doktornak. – Winterspoon adta meg ezeket a neveket, hogy őket keressem föl. Ismeri valamelyiket?

– Kennedy professzort távolról ismerem. Heidlerrel elég jó viszonyban vagyok, hivatkozom rám, s egészen biztosan megtesz minden tőle telhetőt. Carmichael Edinburgh-ben él, személyesen nem ismerem, de tudom, hogy nagyszerű munkát végeznek arrafelé.

– Köszönöm, uram, lekötelezett. Nem is tartom föl tovább.
Japp elégedetten mosolyogva lépett ki az utcára.
Semmi nem olyan hasznos, mint a tapintat, mondta magában.
Tapintattal mindent lehet... Lefogadom, hogy észre sem vette, hová akarok kilyukadni. Hm, remek...

HUSZONEGYEDIK FEJEZET A rejtély három kulcsa

Amikor Japp visszaért a Scotland Yardra, közölték vele, hogy monsieur Hercule Poirot várja. Japp szívélyesen üdvözölte öreg barátját.

– Nos, monsieur Poirot, mi szél hozta? Van valami híre?

– Azért jöttem, kedves Japp, hogy én kérdezzem ugyanezt.

– Na igen, maga már csak ilyen. Hát, őszintén szólva nincs sok mondanivalóm. A párizsi kereskedő azonosította a fúvócsövet. Fournier halálra gyötört azzal a "lélektani pillanattal". Kifaggattam az utaskísérőket, amíg szusz volt bennem, s ők váltig állítják, hogy ilyen pillanat nem volt.

Semmi szokatlan nem történt az út folyamán.

– Történhetett valami, amikor az elülső utas-kabinban voltak mindketten.

– Az utasokat is kikérdeztem. Nem hazudhat mindegyikük.

– Egyszer dolgoztam egy olyan ügyön, amelyben mindenki hazudott...

– Ó, maga meg az esetei...! Bevallom, Poirot, nem vagyok túl boldog. Minél többet kutakodom, annál kevesebbet tudok. A Főnök elég hidegen bánik velem mostanában. De mit tehetek?

Még szerencse, hogy nemzetközi az ügy. Mi gyanúsíthatjuk azt a két franciát, Párizsban meg mondhatják azt, hogy angol volt a merénylő, ránk tartozik az ügy. – Tényleg azt hiszi, hogy a franciák tették?

– Hát, hogy őszinte legyek, nem. Akárhogy is vesszük, mégiscsak egy régész, nem több... A földben turkál, arról halandzsázik, hogy mi történt évezredekkel ezelőtt – és ugyan honnan tudja? Ki tudja megcáfolni, amit állít? Kijelentik holmi: vacak kavicsokról, hogy ötezer-háromszázhuszonkét évesek, és ki mondhat nekik ellen? Szóval effélék – tódítanak talán, bár ők mintha komolyan gondolnák – mindenesetre ártalmatlan fajta. Volt itt a minap egy öreg fickó, akinek elcsaklították valami skarabeuszát, teljesen fel volt dűlva. Helyes bácsi volt, de magatehetetlen, mint egy csecsemő. Nem – magunk között szólván egy percig sem hinném, hogy az a két francia tette.

– De akkor ki tette?

– Nos, ott van Clancy. Fura pasas. Magában motyogva járkál az utcán. Valami nem hagyja nyugodni.

– Talán a következő könyvén agyal.

– Lehet, de lehet egészen más is. Ugyanakkor, akárhogy erőlködtem is, megakadtam az indítéknál. Aztán meg vagyok róla győződve, hogy az a CL 52 kezdetű bejegyzés a noteszban Lady Horburyra vonatkozik, de semmit nem tudtam kiszedni a hölgyből. Mondhatom, nehéz eset.

Poirot mosolygott magában. Japp folytatta: – Ami az utaskísérőket illeti – nos, semmi kapcsolatot nem látok köztük és Madame Giselle között.

– Dr. Bryant?

– Azt hiszem, ott rátapintottam valamire. Hallottam egy kis pletykát róla meg egy betegéről. Csinos hölgy – gálád férj – kábítószer is van a dologban. Ha a doktor nem vigyáz, könnyen

kivághatják az orvosi kamarából. Ezt takarhatja az RT 362-es bejegyzés a noteszban, s mellesleg elmondhatom, hogy arról is elég jó sejtésem van, honnan szerezhette a kígyómérget. Elmentem hozzá, s alaposan elszólta magát. Mégis – minden tapogatódzás, semmi bizonyíték... A tények valahogy nem akarnak előbukkanni ebben az ügyben. Ryder nem kertel, s látszólag gyanú fölött áll – azt mondta, kölcsönt akart felhajtani Párizsban, de nem sikerült neki. Megadta a neveket, címeket – mindent ellenőriztünk. Kiderült, hogy az a cég csaknem összeomlott egy vagy két héttel ezelőtt, de most már megvetették a lábukat.

És megint ott vagyunk, ahol a part szakad semmi... Az egész zűrös, úgy, ahogy van.

– Zűrös ügy nem létezik – homályos lehet, de a zűrzavar csak a rendszertelen elmében terem meg.

– Mondja, ahogy akarja, a végeredmény ugyanaz. Fournier is megakadt. Gondolom, maga már mindent kifundált, csak éppen nem beszél róla!

– Gúnyolódik velem. Még nem fundáltam ki mindent. Egyszerre csak egy lépést teszek előre, megfontoltan, módszeresen, de még messze vagyok az út végétől.

– Meg kell mondjam, ezt örömmel hallom . .

Avasson be azokba a módszeres húzásába.

Poirot mosolygott.

– Csináltam egy kis táblázatot – íme. – Elővett a zsebéből egy papírlapot. – Az alapja a következő: a gyilkosság olyan cselekedet, amelyet bizonyos cél elérése érdekében hajtanak végre.

– Mondja még egyszer, lassabban.

– Nincs ebben semmi bonyolult.

– Lehet, hogy nincs, de maga úgy adja elő, mintha volna...

– Nem, szó sincs róla, nagyon egyszerű. Mondjuk pénz kell, s akkor lesz, ha meghal a nagynéni. Bien, végrehajtjuk a tettet – vagyis megöljük a nagynénit, és megkapjuk az eredményt miénk a pénz.

– Bárcsak volna ilyen nagynéném – sóhajtott Japp. – Na, folytassa, most már értem. Arról van szó, hogy indítéknak kell lennie...

– Én másképp fogalmaznám. Elkövetnek egy tettet – jelen esetben gyilkosságot –, s mi a hatása? Ha a különféle kihatásokat szemügyre vesszük, megkapjuk a megoldást. Egyetlen tettnek sokféle következménye lehet – és ez a bizonyos cselekedet sok emberre kihat. Eh bien, megvizsgáltam – ma, három héttel a gyilkosság után –, hogy tizenegy különféle emberre mi volt a hatás.

Kisimította a papírlapot.

Japp halvány érdeklődéssel hajolt oda, s Poirot válla fölött olvasta:

„Miss Grey. Hatás: időleges haszon. Fizetésemelés.

Mr. Gale. Hatás: rossz. Szakmailag bukás.

Lady Horbury. Hatás: jó, ha ő a CL 52.

Miss Kerr. Hatás: rossz, hiszen Giselle halálával csökken annak az esélye, hogy Lord Horbury bizonyítékokat szerezhessen a felesége ellen, a válás érdekében.”

– Hm – szakította félbe Japp az olvasást.

– Szóval úgy látja, hogy a kisasszony érdeklődik a lord iránt? Magának aztán van orra a szerelmi ügyekhez...

Poirot somolygott. Japp újból a papír fölé hajolt.

”Mr. Clancy. Hatás: jó, a gyilkosságról írott könyv pénzt hoz.

Dr. Bryant. Hatás: jó, ha ő az RT 362.

Mr. Ryder. Hatás: jó, mivel a gyilkossággal foglalkozó lapoktól kapott kisebb összeg nehéz időszakon segítette át a céget. Akkor is jó, ha Ryder az XVB 724.

Monsieur Dupont. Hatás: semleges.

Monsieur Jean Dupont. Hatás: semleges.

Mitchell. Hatás: semleges.

Davies. Hatás: semleges.”

– És azt hiszi, hogy ezzel előbbre jut? – támaszkodott Japp. – Ha azt írná: ”Nem tudom ” Nem tudom, beláthatatlan – az nem lenne ugyanaz?

– Segít abban, hogy az ember tisztán lásson magyarázta Poirot. – Négy esetben – Clancy, Grey kisasszony, Ryder és talán Lady Horbury esetében –, a kihatás pozitív. Gale és Kerr kisasszony veszteséget szenvedtek. Négy embernél nincs semmiféle kihatás – legalábbis tudomásunk szerint –, és egy esetben, dr. Bryantéban elmondható, hogy vagy nincs hatás vagy nagyon is kedvező.

– Na és? – firtatta Japp.

– És akkor tovább kell haladnunk – szögezte le Poirot.

– Ha tudnánk, hogy merre – vágta rá Japp komoran. – Az az igazság, hogy mindaddig tehetetlenek vagyunk, amíg nem kapjuk meg Párizsból, amit akarunk. A Giselle felől kell többet megtudnunk. A nyakam tenném rá, hogy én többet kiszedtem volna abból a szobalányból, mint Fournier.

– Kétlem, kedves barátom. Az egész ügyben a halott nő személyisége a legérdekesebb. Nem voltak barátai, se rokonai, s még azt is mondhatnám hogy, magánélete sem volt. Volt egyszer egy fiatal nő, aki szeretett egy férfit, szenvedett miatta, aztán – egyetlen biztos mozdulattal – rávágta az ajtót a múltjára, és ennyi. Se egy fotó, se egy emlék, egy műtűrke nem maradt belőle. Anne Morisot Madame Giselle lett, az egyszemélyes bank.

– Gondolja, hogy a múltjában kell kereskednünk?

– Talán.

– Jól jönne, ha találnánk valamit. Hiszen semmi támpont nincs ebben az ügyben.

– Ó, dehogyis nincs, barátom.

– Persze, a fúvócső...

– Nem, nem a fúvócső.

– No, akkor halljuk az elméleteit.

Poirot mosolygott.

– Címet adtam mindegyiknek – mint Clancy a saját kis történeteinek. A darázs rejtélye. A pogyász rejtélye. A fölösleges kávéskanál rejtélye.

– Bogaras egy fickó maga – mondta Japp kedélyesen. – Mi van azzal a kávéskanállal?

- Madame Giselle csészealján kettő volt.
- Ami esküvőt jelent.
- Ebben az esetben – mondta Poirot – temetést jelentett.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

Jane új munkát kap

Amikor Norman Gale, Jane és Poirot együtt vacsorázott a „zsarolási akció” másnapján, Norman megkönnyebbülten vette tudomásul, hogy Robinsonként többé nincs rá szükség.

- A jó öreg Robison halott – mondta Poirot. Felemelte a poharát.
 - Igyunk az emlékére.
 - Nyugodjék békében – nevetett Norman.
 - Mi történt? – kérdezte Jane Poirot-tól.
- Az rámosolygott a lányra.
- Megtudtam azt, amire kíváncsi voltam.
 - Kapcsolatban volt Giselle-lel?
 - Igen.
 - Hát ez elég nyilvánvaló volt a viselkedéséből – mondta Norman.
 - Így van – mondta Poirot –, de tudni akartam mindent, egészen részletesen.
 - És sikerült mindent megtudni?
 - Sikerült.

Mindketten kérdően néztek Poirot-ra, de az kihívó modorban arról kezdett értekezni, mi a kapcsolat az egyén élete és a karrierje között.

– Minden zsák megtalálja a maga foltját ebből a szempontból. Az emberek, akármit is mondjanak, többnyire azt a foglalkozást űzik, amelyre mindig is vágytak. Például azt mondja egy hivatalnok: "Bárcsak felfedező lehetnék, s isten háta mögötti helyeken élhetnék nomád módra". Aztán kiderül, hogy szeret ilyen tárgyú regényeket olvasni, de a maga részéről nagyon is megbecsül, az íróasztala nyújtotta biztonságot és a viszonylagos kényelmet.

– Azt mondja ezzel – szólalt meg Jane –, hogy az én utazás iránti vágyam sem igazi, s szívbeli hivatásom az, hogy a nők fején matatok?

Hát ez nem így van!

Poirot rámosolygott.

– Maga még fiatal. Persze hogy az ember megpróbálkozik ezzel-azzal, de aztán a számára legjobb életformát választja magának, amikor megállapodik.

– És mi van akkor, ha nekem az volna a legjobb, ha gazdag lennék?

– Ó, az már keményebb dió!

– Én másként látom – mondta Norman Gale.

– Én véletlenül lettem fogorvos, nem azért, mert ez akartam lenni: A nagybátyám is fogorvos volt, azt akarta, hogy társuljak vele, de engem csak a kaland érdekelt, meg hogy világot lássak. Ejtettem a fogorvoslást, s elmentem farmernek Dél-Afrikába. Nem sült el valami fényesen a dolog nem tudtam elég gyorsan belejönni. Mégis el kellett fogadnom az öreg ajánlatát.

– És most megint ejti a fogorvoslást, s elmegy Kanadába. Mint egy gyarmatosító...

– Ezúttal rákényszerülök. – Érdekes, hogy milyen gyakran megesik: az ember rákényszerül arra, amit csinálni szeretne.

– Engem bezzeg semmi nem kényszerít az utazásra – mondta Jane bánatosan. – Már csak kényszerítene...

– Eh bien, akkor én most előállok egy ajánlattal azon nyomban. Jövő héten Párizsba megyek.

Ha gondolja, velem jöhet mint a titkárnőm– jó fizetést adok!

Jane megrázta a fejét.

– Nem szabad feladnom a helyemet a szalonban. Jó állás.

– Én is jó állást ajánlok.

– Igen, de csali átmeneti időre.

– Majd szerzek magának egy hasonlóan jó helyet: – Köszönöm, de nem merem megkockáztatni.

Poirot ránézett a lányra, és mindentudóan mosolygott.

Három nappal később megcsörrent a telefonja.

– Monsieur Poirot – mondta Jane. – Megvan még az az állás?

– Hogyne. Hétfőn indulok Párizsba.

– És tényleg mehetek én is?

– Igen. Hogyhogy meggondolta magát?

– Összevesztem Antoine-nal. Az az igazság, hogy elveszítettem a béketűrősemet az egyik vendég miatt. Olyan... olyan – nem is mondhatok ilyet a telefonban, hogy milyen volt. Úgy felidegesített, hogy a szokásos nyugtató szöveg helyett jól kipakoltam, s megmondtam róla a véleményemet.

– Aha, a nagy, szabad, tágas térségekre gondolt...

– Tessék?

– Azt mondtam, hogy a gondolatai egy bizonyos téma körül szálldostak.

– Nem a gondolataimmal volt baj, hanem a nyelvemmel. Végül is élveztem a jelenetet – hogy kidülledtek a szemei, majd kiestek, mint azé a nyomorult pincsiyéé! – de hát most itt vagyok, úgy kirúgtak, hogy a lábam se érte a földet. Kerítenem kell másik állást, de előbb szeretnék elmenni Párizsba.

– Helyes, el van intézve. Majd odafelé útban elmondom a teendőit.

Poirot az új. titkárnőjével nem szállt repülőgépre– s ezért Jane titokban hálás volt neki. Az a múltkori kellemetlen élmény megtépázta az idegeit. Nem akarta, hogy megint maga előtt lássa azt a hollófekete ruhás, ide-oda nyakló figurát...

Calais-t Párizsig nem kellett mással megosztaniuk a vonatfülkéjüket, s Poirot vázolta Jane előtt a tervét.

– Sok embert fel kell keresnem Párizsban. Ott van az ügyvéd – doktor Thibault. Aztán ott van Fournier a biztonsági szolgálatnál – melankolikus alkat, de intelligens. Aztán ott van az idősebb Dupont meg a fia. Én majd foglalkozom az apával, Mademoiselle Jane, s a fiút magára bízom.

– Maga nagyon bájos, nagyon vonzó – gondolom az ifjabb Dupont emlékezni fog, hogy látta magát a kihallgatáson.

– Találkoztunk is azóta – mondta Jane kissé elpirulva.

– Valóban? Hogyhogy?

Jane – még pirosabb arccal – elmondta találkozásukat az étteremben.

– Kitűnő, egyre jobb... Nohát, kiváló ötlet volt tőlem, hogy elhoztam magammal. Most jól figyeljen, Mademoiselle Jane. Ha lehet, ne boncolgassa a Giselle ügyet, de ne is kerülje a témát, ha az ifjabb Dupont szóba hozza. Nagyon jó volna, ha azt sugallná, hogy Lady Horburyt gyanúsítják, de ne beszéljen erről nyíltan. Mondhatja, hogy azért jöttem Párizsba, hogy monsieur Fournier-vel konzultáljak – különösen arról, milyen ügyletei voltak Lady Horburynek az elhunytal.

– Szegény grófnő – maga csalinak használja őt!

– Nem kedvelem kifejezetten ezt a típust – eh bien, legalább most az egyszer hajtsen valami

hasznot.

Jane habozott pár pillanatig, aztán megszólalt: – Ugye nem a fiatal Dupont-t gyanúsítja a gyilkossággal?

– Nem, szó sincs róla, csak információra van szükségem. – Kutató pillantást vetett Jane-re. Vonzónak találja ezt a fiatalembert? Il est sex appeal?

Jane nevetett ezen a kifejezésen.

– Nem, ezt nem mondanám így. Semmi különös, egyszerű fiú, de nagyon aranyos.

– Szóval így jellemezné őt – hogy egyszerű?

– Egyszerű lélek. Talán azért, mert olyan világtól elvonult, jó életet él.

– Valóban – mondta Poirot. – Ő például nem bajlódik fogakkal. Még nem kellett kiábrándulnia azt látván, hogy az év hőse ott reszket előtte a fogorvosi székben.

Jane nevetett. – Nem hinném, hogy Norman hősokeet kaparintott volna a körmei közé.

– Kár is lett volna, hiszen úgylis elmegy Kanadába...

– Most már Új-Zélandot emlegeti. Szerinte nekem jobban tetszene az ottani éghajlat.

– De legalább van benne hazafiúi érzület.

Csak a brit gyarmatok érdeklik.

– Remélem – mondta Jane –, hogy azért mégsem kényszerül elmenni.

Várakozóan függesztette tekintetét Poirot-ra.

– Úgy érte, hogy minden bizalmát ez ügyben Poirot papába helyezte? Ó, megteszem, ami telik tőlem, ezt megígérem. Viszont az az érzésem, mademoiselle, hogy van valaki, aki még nem lépett reflektorfénybe... Van még egy szerep, amelyet egyelőre még nem játszott el senki...

Homlokráncolva csóváltgatta a fejét.

– Van ebben az ügyben, mademoiselle, egy ismeretlen tényező. Minden jel efelé mutat...

Két nappal Párizsba érkezésük után monsieur Poirot és a titkárnője egy aprócska étteremben vacsorázott. A két Dupont, apa és fia Poirot vendége volt.

Idősebb Dupont urat Jane éppen olyan elragadónak látta, mint a fiát, bár beszélgetni nemigen volt alkalmuk. Poirot az első perctől kezdetektől kezdve kisajátította magának. Jane úgy találta, hogy Jeannel most is éppolyan könnyen megtalálja a hangot, mint Londonban, első találkozásuk alkalmával. Kisfiúsan vonzó egyénisége most is kellemesen hatott rá, roppant természetes, barátságos fickó volt.

Akárhogy is nevetgéltek, beszélgettek azonban Jane fél füllel odafigyelt a két élteőbb úr társalgására is. Kíváncsi volt, pontosan mit akar megtudni Poirot. Amennyire hallotta, a két férfi egyszer sem hozta szóba a gyilkosságot. Poirot szakavatottan vezette vissza beszélgetőtársát a múltba. Őszinte, mély érdeklődést mutatott a perzsiái ásatások iránt. Dupont úr nagyon élvezte a társaságát. Ritkán akadt ilyen intelligens és figyelmes hallgatóra.

Nem derült ki pontosan, kinek jutott eszébe hogy a két fiatal elmehetne moziba – mindenesetre, miután elmentek, Poirot kissé közelebb húzta a székét az asztalhoz, s hajlandónak mutatkozott arra, hogy még jobban elmélyedjen az archeológia gyakorlati vonatkozásaiban.

– Világos – mondta. – Megértem, hogy ezekben a nehéz időkben mekkora gond, hogy felhajtsák az anyagiakat a kutatásokhoz. Magánszemélyektől is elfogad támogatást?

Dupont nevetett. – Kedves barátom, térdre borulva könyörgünk akármilyen segítségért! Csakhogy amit mi csinálunk, az nem sokakat vonz. Mindenki a látványos eredményeket szereti. Legfőképpen pedig az aranyat – és minél több van belőle, annál jobb! Elképesztő, hogy az átlagembert mennyire hidegen hagyja a kerámia. A forma, az anyag, a kidolgozás...

Ezzel Dupont benne is volt a téma kellős közepében. Óvta Poirot attól, hogy X szemfényvesztő tanulmányai félrevezessék, hogy hitelt adjon Y ordítóan hibás korszakolásának, s hogy komolyan vegye a reménytelenül tudománytalan osztályozását. Poirot

ünnepélyesen megfogadta, hogy egy szót sem hisz el az említett urak értekezéseiből.

Aztán ezt mondta: – És mit gondol, vajon ötszáz font, mint adomány...

Dupont úr majd átesett az asztalon izgalmában – Ön felajánl ennyit... nekem... segítse a munkánkat? De hát ez pompás, ez hihetetlen! Ekkora adományt magánszemélytől még sose kaptunk.

Poirot köhintett.

– Be kell vallanom... Egy szívességet szeretnék...

– Ó, értem, valami emléktárgyat – valami kis kerámiát...

– Nem, nem, félreért – sietett közbevágni Poirot, mielőtt Dupont megint belemerülne kedvenc témájába. – A titkárnömről van szó, ifjú hölgyről, aki itt volt ma este. Esetleg elkísérhetné önt a következő expedícióján...

Dupont úr kissé meghökkent.

– Hát, lehet róla szó – mondta végül. – Beszélnem kell a fiammal. Az unokaöcsém és a felesége elkísérnek bennünket, családi eseménynek szántuk az utat, de azért beszélek Jeannel.

– Grey kisasszonyt szenvedélyesen érdeklik a kerámiák. Egyáltalán, a múlt lenyűgöző hatással van rá. Élete álma, hogy áshasson. Egyébként pedig csodálatraméltóan tud stoppolni és gombot varrni.

– Nagyon hasznos képesség.

– Ugye? Szóval a szuszai agyagedényeknél tartottunk...

Dupont boldogan folytatta saját eredeti elméleteinek taglalását e tárgykörben.

Mikor Poirot visszatért a szállodába, összefutott Jane-nel a hallban, aki éppen Jeantól búcsúzott – Szereztem magának egy roppant érdekes állást – mondta Poirot fölfelé a liftben. – El kéne kísérenie Dupontékat Perzsiába tavasszal...

Jane rámeredt.

– Megbolondult?

– Amikor megteszik magának az ajánlatot, mutasson nagy lelkesedést.

– Semmi szín alatt nem megyek Perzsiába. Muswell Hillen leszek vagy Normannel Új-Zélandon.

Poirot kedvesen mosolygott.

– Drága gyermekem – mondta. Március még odébb van. Attól, hogy nem váltotta meg a menetjegyét, lelkesedést mutathat még. Mint én is: adományt emlegettem, de még nem írtam alá a csekket! Mindenesetre reggel szereznem kell magának egy könyvet a Közel-Kelet ősi kerámiaművészetéről. Azt mondtam, hogy magát ez szenvedélyesen érdekli.

Jane felsóhajtott.

– A maga titkárnöjének lenni nem egy életbiztosítás Van még valami?

– Igen. Azt is mondtam zoknit stoppol és hogy ahogy maga gombot varr, az maga a tökély.

– Holnap be is kell bizonyítsam?

– Azt hiszem megelégszenek a becsületszavammal – felelte Poirot.

HUSZONHARMADIK FEJEZET

Anne Morisot

Másnap délelőtt, fél tizenegykor a búsképű Fournier sétált be Poirot nappalijába, s melegen kezét rázott az apró belgával.

A modora, sokkal élénkebb volt, mint máskor – Uram – mondta –, be kell számoljak valamiről. Végre, úgy látszik, rájöttem, mi a lényege annak, amit ön mondott Londonban arról,

hogy előkerült a fúvóka.

– Úgy! – Poirot arca felderült.

– Igen – folytatta Fournier, és egy széket húzott maga alá. – Egyre csak azt mondogattam magamban: lehetetlenség, hogy úgy követték ezt a bűntényt, ahogy feltételezzük. És végre – végre megtaláltam az összefüggést a saját kétségeim és az ön által mondottak között.

Poirot figyelmesen hallgatott.

– Akkor Londonban ön azt mondta: "Miért került elő a fúvóka, mikor könnyen ki is dobhatták volna a szellőzőnyíláson?" Azt hiszem, megtaláltam a választ. Azért került elő, mert a gyilkos azt akarta, hogy találjuk is meg!

– Brávó! – jegyezte meg Poirot.

– Ugye, erre célzott? Nagyszerű, én is így gondoltam. Aztán egy lépéssel tovább mentem. Megkérdeztem magamtól: ugyan miért akarta a gyilkos, hogy megtaláljuk a fúvókát? A válasz: azért, mert a fúvókát nem használta.

– Brávó! Brávó! Pontosan így okoskodtam én is.

– Mondtam magamban: a mérgezett nyilat használta ugyan, de a fúvócsövet nem! Akkor viszont valami másból lőtte ki a nyilat – valami olyasmiből, amit egy férfi vagy egy nő feltűnés nélkül a szájához illeszthet. S akkor eszembe jutott, hogy ön mindenáron ragaszkodott ahhoz, hogy kapjon egy listát az utasok kézipoggyászának és zsebeinek tartalmáról. Két tárgy volt, amely felkeltette az érdeklődésemet: Lady Horburynek két cigarettaszípkája volt, a két Dupont előtt, az asztalkán: viszont kurd agyagpipák heverték.

Fournier megállt, Poirot-ra nézett, de az nem szólalt meg.

– A szípkát is, meg a pipát is minden feltűnés nélkül a szájukhoz emelhették... Igazam van?

Poirot habozott égy kicsit.

– Jó nyomon van – mondta végül, – de menjen egy kicsit még tovább, és ne feledkezzen el a darázsról.

– A darázsról?! – bámult rá Fournier. – Nem, nem tudom követni önt. Hogy jön ide a darázs?

– Hogy hogy jön ide? Hát éppen arról van szó, hogy...

A telefon megcsörrent, Poirot nem fejezte be a mondatot.

Felvette a kagylót.

– Halló. Ó, jó reggelt. Igen, én vagyok, Hercule Poirot, személyesen. – Fournier felé súgta: – Thibault az...

– Igen, igen, valóban. Nagyon örülök. És ön? Fournier úr? Nagyon jól. Igen, megérkezett. Éppen itt van nálam.

Leengedve a hallgatót, odaszólt Fournier-nak: – A biztonságiaknál próbálta elérni önt, ott mondták, hogy ide jött. Beszéljen vele. Egész izgatott a hangja.

Fournier átvette a kagylót.

– Halló, halló. Igen, Fournier beszél. Mi... Micsoda...?! Igen, hogyne. Igen... Igen, ő is, egészen biztosan. Azonnal odamegyünk.

Visszatette a kagylót, s Poirot-ra nézett.

– A lánya... Madame Giselle lánya.

– Micsoda?

– Bizony jelentkezett az örökségért, itt van.

– Honnan jött?

– Amerikából, ha jól értettem, Thibault megkérte, hogy menjen vissza hozzá fel tizenkettőkor. Azt javasolja, hogy menjünk oda hozzá.

– Feltétlenül. Azonnal átme gyünk... Hagyok egy üzenetet Grey kisasszonynak.

Ezt írta:

”Bizonyos fejlemények miatt el kellett mennem. Ha Jean Dupont telefonál vagy meglátogatja, legyen kedves hozzá! Társalogjon gombokról meg zokniról, de egyelőre ne merüljön bele az ősi kerámiák taglalásába! Ő csodálja magát – de intelligens is! Au revoir Hercule Poirot.”

– Hát akkor, gyerünk, barátom – mondta, s felemelkedett. – Ez az, amire vártam... Hogy előlépjön a homályból az az ismeretlen, akinek a jelenlétét mindvégig sejtettem. Most majd minden kiderül, nemsokára.

Thibault ügyvéd szívélyesen üdvözölte Poirot-t és Fournier-t.

Kölcsönös bókok, udvarias kérdések és válaszok után az ügyvéd rátért a tárgyra.

– Tegnap kaptam egy levelet – mondta –, és ma reggel a fiatal hölgy fel is keresett.

– Hány éves Morisot kisasszony?

– Morisot kisasszony – vagyis inkább Mrs. Richards, mivel férjnél van – huszonnégy éves.

– Papírokkal bizonyította a kilétét? – kérdezte Fournier.

– Hogyne, hogyne.

Kinyitotta egy előtte fekvő dossziét.

– Először is, itt van ez...

Átadta egy házassági anyakönyvi kivonat másolatát: Georges Leman, agglegény és Marie Morisot – mindketten Quebecből – 1910-ben házasságot kötöttek. Mellette ott volt Marie Morisot Leman születési anyakönyvi kivonata, számos egyéb dokumentum társaságában.

– Ez némiképp fényt derít Giselle asszony fia első éveire – jegyezte meg Fournier.

Thibault bólintott.

– Amennyire ki tudom silabizálni ezekből mondta –, Marie Morisot nevelőnő volt vagy varrólány, amikor ezzel a Lemannal találkozott.

– Aki, gondolom, elég rosszfajta lehetett, hiszen nem sokkal később otthagyta az asszonyt, aki aztán újból a leánykori nevét használta.

– A gyermeket a Quebec-i Szűz Mária Intézet fogadta be, ott nevelkedett. Marie Morisot vagy Leman – nemsokára elhagyta Quebecet, és – feltehetően egy férfi társaságában – Franciaországba jött. Postán időről-időre küldött pénzt, s végül egy nagyobb összeget utalt át a gyermeke számára azzal, hogy huszonegy éves korában megkaphatja. Akkoriban Marie Morisot – vagy Leman – valószínűleg rendezetlen életet élt, s jobbnak látta, ha minden személyes kapcsolatot felszámol.

– Hogyan jött rá a lány, hogy örökölt egy vagyont?

– Diszkrét hirdetésekkel adtuk fel különféle lapokban, s úgy tűnik; az intézet főnöknőjének tudomására jutott az ügy, ő írt vagy telefonált Mrs. Richardsnak, aki akkor éppen Európából akart visszatérni az Egyesült Államokba.

– És ki Mr. Richards?

– Gondolom, amerikai vagy kanadai Detroitból foglalkozását tekintve sebészeti eszközöket készít.

– Nem kísérte el a feleségét?

– Nem, Amerikában maradt.

– És vajon Mrs. Richards tud esetleges magyarázatot az anyja halálára?!

Az ügyvéd megrázta a fejét.

– Semmit nem tud róla. Valójában még arra sem emlékezett – bár egyszer a főnöknő megemlítette –, hogy mi volt az anyja lánykori neve.

– Úgy látszik – mondta Fournier –, hogy a hölgy felbukkanása sem segít bennünket a rejtély megoldásában. Nem mintha valaha is azt reméltem volna, hogy segíteni fog. Egészen más irányban tapogatózom most. Három személyre szűkült le az érdeklődésem.

– Négyre – mondta Poirot.

– Gondolja...?

– Nem én gondolom – hanem az ön elmélete szerint, amelyet vázolt nekem, nem szorítkozhat csupán három személyre. Ott van a két szipka, a kurd pipák – és a fuvola. Ne felejtse el a fuvolát sem, barátom.

Fournier meglepetten felkiáltott, de ekkor kinyílt az ajtó, és egy idős hivataloszolga motyogva jelentette: – A hölgy visszajött.

– Á, akkor most saját szemükkel láthatják az örökösnyt – mondta Thibault. – Jöjjön be, asszonyom. Hadd mutassam be Fournier urat a Biztonsági szolgálattól, aki az itteni nyomozásért felelős édesanyja halálának ügyében. Ez itt pedig Hercule Poirot úr, akit talán névről ismer is, s aki nagylelkűen segédkezik az ügyben.

Giselle lánya sötét hajú, csinos fiatal nő volt.

Egyszerű, de mutatós ruha volt rajta.

Mindenkivel sorban kezet fogott, s néhány udvarias, üdvözlő szót mormolt.

– Meg kell mondjam, uraim, hogy gyermeki érzéseim alig-alig vannak ebben az ügyben. Önhibámon kívül egész életemben árvaként nevelkedtem.

Fournier kérdésére válaszolva meleg hálával beszélt Angélique anyáról, az intézet főnökasszonyáról.

– Maga volt a megtettesült kedvesség.

– Mikor hagyta ott az intézetet, asszonyom?

– Tizennyolc éves koromban, uram. A saját lábamra álltam. Egy ideig manikűrösként dolgoztam, aztán egy ruhaszalomban. Nizzában találkoztam a férjemmel. Éppen akkor volt hazatérőben az Államokba. Megint átjött üzleti ügyben Hollandiába, s egy hónappal ezelőtt házasodtunk össze Rotterdamban. Sajnos, vissza kellett térnie Kanadába. Nekem maradnom kellett, de most már nemsokára utána megyek.

Anne Richards szépen, folyékonyan beszélt franciául. Láthatólag inkább volt francia, mint kanadai angol.

– És hogyan értesült a tragédiáról?

– Természetesen olvastam a hírt a lapokban, de nem tudtam – helyesebben, nem jöttem rá –, hogy az áldozat az anyám. Azután kaptam itt, Párizsban egy táviratot Angélique anyától, aki megadta Thibault doktor címét, s emlékeztetett rá, mi volt az anyám leánykori neve.

Fournier töprengve bólintott.

Beszélgettek még egy darabig, de az nyilvánvalónak tűnt, hogy Mrs. Richards aligha segíthet nekik a gyilkos felkutatásában. Sejtelve sem volt az anyja magánéletéről, se az üzleti ügyeiről.

Miután megtudták, melyik hotelben lakik, Fournier és Poirot búcsút vettek a hölgytől.

– Ugye, most csalódott, kedves barátom? Forgatott valamit a fejében erről a lányról, igaz? Azt hitte talán, vaj van a fején, vagy még mindig ezt gondolja?

Poirot csüggedten csóválgatta a fejét.

– Nem, nem hiszem, hogy vaj volna a fején. A dokumentumai valódiaknak látszanak. Különös, de mintha már láttam volna valahol – vagy nagyon emlékeztetne valakire . .

– Talán hasonlít az elhunytára? – morfondírozott Fournier.

– Nem, nem hinném...

– Nem, szó sincs róla. Bárcsak rájönnék... Biztos vagyok benne, hogy valakire emlékeztet az arca...

Fournier kíváncsian nézett rá.

– Önt mindig is nagyon foglalkoztatta az ismeretlen lánygyermek.

– Természetesen – felelte Poirot, s kissé felvonta a szemöldökét. – Mindazok közül, akik többé vagy kevésbé hasznot húznak Giselle halálából, ez a fiatal hölgy kétségtelenül jól járt

nagyon jól.

– Igaz, de mi következik ebből?

Poirot égy-két percig nem felelt, saját gondolataiba merült.

– Barátom – mondta végül –, nagyon nagy vagyon száll erre a lányra. Csodálja hát, hogy első perctől fogva azon agyalok, hogy jön a lány a képbe. Három nő utazott a gépen. Egyikük, Miss Venetia Kerr ismert, jó nevű család sarja.

De a másik kettő...? Amióta Elise Grandier megjegyezte, hogy szerinte Giselle lányának egy angol volt az apja, azóta nem vettem el a lehetőségét, hogy az egyik nő lehet a lánya. Mindkettő a megfelelő korban van. Lady Horbury kóristalány volt, némiképp homályos a származása, s színpadi néven lépett föl. Miss Jane Grey pedig, mint mondta, árvaházban nőtt föl.

– Vagy úgy! – szólalt meg a francia. – Szóval így forognak a kerekek az agyában! Barátunk, Japp most azt mondaná, hogy túlságosan csavarosan gondolkodik.

– Az igaz, hogy mindig azzal vádol: csak nehezítem a dolgokat.

– Na ugye...

– Ez azonban nem igaz – én mindig az elképzelhető legegyszerűbb utat járom! És mindig tudomásul veszem a tényeket.

– De azért csalódott, nemde? Többet várt ettől az Anne Morisot-tól?

Beléptek a hotel halljába, ahol Poirot lakott. A pulton heverő tárgy emlékeztette Fourniert-t valamire, amit Poirot mondott még reggel.

– Még meg sem köszöntem önnek – mondta –, hogy felhívta a figyelmemet a hibámra. Tudniillik hogy csak Lady Horbury szipkáira és a két Dupont kurd pipáira figyeltem. Megbocsáthatatlan melléfogás a részemről, hogy dr. Bryant fuvolájáról megfeledkeztem, bár komolyabban nem gyanúsítanám őt...

– Nem?

– Nem. Nem úgy hatott rám, mint aki...

Elhallgatott. A pult előtt álló; aki eddig a portással beszélt, megfordult. A keze a fuvolatokon nyugodott. A pillantása Poirot-ra esett, s az arcán komor felismerés tükröződött.

Poirot előrelépett. Fournier diszkréten visszavonult. Mint aki nem akarja, hogy Bryant meglássa.

– Dr. Bryant – mondta Poirot, és meghajolt – Monsieur Poirot.

Kezet fogtak. A nő, aki Bryant közelében állta lift felé indult. Poirot röpké pillantást vetett rá – Monsieur le docteur, elrabolhatom egy ki; időre a betegeitől?

Dr. Bryant mosolygott – azzal a vonzóan mélabús mosollyal, amelyre a másik oly jól emlékezett. Fáradtnak látszott, de furcsán békésnek i egyben.

– Most nincsenek betegeim – mondta.

Egy asztalka felé mutatott: – Egy pohár sherryt, monsieur Poirot, vagy más apéritifet?

– Köszönöm.

Leültek, a doktor rendelt. Aztán lassan folytatta.

– Nem, nincsenek már betegeim. Visszavonultam.

– Hirtelen döntés?

– Nem olyan hirtelen...

Hallgatott, ameddig az italt eléjük nem helyezték. Aztán felemelte a poharat. – Nem kényszerű döntés – mondta. – Magamtól lemondtam, mielőtt kizárnának a kamarából. – Halkan, lemondóan beszélt tovább. – Mindenki életében van egy fordulópont, Monsieur Poirot. Az ember áll a keresztútnál, s döntenie kell. A hivatásom – sajnos – nagyon is érdekel, ezért fájdalom felhagyni vele. De vannak más szempontok is... Például ott van az emberi boldogság...

Poirot hallgatott, várt.

– Van egy hölgy – régi betegem – nagyon szeretem őt. A férje véghetetlen szenvedéseket okoz neki. Kábítószeres. Ha, orvos volna, ön is tudná, mit jelent ez. Nincs saját pénze, ezért el sem hagyhatja...

– Egy ideig nem tudtam elhatározni magam de most már döntöttem. Ő meg én Kenyába megyünk, hogy új életet kezdjünk, mert annyi mindenem ment keresztül...

Megint elhallgatott. Aztán élénkebben folytatta: – Azért mondom ezt el önnek, monsieur Poirot, mert úgyis kiderül, s jobb, ha minél előbb megtudja: – Értem – mondta Poirot. Kis szünet után hozzátette: – Látom, viszi a fuvoláját is...

Dr. Bryant mosolygott.

– A fuvolám, monsieur Poirot, a legrégebbi társam. Ha minden el is vész – a zene mindig megmarad...

Szeretetteljesen simította végig a hangszer tokját, aztán kis meghajlással felemelkedett.

Poirot is felállt.

– Fogadja legjobb kívánságaimat a jövőre nézve, monsieur le docteur, s adja át üdvözlőmet a hölgynek – mondta Poirot.

Amikor Fournier csatlakozott hozzá, Poirot a pultnál éppen távhívást rendelt Quebecbe.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET

A letört köröm

– Miben mesterkedik? – kiáltott fel Fournier. Még mindig az örökös nővel van elfoglalva? Tényleg ez a fixa ideája...

– Szó sincs róla – mondta Poirot. – De mindenben fontos a rendszeresség és a módszeresség. Nem kezdhetünk új dologba, mielőtt a régit le nem zárjuk.

Körülnézett.

– Itt van Jane kisasszony. Mi lenne, ha vacsorázni mennének? Amint tudok, én is jövök.

Fournier engedelmessé vált, s Jane-nel bement az étterembe.

– Szóval? – nézett rá Jane kíváncsian. – Milyen a lány?

– Kissé magasabb az átlagnál, sötét a haja, kreol a bőre, az álla hegyes...

– Pontosan úgy fogalmaz, mint az útlevelek. – jelentette ki Jane. – Az én leírásom az útlevelemben egyszerűen sértés. Minden "átlagos" meg "normális" benne. Orr – közepes, száj normális (hogy a csudába lehet jellemezni egy száját), homlok – átlagos, áll – átlagos.

– De a szeme, az nem átlagos.

– De még az is szürke; ami nem valami izgalmas szín.

– Ezt ki mondta magának, mademoiselle, hogy a szürke nem izgalmas? – hajolt előre a francia az asztal fölött.

Jane nevetett.

– A maga angolsága nagyon jó – mondta. – Meséljen még Anne Morisot-ról! Csinos?

– Assez bien – mondta Fournier óvatosan. – De nem Anne Morisot. Anne Richards. Férjnél van.

– A férje is ott volt?

– Nem.

– Vajon miért nem?

– Mert Kanadában van vagy az Egyesült Államokban.

Elmesélte, amit tudott Anne életéről. Már majdnem a végére ért, mikor megjelent Poirot.

Kissé rosszkedvűnek látszott.

– Nos, mon cher...? – érdeklődött Fournier.

– Beszéltem magával a főnökasszonnyal, Angélique anyával. Nagyon romantikus dolog ez a távolsági beszélgetés az óceánon át. Olyan könnyedén cseveghetünk bárkivel a Föld túlsó oldalán:..

– Ilyen romantikus az is, hogy már fényképet is küldhetünk ugyanígy – mondta Fournier. A tudományban van a legnagyobb romantika. De mit is mondott...?

– Angélique anyával beszéltem. Megerősítette szóról szóra, amit Mrs. Richards mondott nekünk a neveltetésének körülményeiről a Szűzmáira Intézetben. Egészen nyíltan beszélt az anyjáról, aki egy borkereskedő franciával ment el Quebecből.

Akkoriban örült neki, hogy a gyermek nem kerül az anyja befolyása alá. Az ő szemében Giselle lefelé csúszott a lejtőn. Rendszeresen küldött pénzt – de sosem kért találkozót...

– Akkor tehát nagyjából arról volt szó, amit már hallottunk az ügyvédnél.

– Lényegében igen – csak éppen részletesebben. Anne Morisot hat éve hagyta el az intézetet, manikűrös lett, majd elszegődött szobalánynak.

Végül is ebben a minőségében jött Európába. Nem írt gyakran, de Angélique anyja azért évente kétszer hallott felőle. Amikor olvasott a kihallgatásról a lapokban, arra gondolt, hogy ez a Marie Morisot valószínűleg ugyanaz, aki hajdanán Quebecben élt.

– És mi van a férjjel? – kérdezte Fournier.

– Most, hogy határozottan tudjuk, Giselle férjnél volt, lehet hogy a férjjel is számolnunk kell?

– Gondoltam erre is. Részben ezért is telefonáltam. George Leman, Giselle gazember férje meghalt még a háború elején.

Poirot elhallgatott, aztán hirtelen hozzátette: – Mit is mondtam az előbb – nem, nem utoljára – talán előtte...? Az az érzésem... nem is vettem észre, de valami lényegeset mondtam.

Fournier, amennyire tőle telt, megismételte Poirot mondanivalójának tartalmát, de az emberkeelégedetlenül rázogatta a fejét.

– Nem, nem ez volt... Nos, mindegy...

Jane-hez fordult, s őt isbevonta a beszélgetésbe.

A vacsora befejeztével javasolta, hogy a hallba menjenek kávézni.

Jane helyeselt, s fölkapta az asztalról a táskáját és a kesztyűjét. Közben egy pillanatra megrándult az arca.

– Mi az, mademoiselle?

– Ó, semmiség – nevetett Jane. – Letörött a körmöm. Le kell majd reszelnem.

Poirot nagyon komoly képpel visszaült a helyére.

– No, lám – mondta csendesesen.

A másik kettő meglepetten nézett rá.

– Monsieur Poirot! Mi történt? – kiáltott fel Jane.

– Az, hogy eszembe jutott – mondta Poirot –, miért olyan ismerős Anne Morisot arca. Már láttam őt... Azon a repülőgépen, a gyilkosság napján. Lady Horbury őt hívta, amikor körömrészelőre volt szüksége. Anne Morisot – Lady Horbury szobalánya...

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET

Félek...

A hirtelen felfedezés a döbbenet erejével hatott az asztal körül ülő három emberre. Ez teljesen más fényt vetett az ügyre: Anne Morisot tehát, akiről azt gondolták, hogy semmi köze a tragédiához, valójában ott volt a gyilkosság- színhelyén. Egy-két percbe telt, amíg mindenki

megemésztette ezt a tényt, s újragondolta a helyzetet.

Poirot csukott szemmel ült, a keze kétségbeesett mozdulattal szántott a levegőbe, az arca fájdalmasan eltorzult.

– Egy fél pillanat... Egy fél pillanat... kérlelte a többieket. Gondolkoznom kell, rá kell jönnöm, miben kell megváltoztatnom az eddigi feltevéseimet. Ki kell bányásznom az agyamból...

Emlékeznem kell... Az az átkozott gyomrom, ezer ördög és pokol... Semmi másra nem tudtam figyelni, mint a benső háborgásaimra!

– Szóval ott volt a gépen – szögezte le Fournier. – Értem. Kezdem érteni.

– Emlékszem rá – szólalt meg Jane. Magas, fekete lány. – Félig lehunyt szemmel erőlködött, hogy még valamit előásson a memóriájából. Madeleine – Lady Horbury így szólította.

– Így van, Madeleine – mondta Poirot.

– Lady Horbury hátraküldte, a gép végébe, a manikűrkészletért. Ami piros táskában volt.

– Azt mondja – vágott közbe Fournier hogy a lány elment az anyja mellett?

– Bizony.

– Az indíték... – sóhajtott nagyot Fournier.

– Meg a lehetőség – igen, minden egybevág.

Aztán a mélabús természetű Fournier– tőle meglehetősen szokatlan módon – vadul az asztalra csapott.

– De. hát, parbleu! – kiáltott fel. – Miért nem említette ezt eddig senki? Miért nem szerepelt a gyanúsítottak között?

– Megmondtam, barátom. Megmondtam. – nyögött fel Poirot. – Az az átkozott gyomrom...

– Persze, persze, ez teljesen érthető. De hát a többiek gyomra rendben volt – a kísézőké, az utasoké...

– Azt hiszem, az az oka – mondta Jane –, hogy ez még nagyon az elején történt. Éppen csak elhagytuk Le Bourget-t, s akkor még legalább egy órán át Giselle-nek kutyabaja sem volt. Mintha sokkal később gyilkolták volna meg...

– Hát ez furcsa – tűnődött Fournier. – Létezik olyan, hogy egy méreg csak később hasson? Mintha már történt volna efféle...

Poirot csak nyögött, s a tenyerébe temette az arcát.

– Gondolkoznom kell, gondolkoznom... Lehet, hogy mindvégig rossz nyomon jártam?

– Mon dieux – nyugtatta Fournier. – Megesik az ilyesmi. Velem is megtörtént. Az embernek néha le kell nyelnie a büszkeségét, s újra átgondolnia mindent.

– Igaz – helyeselt Poirot. – Meglehet, hogy mindvégig túlzott jelentőséget tulajdonítottam egyetlen részletnek. Arra vártam, hogy előbukkan egy meghatározott bizonyíték. Elő is bukkant, s erre alapoztam a feltevésemet. De ha tévedtem, ha az a bizonyos dolog csak véletlenül volt ott, ahol volt... Nos akkor... igen... akkor el kell ismernem, hogy rossz, teljesen rossz úton jártam.

– Nem teheti meg, hogy nem vesz tudomást erről a fontos fordulatról – vélte Fournier. Volt indíték és alkalom a tett elkövetésére – mi mást akar még?

– Semmit. Biztosan úgy van, ahogy mondja.

A méreg késleltetett hatása valóban különös. Úgy is mondhatnám, hogy gyakorlatilag lehetetlenség... De ha méregről van szó, a lehetetlen is bekövetkezhet. Számolnunk kell ezzel az időeltolódással...

Elhallgatott.

– Ki kell dolgoznunk a haditervet – mondta Fournier. – Egyelőre szerintem nem lenne bölcs dolog felébreszteni Anne Morisot gyanakvását.

Nincs tudatában, hogy felismerték. A papírjai rendben találtattak. Tudjuk, melyik hotelban szállt meg, s Thibault-n keresztül tarthatjuk vele a kapcsolatot. A jogi formákat mindig el

lehet húzni egy kicsit. Két tény megállapíthatunk: van indíték és volt alkalom. Azt még bizonyítanunk kell, hogy Anne Morisot birtokában volt kigyóméreg. És aztán ott van még az az amerikai, aki megvette a fűvócsövet, és megvesztegette Jules Perrot-t. Ez lehetett a férj is – az a Richards.

– Csupán a hölgy állította, hogy Kanadában van.

– Ahogy mondja, a férj... Így van, a férj! Ó várjunk csak...!

Poirot a halántékár a szorította a kezét.

– Ez így nem lesz jó – motyogta. – Nem dolgoztatom a kis szürke agysejtjeimet olyan módszeresen, ahogy kell. Nem, túl hamar vonok le következtetéseket. Talán csak úgy jár az agyam, ahogy valaki ezt szeretné...

Elhallgatott.

– Bocsánat, nem egészen értem – szólalt meg Jane.

Poirot egy vagy két percig nem válaszolt. Aztán levette a kezét a halántékáról, kihúzta a derekát ültében, s megigazított két villát meg egy sótartót, mert a ferdeségük zavarta.

– Nézzük csak – mondta. – Anne Morisot vagy bűnös, vagy ártatlan. Ha ártatlan, akkor miért hazudott? Miért tartotta titokban, hogy Lady Horburyt szolgálja?

– Tényleg, miért? – kérdezte Fournier.

– Tehát azt állítjuk, hogy Anne Morisot bűnös, hiszen hazudott. De várjunk csak. Tegyük fel, hogy az eredeti elméletem helyes. Ez a feltevés egybevág-e Anne Morisot bűnösségével vagy Anne Morisot hazugságával? Igen, igen – lehetséges, de csak egy módon. Abban az esetben viszont – ha helyes ez a feltevés – akkor Anne Morrisot egyáltalán nem is lehetett volna ott a gépen!

A többiek udvariasan néztek rá, kissé felületes érdeklődéssel.

Fournier ezt gondolta: "Most már értem, miről beszélt az az angol, az a Japp. Ez a kis öreg aztán szereti összebonyolítani a dolgokat. Megpróbálja megnehezíteni azt, ami már tiszta és világos. Képtelen rá, hogy elfogadja az egyenes megoldást, s ne játssza meg, hogy az nem vág egybe az előfeltevéseivel."

Jane-nek ez járt a fejében: "Halvány gőzöm nincs, mire gondol. Már miért ne lehetett volna ott a lány a gépen? Oda kellett mennie, ahová Lady Horbury parancsolta... Csak port akar hinteni a szemünkbe ezzel..."

Poirot hirtelen felszisszent. – Hát persze – mondta. – Ez is egy lehetőség, s nagyon egyszerű utánajárni.

Felállt.

– Akkor most mi a teendő, barátom? – kérdezte Fournier.

– Megint telefonozni kell... – felelte Poirot.

– Távhívás Quebecbe?

– Nem, most csak Londonba.

– A Scotland Yard...?

– Nem, Lord Horbury háza, a Grosvenor Square-en. Ha olyan szerencsém volna, hogy otthon találnám Lady Horburyt...

– Legyen óvatos, barátom. Ha Anne Morisot megneszeli, hogy kérdezősködünk utána, az nekünk nem használ. A legfontosabb, hogy ne ugrasszuk ki a vadat a bokorból.

– Ne féljen, nagyon diszkrét leszek. Csak egy apró kérdést teszek föl – egy teljesen ártatlannak hangzó kérdést. – Poirot mosolygott. – Velem jöhet, ha akar.

– Ó, nem, nem, – Jöjjön csak. Ragaszkodom hozzá.

A két férfi elindult, Jane-t a szálló halljában hagyták.

Némi időbe telt, amíg kiment a hívás, de Poirot szerencsés volt, mint jelentették, Lady Horbury otthon ebédel.

– Nagyszerű. Megmondaná Lady Horburynek, hogy Hercule Poirot keresi Párizsból? – Kis szünet után folytatta: – Ön az, Horbury grófnő?

Nem, nem, minden rendben van. Biztosíthatom, minden a legteljesebb rendben... Nem arról van most szó. Egy kérdést szeretnék csak föltenni.

Igen... Amikor repülön utazik Párizsból Angliába, a szobalánya általában elkíséri? Vagy esetleg vonattal megy? Szóval vonattal. Csak éppen akkor... Értem. Biztos benne? Ó, már nincs a szolgálatában... Értem. Nagyon hirtelen ment el, nem is szólt előre. Mais oui, micsoda háládatlanság. Bizony, bizony. Hálátlan, mint az osztályabéliek mind. Igen, igen, pontosan így van. Nem, ne aggódjon. Au revoir. És köszönöm.

Lerakta a kagylót, s Fournier-hoz fordult. A szeme zölden csillogott.

– Figyeljen, barátom, Lady Horbury szobalánya általában vonaton vagy hajón utazott. Akkor, amikor Giselle-t meggyilkolták, Lady Horbury az utolsó percben gondolta meg magát, hogy Madeleine is inkább repüljön vele.

Karon fogta a franciát.

– Gyorsan, kedves barátom – mondta. Oda kell mennünk hozzá, a szállodába. Ha kis feltevésem igaz – és úgy érzem, igaz –, akkor nincs vesztegetnivaló időnk.

Fournier rábámult. De még mielőtt kieszemelhetett volna egy kérdést, Poirot már sarkon is fordult, s elindult kifelé a forgóajtón át.

Fournier utána sietett.

– De nem értem az egészet. Miről van szó?

Az ajtónálló kinyitotta előttük a taxi ajtaját.

Poirot beugrott a kocsiba, s megadta Anne Morisot szállodájának a címét.

– Menjen gyorsan, de nagyon gyorsan!

Fournier beugrott mellé.

– Tán bolha csípte meg? Mire ez az örült rohanás – ez a sietség?

– Azért kedves barátom, mert – mint mondtam – ha kis elméletem helyes, nos, akkor Anne Morisot közvetlen életveszélyben van!

– Úgy gondolja?

Fournier hangjából akaratlanul is kicsendült némi kételkedés.

– Félek – mondta Poirot. – Félek. Bon Dieu, hogy vánszorog ez a taxi!

A kocsi több mint hatvan kilométeres sebességgel vágatott éppen, s a sofőr bámulatraméltó biztonsággal cikázott a forgalomban.

– Annyira vánszorog, hogy mindjárt nyakig leszünk egy balesetben – jegyezte meg szárazon Fournier. Grey kisasszony pedig ott vár ránk a hallban, hogy visszatérjünk a telefontól. Ehelyett szó nélkül eljöttünk. Nem valami udvarias gesztus!

– Udvarias, nem udvarias – mit számít az ilyesmi, amikor életről és halálról van szó?

– Életről és halálról? – vont a meg értetlenül a vállát Fournier.

Magában meg ezt mondta: "Minden rendben lenne, de ez az ámokfutó fölboríthatja az egészet. Ha a lány megneszeli, hogy a sarkában vagyunk..."

– Figyeljen ide, Poirot úr – kezdte rábeszélő hangon. – Gondolkodjék egy kicsit. Óvatosaknak kell lennünk...

– Maga nem érti a helyzetet – mondta Poirot. – Nagyon félek. Félek...

A taxi vadul befékezett a csendes szálló előtt, ahol Anne Morisot lakott. Poirot kiugrott a járdára, s csaknem beleütközött egy fiatalemberbe, aki éppen kilépett a hotelből.

Poirot megmerevedett egy pillanatra, és döbbenten nézett utána.

– Még egy ismerős arc... De vajon hol is...? Ó, persze – a színész, Raymond Barraclough. Elindult befelé; de Fournier a karjára tette a kezét.

– Poirot úr, nagyon tisztelem, roppantul tisztelem a módszereit, de nagyon határozottan úgy

érezem, nem kéne elsietnünk a dolgot. Én vagyok itt, Franciaországban a felelős a nyomozásért...

Poirot közbevágott: – Megértem az aggodalmát, de ne tartson attól, hogy bármit is elsietek. Kérdezősködjünk egy kicsit a portán. Ha Madame Richards itt van, és nincs semmi baja, akkor nincs gond, s megbeszélhetjük, mi a következő lépés. Van ellenvetése?

– Nem, nem, dehogyis.

– Helyes.

Poirot átment a forgóajtón, s a pulthoz lépett.

Fournier követte.

– Úgy tudom, lakik itt egy bizonyos Mrs. Richards – mondta Poirot.

– Nem, uram. Itt lakott, de ma elment.

– Elment? – ismételte Fournier türelmetlenül.

– Igen, uram.

– Mikor ment el?

A férfi felpillantott a falórára.

– Alig több mint félóra.

– Váratlanul költözött ki? Hová ment?

A férfi elzárkózott, nem akart semmit sem mondani, de amikor Fournier elővette az igazolványát, a portás hangot váltott, s kész volt segíteni.

Nem, a hölgy nem hagyta meg az új címét, mondta. Szerinte a hirtelen távozását valami előre nem látható, váratlan fejlemény okozhatta. Korábban azt mondta, hogy egy hétig szándékozik maradni.

Újabb kérdések. Hívták az ajtónállót, a hordárokat, a liftes fiút.

Az ajtónálló szerint egy úr jött a hölgyhöz látogatóba. Akkor éppen a hölgy nem volt a szállóban, de a férfi megvárta, és aztán együtt ebédeltek. Milyen volt a férfi? Amerikai – nagyon is amerikai. A nő meglepettnek látszott, amikor felbukkant. Az ebéd után a hölgy levitette egy taxiba a poggyászát.

Hogy hová mehetett? A Gare du Nord-ra legalábbis ezt mondta be a sofőrnek. Az amerikaivele tartott-e? Nem, a hölgy egyedül ment.

– A Gare du Nord – ismételte Fournier. Látszólag Angliába tart. A kétórás szerelvényel. De lehet, hogy csak ezt a látszatot akarják kelteni. Telefonálnunk kell Boulogne-ba, s azt a taxit is elő kell kerítenünk.

Mintha Fournier-re is átragadt volna Poirot nyugtalansága. A francia aggodalmas képet vágott.

Gyakorlott gyorsasággal beindította a rendőrség gépezetét.

Öt óra volt, mikor Jane, aki a szálloda halljában olvasott egy könyvet, felpillantott, és meglátta, hogy Poirot közeledik.

Szemrehányó szavak tolultak az ajkára, de visszanyelte a mondókáját, mert Poirot arckifejezését különösnek találta.

– Mi az? – kérdezte. – Valami történt?

Poirot megfogta Jane mindkét kezét.

– Az élet szörnyű, mademoiselle – mondta.

Volt valami a hangjában, ami megijesztette Jane-t.

– Miről van szó?

– Amikor a kétórás vonat Boulogne-ba ért mondta lassan Poirot –, halva találtak egy nőt az első osztályon.

Jane elsápadt.

– Anne Morisot?

– Anne Morisot. A kezében egy kis kék üvegesét találtak, amelyben hidrogén-cianid, vagyis kéksav volt.

– Ó! Tehát öngyilkosság? – kérdezte Jane.

Poirot nem válaszolt rögtön. Aztán nagyon óvatosan mondta, mint aki ügyel minden szavára: – Igen, a rendőrség szerint öngyilkosság.

– És ön szerint?

Poirot kérdően tárta szét a karját.

– Mi másra gondolhatnék?

– De ha öngyilkos lett... Ugyan miért tette? A gyász miatt, vagy mert félt, hogy lelepleződik?

Poirot a fejét rázta.

– Az élet szörnyen kegyetlen tud lenni – mondta.

– Az embernek bátorságra van szüksége ahhoz, hogy megölje magát? Igen, ez biztosan így van.

– És az élethez is nagy bátorság kell – tette hozzá Poirot.

HUSZONHATODIK FEJEZET Megvilágosodás-vacsora után

Másnap Poirot elment Párizsból. Jane-t hátrahagyta egy listányi elintéznivalóval. A lány többnyire értelmetlennek találta a teendőket, de azért igyekezett mindent pontosan végrehajtani. Kétszer találkozott Jean Dupont-nal. A fiú emlegette közös expedíciójukat, s Jane nem merete őt kiábrándítani Poirot utasításai híján. Megjátszotta magát, amennyire csak tudta, s aztán másra fordította a szót.

Öt nappal később egy távirat hazaszólitotta Angliába.

Norman a Victoria pályaudvaron várta. Megbeszélést a friss eseményeket.

Az öngyilkosság nem vert fel nagy port az újságokban. Kis hírben adták tudtul, hogy egy kanadai hölgy, Mrs. Richards öngyilkosságot követett el a Párizs-Boulogne között közlekedő vonaton – és kész. Nem volt célzás arra, hogy az ügy összefügg a repülőgépes gyilkossággal.

Jane is, Norman is jókedvű volt. Remélték, hogy most már véget érnek a gondjaik. Norman azért nem volt olyan optimista, mint Jane.

– Talán őt gyanúsítják azzal, hogy eltette az anyját láb alól, de most, hogy az öngyilkossággal kibújt a vád alól, esetleg ejtik az ügyet. Ha pedig nyilvánosan nem derül ki, mi történt, akkor nem tudom, mi lesz velünk, szegény ördögökkel. Az emberek szemében továbbra is ugyanolyan gyanúsak vagyunk!

Ezt Poirot-nak is elmondta, amikor pár nappal később találkoztak a Piccadillyn.

Poirot mosolygott.

– Maga is ugyanolyan, mint a többiek. Azt hiszi, tehetetlen vénember vagyok, aki már semmire sem jó. Hallgasson ide. Jöjjön el hozzám ma este vacsorára. Japp is jön; és barátunk, Clancy is ott lesz. Van egy kis mondanivalóm, amely talán érdekesnek bizonyul.

A vacsora kellemesen zajlott. Japp kedélyesen évődött, Norman érdeklődve figyelt, és a kis Clancy majdnem olyan izgatott volt, mint amikor meglátta a végzetes nyílveesszőt.

Nyilvánvalónak látszott, hogy Poirot esendő módon le akarja nyűgözni a kis krimiszerzőt.

Vacsora után, mikor már a kávé is megitták, Poirot kissé zavartan megköszönte a torkát, és némileg a saját fontosságának a tudatában megszólalt: – Barátaim – mondta. – Clancy úr érdeklődését fejezte ki a módszer iránt – ahogy ő mondaná: "a módszereim iránt, Watson". (C'est ça, n'est-ce pas?) Ha nem untatom önöket, uraim – itt jelentőségteljes szünetet tartott, mire Norman és Japp gyorsan rávágta, hogy "Szó sincs róla" és: "Kíváncsian várjuk" –, akkor röviden összefoglalnám ez ügyben alkalmazott módszereimet.

Elhallgatott, a jegyzeteibe mélyedt. Japp odasúgta Normannek: – Ez aztán az önszeretet, nem igaz? Hercule, a hólyag – ez lehetne a kis öreg beceneve...

Poirot szemrehányóan nézett rá, és rendreutasítólag köhintett.

Mikor a három arc udvarias figyelemmel feléje fordult, folytatta: – Kezdjük az elején, barátaim. Menjünk vissza arra a balvégzetű repülőgépjáratra, Párizs és Croydon között. Elmondom önöknek, mi volt a kezdeti benyomásom, s aztán rátérek arra, hogyan nyertem megerősítést a feltevéseimre, illetve miben kellett módosítanom a véleményemet a későbbi fejlemények fényében...

– Amikor leszállni készültünk Croydonban, dr. Bryanthoz odament az egyik utaskísérő. Én is vele mentem megvizsgálni a holttestet, mert – ki tudja, miért? – úgy éreztem, hogy a szakmámba vág az ügy. Meglehet, hogy a halálesetekre túlságosan is a szakember szemével tekintek. Az én fejemben két csoportra oszlanak: olyan halálesetekre, amelyek hozzám tartoznak, és olyanokra, amelyek nem. Bár utóbbi sokkal népesebb csoport, amikor csak kapcsolatba kerülök efféle üggyel, felkapom a fejem, és szimatolni kezdek, mint a vadász.

– Doktor Bryant megerősítette az utaskísérő gyanúját, miszerint a hölgy halott. Ami a halál okát illette, természetesen nem tudott részletekbe bocsátkozni alapos vizsgálat nélkül. Ekkor tettes valaki azt a megjegyzést – ifjabb Jean Dupont volt ez –, hogy a halál esetleg darázscsípés következtében állott be. Hogy igazolja az állítását, felhívta a figyelmet arra a darázsra, amelyet röviddel azelőtt csapott agyon.

– Nos, ez a feltevés teljesen valószínűnek tetszett – olyannak, amelyet el lehet fogadni. Ott volt a szúrás a nő nyakán – nagyon hasonlatos egy darázscsípéshez –, és ott volt a tény, hogy darázs volt a gépen.

– De abban a percben szerencsémre lepillantottam a padlózatra, s észrevettem valamit, amelyet első látásra egy másik darázs tetemének vélhetett az ember. Valójában egy bennszülött törzsi nyílvesző volt, amelyre apró, sárga-fekete selyemcsíkot rögzítettek.

– Ekkor monsieur Clancy előlépett, s kijelentette, hogy a nyílveszőt törzsi szokás szerint fúvócsőből lötték ki. Később, mint önök is tudják, a fúvócsövet meg is találták.

– Mire leszálltunk Croydonban, többféle feltevés kavargott a fejemben. Amikor biztos talajt éreztem a talpam alatt, az agyam a szokásos kristálytisztá módján kezdett működni.

– Ne fékezze magát, monsieur Poirot! – vigyorgott Japp. – Félre az álszerénységgel!

Poirot oldalvást vetett rá egy pillantást, s folytatta: – Egyetlen dolgot éreztem nagyon erősen (csakúgy, mint a többiek), mégpedig azt, hogy micsoda elképesztő módja ez egy bűntény elkövetésének! S még döbbenetesebb, hogy senki nem veszi észre.

– Két másik részlet is megragadta a figyelmemet. Az egyik, hogy milyen kézenfekvő magyarázatot ad a darázs jelenléte. A másik volt a fúvóka megtalálása. Ahogy azt Japp barátomnak megemlítettem a kihallgatás után – ugyan miért nem szabadult meg a gyilkos a fúvócsőtől a szellőzőnyíláson keresztül? A vesszőcskét önmagában elég nehéz azonosítani, de hogy megkerül a fúvóka, rajta az árcédula – ez már egészen más tészta.

– Mi hát a megoldás? A gyilkos nyilvánvalóan azt akarta, hogy megtalálják a fúvókát.

– De mi a célja vele? Csak egy válasz tűnt logikusnak. Ha előbukkan egy mérgezett nyíl meg egy fúvócső, akkor mindenki biztosra veszi, hogy a gyilkosságot úgy követték el, hogy a fúvókából kilőtték a nyilat. Következésképpen a gyilkos valójában nem ezt tette.

– Másrészt viszont, ahogy az orvosi vizsgálat is bizonyította, a halál kétségtelenül mérgezés következtében állott be. Behunytam a szemem, és feltettem magamnak a kérdést: mivel lehet a mérgezett nyilat a legbiztosabban a nyaki verőérbe juttatni? A válasz: kézzel...

– És akkor már nyilvánvaló, hogy miért volt fontos a fúvócső. Ez azt sugallja, hogy a gyilkosságot bizonyos távolságból követték el. Tehát ha jól gondolom, az, aki Madame Giselle-t megölte, odament egyenesen hozzá, és föléje hajolt.

– Volt ilyes valaki a gépen? Igen, ketten is. Az utaskísérők. Bármelyikük odamehetett a hölgyhöz, fölébe hajolhatott, s ez senkinek fel nem tűnik.

– Más is szóba jöhet?

– Hát, ott volt Clancy úr. Ő az egyetlen, aki elhaladt Madame Giselle ülése mellett. S ne feledjük – ő említette először a fűvócsöves módszert!

Clancy talpra ugrott.

– Kikérem magamnak! – kiáltotta. – Tiltakozom! Ez felháborító...

– Üljön csak le – mondta Poirot. – Még nem fejeztem be. Sorba kell vennem minden lépésemet, amelyek a végkövetkeztetéshez vezetnek.

– Volt tehát három lehetséges gyanúsított Mitchell, Davies és Clancy úr. Egyikük sem tűnt fel gyilkosnak, de még sok- mindenről meg kellett bizonyosodnom.

– Ezután a darázsra irányítottam a figyelmemet. Az a darázs, az figyelemre méltó volt. Először is, senki nem vette észre, csak miután felszolgálták a kávé. Ez önmagában is elég különös. Kidolgoztam egy elméletet. A gyilkos a büntény, kétféle megoldását ajánlotta fel a kívüllátnak: az első a legegyszerűbb, hogy Madame Giselle-t megcsípte a darázs, s az ezt követő szívroham végzett vele. E sugallat sikere azon állt, hogy a gyilkos időben el tudja-e tüntetni a nyilvánosságot. Japp meg én egyetértettünk abban, hogy ezt könnyű- v szerrel meg lehet csinálni – legalábbis akkor, ha senki nem gyanakszik valami disznóságra. Ott volt az a fekete-sárga selyem csíkoska, amelyet tudatosan tettek az eredeti pirosas helyére, hogy darázs képzetét keltsék vele. – Nos, gyilkosunk megközelíti az áldozatot, bedöfi a nyilvánosságot, és szabadon engedi a darázsat. A mérge olyan erős, hogy szinte abban a szempillantásban beáll a halál. Ha Giselle netán felkiált is, ezt a gépzajban valószínűleg nem hallja meg senki. Ha mégis, akkor ott zümmög a darázs s magyarázatul szolgál. Szegény asszonyt meg csípte! – Mint mondtam, ez volt az első elképzelésem. De tételezzük föl – mint ahogy az a valóságban le is játszódott –, hogy a nyilvánosságot észreveszi valaki, még mielőtt a tettes eltűntethetné. Ebben az esetben baj van. A természetes halál már szóba sem jöhet. S ahelyett, hogy a fűvócső kirepülne a szellőzőnyíláson át a szabadba, olyan helyre kerül, ahol minden bizonnyal rátalál valaki, amikor átkutatják a gépet. Akkor azon nyomban feltételezik, hogy a fűvócső volt a gyilkosság eszköze. Így megteremtődik a gyilkos és az áldozata közötti távolság képzelet is, s amikor a fűvókát megtalálják, akkor a lövés irányára is – hibásan – következtethetnek.

– Ekkor megvolt az elméletem, s a három gyanúsított mellé társult egy valószínűtlen negyedik is – Jean Dupont, aki megpendítette a darázscsípés elméletét. Ő átellenben, olyan közel ült Giselle-hez, hogy akár észrevétlenül el is hagyhatta a helyét. Másrészt viszont nem hittem abban, hogy ilyen kockázatot vállalna. – A darázs jelenlétére összpontosítottam a figyelmemet. Ha a gyilkos hozta a gép fedélzetére, hogy a kellő pillanatban szabadon engedje, akkor ehhez szüksége volt valami kis dobozfélére.

– Ezért érdekelt annyira, hogy mi van az utasok zsebében és kézipoggyászában.

– És akkor jött a váratlan fordulat. Megtaláltam, amit kerestem – de úgy láttam, hogy nem a megfelelő személynél. Mr. Norman Gale zsebében volt egy üres Bryant és May feliratú gyufásdoboz. De mindenki azt vallotta, hogy Gale úr egyszer sem ment a fülke végébe. Csupán a mosdóba ment, a másik irányba, s aztán visszaült a helyére.

– Bár lehetetlenségnek látszik, mégis volt egy módszer, amellyel Gale úr elkövethette a büntényt – ahogy azt a diplomatafunkciója tartalma tanúsította.

– A diplomatafunkciókám...? – szólalt meg Norman Gale derűs értetlenséggel. – Nem is emlékszem, mi volt benne...

Poirot kedvesen rámosolygott.

– Várjon csak, mindjárt erre is kitérek. Először elmondom, mi volt az eredeti elméletem.

– Adva volt négy ember, négy lehetséges tettes, abból a szempontból, hogy módjukban állt elkövetni a gyilkosságot: a két utaskísérő, Clancy és Gale.

– Azután megvizsgáltam a kérdést a másik oldalról is: mi volt az indíték? Ha az indíték egybeesik az alkalommal – nos, akkor megvan a gyilkosom! De sajna, semmi effélére nem bukkantam. Barátom, Japp azzal vádol engem, hogy szeretem összebonyolítani a dolgokat. Éppen ellenkezőleg – az indíték kérdését a lehető legegyszerűbb módon közelítettem meg. Ki

húzott hasznot Madame Giselle megsemmisítéséből? Világos, hogy a lánya, hiszen az ismeretlen gyermek hatalmas vagyont örökölt. Aztán voltak emberek, akiket Madame Giselle a hatalmában tartott vagy mondjuk úgy, a hatalmában tarthatott volna a tudomásunk szerint. Következett a kizárásos módszer. Az utasok közül egyetlen egyről bizonyosodott be, hogy kapcsolatban állt Giselle-lel, Lady Horburyról.

– A grófnő esetében az indíték egészen világosnak látszott: a gyilkosság előestéjén Giselle párizsi házában járt. El volt keseredve, továbbá volt egy barátja, egy fiatal színész, aki könnyen megszemélyesíthette azt az amerikait, aki a fúvócsövet vette, s aki esetleg megvesztegethette a Universal Airlines emberét, hogy Giselle kénytelen legyen a déli járattal utazni.

– Így két félmegoldásom volt. Nem értettem, hogyan követhette el Lady Horbury a gyilkosságot, s nem értettem, hogy mi indítéka lehetett az utaskísérőknek, Clancy vagy Gale uraknak.

– Mindvégig ott lappangott a tudatomban Giselle ismeretlen lányának és örökösének a kiléte. Vajon van-e házasember a négy gyanúsítottam között? S ha igen, az egyik feleség lehet-e Anne Morisot? Ha az apja angol volt, akkor talán Angliában is nevelkedett a lány. Mitchell feleségét gyorsan kizárhattam – régi dorseti családból származik. Davies olyan lánynak udvarol, akinek él az apja-anyja. Clancy úr nőtlen. Mr. Gale pedig szemmel láthatóan fülig szerelmes Jane Grey kisasszonyba.

– Miss Grey múltját is alaposan megvizsgáltam, miután baráti beszélgetésből megtudtam, hogy Dublin mellett, árvaházban nőtt fel. Hamarosan megbizonyosodtam azonban róla, hogy ő nem Madame Giselle lánya.

– Ezután készítettem egy táblázatot arról, kire hogyan hatott Madame Giselle halála. Az utaskísérők se nem nyertek, se nem veszítettek az ügyön – nem számítva, hogy Mitchell mélyen megrázta az eset. Clancy úr tervbe vette, hogy megírja a történetet, s ebből pénzt remélt.

Mr. Gale pedig egykettőre elveszítette a betegeit.

Mindettől nem lettem sokkal okosabb.

– És mégis, akkor már meg voltam győződve, hogy Mr. Gale a gyilkos! Ott volt az üres gyufásdoboz, meg amit a diplomatafunkciójában találtunk... Giselle halála számára veszteséget hozott ugyan, de ez akár hamis látszat is lehet.

– Elhatároztam, hogy megpróbálom jobban megismerni, ezért kerestem a társaságát. Tapasztalatom szerint mindenki előbb vagy utóbb elárulja magát a baráti csevegések során... Senki sem tudja megállni, hogy önmagáról beszéljen. – Próbáltam Mr. Gale bizalmába férkőzni. Megjátszottam, hogy én tökéletesen bízom benne, még a segítségét is kértem. Rávettem, hogy alakítsa egy zsaroló szerepét Lady Horbury előtt. Ekkor követte el az első hibát.

– Azt javasoltam, hogy kissé változtassa el a külsejét. Erre megjelent egy szörnyen nevetséges és képtelen álöltözetben. Színtiszta komédia volt. Biztosan éreztem, hogy senki más nem játszaná ezt a szerepet ilyen rosszul, mint ahogy ő próbálta. Mi lehetett ennek az oka? Az, hogy saját tettének a tudatában óvakodott túlságosan jó színésznek látszani. Miután helyrehozottam nevetséges álöltözetét, művészi képességei azonnal megnyilvánultak. Tökéletesen alakította a szerepét, Lady Horbury nem ismerte őt fel. Ekkor már biztos voltam benne, hogy eljátszhatta az amerikait is Párizsban, s a Prometheuson is megtehetette, amit tett.

– Ekkor kezdtem komolyan aggódni Mademoiselle Jane miatt. Vagy ő is benne van a dologban, vagy teljesen ártatlan. Utóbbi esetben áldozat is egyben. Egy nap arra ébredhet, hogy egy gyilkoshoz ment feleségül.

– Hogy egy elsietett házasságnak elejét vegyem, elvittem magammal Jane kisasszonyt mint titkárnőt Párizsba.

– Mialatt ott voltunk, feltűnt az ismeretlen örökös. Az volt az érzésem, mintha már láttam volna valahol, de nem tudtam hová tenni. Mikor rájöttem – már túl késő volt...

– A felfedezés, hogy valójában ott volt a gépen, de hazudott ezzel kapcsolatban, felborítani látszott minden elméletemet. Íme, kétségkívül megvan a bűnös, gondoltam.

– De ha ő bűnös, akkor bűntársa is kellett hogy legyen. Mégpedig az a férfi, aki a fűvókát vette, és megvesztegette Jules Perrot-t.

– Ki volt hát ez a férfi? Talán a férje?

– Akkor egyszeriben rájöttem az igazi megoldásra. Amely akkor igazi, ha még egy dologban tisztán látok.

– Ahhoz, hogy ez a következtetés helytálló legyen, Anne Morisot-nak nem szabadott volna a gépen lennie.

– Felhívtam Lady Horburyt, aki megadta a választ a kérdésre. A komorna, Madeleine, úrnője pillanatnyi szeszélye miatt, az utolsó pillanatban került a gépre.

Poirot elhallgatott.

Clancy szólalt meg: – Aha... De... be kell valljam, még nem egészen világos...

– És mikor szűnt meg az irántam táplált gyanúja? – kérdezte Norman.

Poirot gyorsan feléje fordult.

– Soha nem szűnt meg. Maga a gyilkos... De várjon – mindent elmondok. A múlt héten Japp meg én keményen dolgoztunk. Valóban igaz, hogy maga azért lett fogorvos, hogy a nagybátyja, John Gale kedvére tegyen. Amikor társult vele, felvette a nevét. Mivel maga leányágról az unokafivére, az igazi neve Richards. Richardsként találkozott Anne Morisot-val tavaly télen Nizzában amikor az úrnőjével volt ott. A hölgy igazat mondott nekünk, ami a gyermekkorát illeti, a többivel kapcsolatban azonban azt adta elő, amit maga gondosan kitervelt. Valójában a hölgy tudta az anyja leánykori nevét. Giselle Nizzában volt, s ő meg is mutatta magának, s megemlítette az igazi nevét. Maga akkor rájött, hogy itt hatalmas örökség van kilátásban. Ez a maga szerencsejátékos vénájának nagyon is megfelelt. Anne Morisot-tól hallott Lady Horbury ügyéről Giselle-lel. A gyilkosság terve megfogant az agyában. Giselle-t oly módon kell eltenni láb alól, hogy a gyanú a grófnőre terelődjék. Kidolgozta a tervet, s végül sikerre is vitte. Megvesztegette a Universal Airlines tisztviselőjét, hogy Giselle ugyanazon a gépen utazzék, mint Lady Horbury. Anne Morisot azt mondta magának, hogy ő vonattal és kompon fog utazni Angliába, ezért váratlanul érte a felbukkanása a gépen, ami súlyosan veszélyeztette a tervét. Ha egyszer kitudódik, hogy Giselle lánya és örököse is ott volt a tett színhelyén, a gyanú azonnal ráterelődött volna. Az eredeti terve szerint a lány tökéletes alibi birtokában jelentkezett volna az örökségért, hiszen ő a gyilkosság idején vonaton vagy hajón ült volna. Utána maga elvette volna őt feleségül.

– A lány bolondult maga után. Pedig nem ő kellett – hanem a pénze.

– Más is keresztezte a tervét. Le Pinet-ben meglátta Mademoiselle Jane Greyt, és örülten beleszeretett. Iránta érzett szenvedélye még veszélyesebb játékba sodorta.

– Meg akarta szerezni a pénzt és a szeretett lányt egyaránt. A pénzért őt, s esze ágában sem volt lemondani róla. Ráijesztett hát Anne Morisot-ra, hogy ha azonnal jelentkezik az örökségért, akkor gyanúba keveri önmagát. Rábírta, hogy kérjen pár szabadnapot, s együtt Rotterdamba mentek, ahol összeházasodtak.

– Annak rendje s módja szerint maga kiokította őt, hogyan igényelje az örökséget. Nem mondhatott semmit komor na mivoltáról, hiszen világossá kellett tenni, hogy ő meg a férje távol voltak a gyilkosság időpontjában.

– Szerencsétlenségére Anne Morisot megjelenése Párizsban egybeesett az én odavezető utammal, amelyre Jane kisasszony is elkísért. Ez nem illett a maga tervébe. Hiszen vagy Mademoiselle Jane vagy én felismerhetjük Anne Morisot-ban Maaeleine-t, Lady Horbury komornáját.

– Maga megpróbálta értesíteni a lányt, de elkésett. Erre Párizsba utazott, de Anne Morisot már elment az ügyvédhez. Utána elmondta magának, hogy én is ott voltam. A helyzet kezdett veszélyessé válni; ezért villámgyors lépésre szánta el magát.

– Azt már kigondolta, hogy újdonsült felesége nem fogja túl sokáig élvezni a gazdagságot. A házassági ceremóniát követően azonnal mindketten végrendelkeztek, s kölcsönösen egymásra hagyták mindenüket. Megható aktus!

– Gondolom, ráérősen akart cselekedni. Elment volna Kanadába – nyilvánvalóan azért, mert itt tönkrement mint fogorvos. Ott elővette volna eredeti nevét, a Richardst, s a felesége is kiment volna maga után. Persze kétségem sincs afelől, hogy Mrs. Richards igen rövid időn belül sajnálatos módon elhunyt volna, vagyont hagyva vigasztalhatatlan férjére. Akkor maga mint Normai: Gale, aki szerencsésen meggazdagodott Kanadában, visszatért volna Angliába. De maga úgy vélte, nincs vesztegetnivaló ideje.

Poirot szünetet tartott. Norman Gale hátravetett fejjel nevetett.

– Maga azt hiszi, hogy belelát mások fejében Clancy úr nyomdokaiba léphetne. – Hangot váltott, dühödten folytatta: – Még sosem hallottam ennyi ostoba zagyvaságot. Amit maga fantáziál, monsieur Poirot, az még nem bizonyíték!

Poirot nem jött ki a sodrából.

– Talán nem – felelte. – De bizonyítékom is: van.

– Téényleg? – húzta el a száját gúnyosan Norman. – Netán arra van bizonyítéka, hogyan öltem meg a vén Giselle-t, mikor a gépen utazók, mind tudják, hogy a közelébe sem mentem!

– Elmondom pontosan, hogyan követte el a gyilkosságot – mondta Poirot. – Szóval mi is: volt a táskájában? Maga vakációzott. Akkor miért vitt fehér fogorvosi köpenyt magával? – kérdeztem magamtól. A válasz pedig ez: mert nagyon hasonlít egy utaskísérő egyenruhájára!

– A következő történt: felszolgálták a kávé, s a kísérők átmentek a másik utasfülkébe. Ekkor maga kiment a mosdóba, felvette a köpenyt, kitömte az arcát fogászati tamponnal, kijött, fölkapott a szemben lévő konyhában egy kiskanalat, s kanállal a kézben, a kísérők gyors lépteit utánozva odasietett Giselle-hez. Bedöfte a nyílveszőt a nyakába, kinyitotta a gyufásdobozt, kiengedte a darazsat, majd visszasietett a mosdóba. Levette a köpenyt, s komótosan visszament a helyére. Az egész pár perc alatt játszódott le.

– Senki nem figyel különösebben egy utaskísérőre. Az egyetlen, aki felismerte volna magát – Mademoiselle Jane. De hát ismerik a nőket! Amint egyedül maradnak (különösen, ha vonzó fiatalember van a társaságban), azonnal megragadják az alkalmat, előveszik a tükröt, bepúderozzák az orrukat, megigazítják a sminkjüket.

– Nohát – vigyorgott Gale. – Nagyon érdekes elmélet, csak éppen nem igaz. Van még valami?

– Sok minden – mondta Poirot. – Amint már említettem, az ember könnyen elszólja magát beszélgetés közben... Elég óvatlanul megemlítette azt, hogy egy ideig Dél-Afrikában volt, egy farmon... Akkor ugyan nem mondta, de én később kiderítettem – hogy ez egy kígyófarm...

Norman Gale most már megrettent. Szólni akart, de nem jött ki hang a torkán.

Poirot folytatta: – A saját nevén, Richardsként tartózkodott ott. A telefonvonalon továbbított fényképe alapján felismerték. Ugyanezt a képet Rotterdamban is azonosították, miszerint ez az a férfi, aki feleségül vette Anne Morisot-t.

Norman Gale megint szólni próbált, de hiába.

Teljes valójában átalakulni látszott: a jóképű, energikus fiatalemberből patkányszerű jelenség lett, aki ideges szemmel fürkészi a menekülés útját, de nem találja...

– A kapkodás döntötte romba a tervét – mondta Poirot. – A Szűz Mária Intézet főnökasszonya is siettetten az eseményeket azzal, hogy táviratozott Anne Morisot-nak. Gyanús lett volna tudomást sem venni az üzenetről. Maga ráijesztett a feleségére, hogy ha bizonyos tényeket nem hallgat el, akkor vagy maga, vagy ő gyanúba keveredik, miután szerencsétlenségükre éppen a gépen voltak, amikor Giselle-t megölték. Amikor az ügyvédnél tett látogatása után megtudta, hogy én is ott voltam, maga felgyorsította az eseményeket.

Attól félt, hogy kizsedem Anne-ből az igazságot – vagy talán már ő is gyanakodni kezdett magára... Sürgette, hogy költözzön ki a hotelből, s szálljon fel a vonatra. Erőszakkal cian-hidrogénsavat adott be neki, s az üres üveget a kezében hagyta.

– Ez mind átkozott hazugság...

– Ó, dehogyis. Volt egy seb a nyakán.

– Rágalom, én mondom.
– Még az ujjlenyomatát is az üvegen hagyta...
– Hazudik. Rajtam...
– Ó, szóval kesztyű volt magán! Nos hát, ez a kis beismerés végképp betette magának a kaput.

– Nyomorult kis minden lében kanál...!

A dühtől felismerhetetlenségig eltorzult arccal Gale Poirot-ra vetette volna magát, ha Japp nem elég gyors. Erős, profi mozdulattal megragadva a támadó karját, a felügyelő megszólalt: – James Richards, alias Norman Gale, letartóztatási parancsom van ön ellen aljas indítékból elkövetett gyilkosság vádjával. Figyelmeztetem, hogy bármit mond, jegyzőkönyvbe vesszük, s bizonyítékként használhatjuk fel.

A férfi iszonyúan reszketni kezdett. Majdnem elájult.

Odakint két civilruhás várakozott, hogy bekísérjék.

Clancy magára maradt Poirot-val. Ámulatában a levegőt kapkodta. – Monsieur Poirot – mondta. – Ez volt életem legeslegizgalmasabb élménye. Ön fantasztikus volt!

Poirot szerényen mosolygott.

– Nem, dehogy. Japp ugyanannyit tett, mint én. Csodálatos munkával derítette föl, hogy Gale – Richards. A kanadai rendőrség körözi Richardsot, mert egy vele kapcsolatban álló lány látszólag öngyilkosságot követett el, de olyan tények merültek föl, amelyek gyilkosságra vallanak.

– Borzasztó – sápítozott Clancy.

– Vérbeli gyilkos – mondta Poirot. – S mint annyi más gyilkosra, rá is buknek a nők.

Clancy köhécselt.

– Az a szegény lány, Jane Grey...

Poirot szomorkásan megcsóválta a fejét.

– Igen, mondtam is neki már, hogy az élet szörnyen kegyetlen tud lenni. De bátor lány. Túl fogja élni. Poirot szórakozottan rendezgetni kezdett egy halom képes újságot, amelyet Norman Gale vad felugrása szétzilált.

Egy kép fölkelte a figyelmét: Venetia Kerrt ábrázolta egy lóversenyen, a képaláírás szerint Lord Horburyvel és egy barátnőjével beszélgetve.

Poirot átnyújtotta az újságot Clancynak.

– Látja? Egy éven belül kis hír lesz a lapokban, miszerint "Lord Horbury és Venetia Kerr úrhölgy nemsokára egybekelnek". És tudja, ki rendezte el ezt a házasságot? Hercule Poirot. És van még egy házasság, amit elrendeztem.

– Lady Horbury és Raymond Barraclouön között?

– Nem, az az ügy engem nem érdekel – hajolt előre Poirot. – Jean Dupontra és Jane Grey kisasszonyra gondolok. Majd meglátja...

Egy hónappal később Jane felkereste Poirot-t.

– Gyűlölnöm kellene magát, Poirot úr.

A lány sápadtnak, megviseltnek látszott, szeme alatt karikák sötétlettek.

– Kicsit gyűlölni lehet, ha jólesik – mondta Poirot gyöngéden. – De szerintem maga az a fajta, aki inkább szembenéz az igazsággal, minthogy ámitsa magát, s a tudatlanok paradicsomában éldegéljen boldogan. Mellesleg nem biztos, hogy sokáig éldegélt volna... A nők gyilkolása olyan mánia, amely idővel csak elhatalmasodik.

– Olyan rettenetesen vonzó volt – mondta Jane, majd hozzátette: – Sose leszek többé szerelmes.

– Magától értetődő – helyeselt Poirot. – Az életnek ez az oldala lezárult maga előtt.

Jane bólintott.

– Az a fontos most, hogy legyen munkám, valami érdekes, amibe bele tudok feledkezni.

Poirot kissé hátradöntötte a székét, s fölbámult a mennyezetre.

– Azt tanácsolnám, hogy menjen el Dupontékkal Perzsiába. Az például elég érdekes munka.

– De hát... én azt hittem, hogy ez a dolog csak a szerepjátszás része...

Poirot megrázta a fejét. – Ellenkezőleg – annyira föltámadt az érdeklődésem a régészet és az őskori edények iránt, hogy adományként föladtam egy csekket, ahogy megígértem. Ma reggel hallottam, hogy számítanak magára az expedíción. Tud valamennyire rajzolni?

– Igen, az iskolában elég jó voltam rajzból.

– Nagyszerű. Biztos, hogy élvezni fogja a vakációt.

– Tényleg azt akarják, hogy menjek velük?

– Feltétlenül elvárják.

– Hát csodálatos lenne rögtön elmenni innen – mondta Jane.

A szín kezdett visszatérni az arcába.

– Monsieur Poirot – szólalt meg, s kissé gyanakodva nézett az emberkére. – Maga... maga ugye nem kedvességből...?

– Kedvességből...?! – Poirot elszörnyedni látszott e gondolatra.

– Biztosíthatom, mademoiselle, ha pénzről van szó, én szigorúan üzletember vagyok.

Annyira sértődöttnek látszott, hogy Jane gyorsan bocsánatot kért.

– Azt hiszem, jobban teszem – mondta –, ha most elmegyek valami múzeumba, s szemügyre veszem azokat az ősi bödönöket.

– Nagyon jó ötlet.

Az ajtóban Jane habozva megállt, majd visszajött.

– Lehet, hogy nem akart nekem kedveskedni, de azért én kedvesnek találom...

Könnyed csókot cuppantott Poirot kopasz feje búbjára, s elment.

– La, c'est très gentil! – mondta Hercule Poirot.

Vége